

1 Корпоративна информация

Консолидираният финансов отчет на Българо-Американска Кредитна Банка АД (БАКБ или Банката) представя финансовото състояние на Банката и контролираните от нея дружества като една отчетна единица. Към 31 декември 2019 г., Групата се състои от БАКБ и три дъщерни дружества: БАКБ Файненс ЕАД, БАКБ Трейд ЕАД и Пейтех ЕООД, както и едно съвместно дружество, в което Банката упражнява споделен контрол, чрез дъщерното си дружество БАКБ Файненс ЕАД. Трите дъщерни дружества са изцяло притежавани и контролирани от БАКБ и осъществяват дейността си чрез офис, регистриран на адрес София, ул. Славянска 2. Банката генерира основната част от приходите и представлява съществена част от активите и пасивите на Групата, респективно към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.

БАКБ е регистрирана през 1996 г. като акционерно дружество, в съответствие с изискванията на Търговския Закон и притежава лиценз, издаден от Българска народна банка (БНБ) за предлагане и извършване на пълния набор от банкови операции, разрешени от Закона за кредитните институции (ЗКИ). От банка специализирана в предоставянето на обезпечено финансиране за фирми и физически лица, БАКБ постепенно се утвърждава като универсална банка предлагаща както корпоративно и транзакционно кредитиране, така и банкиране на дребно чрез разнообразни продукти в сферата на потребителското и ипотечното кредитиране. БАКБ осъществява дейността си чрез централния си офис в София и оперативни офиси в страната. Офисите предлагат пълната гама банкови услуги, предлагани от централния офис.

През април 2006 г., акциите от капитала на Банката са регистрирани за търговия на Българската Фондова Борса (БФБ), в следствие на което БАКБ има статут на публично дружество.

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., за Групата работят съответно 369 и 358 служители. Седалището и адресът на управление на Банката се намират на ул. "Славянска" № 2, София, България.

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., Банката има двустепенна структура на управление – Управителен и Надзорен съвет. Оперативното ръководство се осъществява от неговия Управителен съвет. Лицата, натоварени с общо управление са представени от Одитния комитет и Надзорния съвет на БАКБ.

Крайна компания майка на Банката към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. е "СИЕСАЙЕФ" АД, притежаваща 61.56% от капитала на Банката.

2 Правна среда

Дейността на Групата се регулира от Закона за кредитните институции и подзаконовите актове, свързани с него, като БНБ осъществява надзор и контролира спазването на банковото законодателство. След регистрирането на акциите на БАКБ за търговия на БФБ, дейността на Банката като публично дружество подлежи и на допълнителен контрол от страна на Комисията по финансов надзор (КФН).

3 Основни елементи на счетоводната политика

База за изготвяне и представяне на консолидирания финансов отчет

Този консолидиран финансов отчет е изготвен във всички съществени аспекти, в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане, издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и разясненията за тяхното прилагане, издадени от Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), приети от Европейския съюз (МСФО, приети от ЕС) и приложими в Република България. Отчетната рамка „МСФО, приети от ЕС“ по същество е определената национална счетоводна база МСС, приети от ЕС, регламентирани със Закона за счетоводството и дефинирани в т.8 от неговите Допълнителни разпоредби.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

База за изготвяне и представяне на консолидирания финансов отчет (продължение)

Консолидираният финансов отчет включва консолидиран отчет за финансовото състояние, консолидиран отчет за всеобхватния доход, консолидиран отчет за промените в собствения капитал, консолидиран отчет за паричните потоци и пояснителни приложения към тях. Финансовата година на Групата приключва на 31 декември.

При изготвяне на финансовите си отчети, Групата използва като база за отчитане на активите и пасивите метода на историческата цена, с изключение на онези активи, за които има оповестяване, че са оценени по справедлива стойност.

Показателите във финансовия отчет са представени в лева (лв.) и са закръглени до хиляди (хил. лв.), освен ако не е упоменато друго.

Групата представя отчета за финансовото си състояние най-общо по степен на ликвидност. Анализ относно възстановяването на активите или уреждането на пасивите в рамките на дванадесет месеца след датата на отчета за финансовото състояние (текущи) и след повече от 12 месеца след датата на отчета за финансовото състояние (нетекучи) е представен в приложенията към финансовия отчет.

Изготвянето на консолидирания финансов отчет в съответствие с МСФО изисква от ръководството да прави преценки, приблизителни оценки и предположения, които влияят върху балансовата стойност на активите и пасивите към датата на финансовия отчет и върху размера на приходите и разходите през отчетния период, както и да оповестява условни активи и пасиви. Ръководството извършва приблизителни оценки и преценки за целите на счетоводното отчитане и оповестяване, които могат да се различават от фактическите резултати. Несигурността, свързана с направените предположения и приблизителни оценки, би могла да доведе до фактически резултати, които налагат съществени корекции в балансовата стойност на съответните активи или пасиви в бъдеще.

Банката и дъщерните ѝ дружества прилагат еднаква счетоводна политика за отчитане на сходни сделки и други събития при сходни обстоятелства.

Промени в счетоводните политики и оповестявания

Счетоводните политики на Групата са последователни с тези, прилагани през предходния отчетен период, като са отчетени измененията на МСФО, приети от ЕС и влизащи в сила за годишни периоди започващи на или след 1 януари 2019 г. От посочените изменения определен ефект върху консолидираните финансови отчети на Групата за 2019 г. оказва прилагането за първи път на *МСФО 16 Лизинг* към 1 януари 2019 г., както е оповестено по-долу.

Нови и изменени стандарти

МСФО 16 Лизинг

МСФО 16 е публикуван през януари 2016 г. и заменя МСС 17 *Лизинг*, КРМСФО 4 *Определяне дали дадено споразумение съдържа лизинг*, ПКР-15 *Оперативен лизинг-Стимули* и ПКР-27 *Оценяване на съдържанието на операции, включващи правната форма на лизинг*. МСФО 16 установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на лизинг, и изисква лизингополучателите да отчитат всички лизингови договори по един и същ балансов модел, подобен на счетоводното отчитане на финансовия лизинг съгласно МСС 17. Стандартът включва две освобождавания от признаване за лизинговите договори - лизинг на активи с 'ниска стойност' (напр. персонални компютри) и краткосрочен лизинг (т.е. лизинг със срок на лизинговия договор до 12 месеца).

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Нови и изменени стандарти (продължение)

МСФО 16 Лизинг (продължение)

Към началната дата на лизинга лизингополучателят признава задължение за извършване на лизингови плащания (т.е. лизинговото задължение) и актив, представляващ правото на използване на основния актив в течение на срока на лизинговия договор (т.е. актив за правото на ползване). Лизингополучателите са задължени да признават отделно разход за лихви по лизинговото задължение и разход за амортизация на актива за правото на ползване.

Съгласно МСФО 16, счетоводното отчитане при лизингодателя по същество остава непроменено спрямо това, прилагано съгласно МСС 17. Лизингодателите продължават да класифицират лизинговите договори при прилагането на същия принцип на класификация, както бе определен в МСС 17, и да правят разграничение между двата вида лизинг: оперативен и финансов лизинг.

Групата е избрала да приложи МСФО 16 по модифицирания ретроспективен подход, който не изисква преизчисление на сравнителните данни, като целият кумулативен ефект, ако има такъв, се представя като корекция на началното салдо на неразпределената печалба. Информацията за 2018 г. е представена съгласно изискванията на МСС 17 и не е съпоставима с информацията за лизинговите договори, представена за 2019 г. Групата е избрала да използва преходната практически целесъобразна мярка и не извършва преценка дали даден договор съдържа лизинг на 1 януари 2019 г. Вместо това към датата на първоначално прилагане, МСФО16 е приложен единствено към активни договори, които преди това са били определени като лизинги по МСС 17.

За договорите, които преди това са били определени като оперативен лизинг към 1 януари 2019 г.:

- Групата е признала активи с право на ползване в размер на 7,762 хил. лева., представени в отчета за финансовото състояние в позицията „Дълготрайни материални активи“. Активите с право на ползване са признати по стойност равна на стойността на задълженията към датата на първоначално прилагане.
- Групата е признала задължения по лизингови договори в размер на 7,762 хил. лева., включени в позицията „Други пасиви“ на отчета за финансовото състояние. Лизинговите задължения са оценени като настоящата стойност на оставащите лизингови плащания, дисконтирани с вътрешноприсъщ лихвен процент в размер на 1,584%.
- Групата не е установила суми, които да бъдат отнесени към неразпределената печалба.
- В резултат от МСФО 16 в отчета за доходите за първата година на прилагането са отчетени допълнителни разходи за амортизация в размер на 2,004 хил.лв. и разходи за лихви, свързани с лизингови договори в размер на 109 хил.лева.

При приемането на МСФО 16 Групата също така е приложила следните практически целесъобразни мерки:

- Използвала е една норма на дисконтиране към всичките си оперативни лизинги, поради сходните характеристики на договорите.
- Приложила е освобождаването за краткосрочни лизингови договори, за които срокът на договора приключва в рамките на 12 месеца от първоначалното прилагане на стандарта. Разходите по тези договори са отчетени като разходи за наем в печалбата или загубата за периода.
- Изключила е първоначалните преки разходи от оценката на актива с право на ползване на датата на първоначално прилагане

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Нови и изменени стандарти (продължение)

МСФО 16 Лизинг (продължение)

Лизинговите задължения към 1 януари 2019 г. могат да бъдат равнени към минималните лизингови плащания по договори за оперативен лизинг, оповестени към 31 декември 2018 г., както следва:

Минимални лизингови плащания по оперативен лизинг към 31.12.2018	1,900
Ангажменти по краткосрочни лизинги	(95)
Лизингови плащания, които не са включени в задълженията по оперативен лизинг към 31.12.2018*	6,264
Общо	8,069
Вътрешноприсъщ лихвен % към 01.01.2019	1.58%
Ефект от дисконтиране	(307)
Задължения по лизинги към 01.01.2019	7,762

*Тези лизингови плащания са по договори с неупражнени опции за прекратяване, поради което не са били включени в оповестяванията към 31 декември 2018 г.

КРМСФО 23 Несигурност при третиране на данъци върху дохода

Разяснението влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Разяснението разглежда счетоводното отчитане на данъците върху дохода, когато данъчното третиране е свързано с несигурност, която засяга прилагането на МСС 12. Разяснението предоставя насоки относно несигурни данъчни третираня поотделно или заедно, проверки от данъчните органи, приложимия метод за отразяване на несигурността и счетоводно отчитане на промени във фактите и обстоятелствата. Възприемането на разяснението няма съществен ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

МСФО 9 Финансови инструменти: класификация и оценяване (Изменения): Характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсирание

Измененията, които са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г., въвеждат промяна в МСФО 9 за конкретни финансови активи, които в противен случай биха имали договорни парични потоци, които са единствено плащания на главница и лихва, но не отговарят на условието за допустимост единствено в резултат от наличието на характеристики на предсрочно погасяване с отрицателно компенсирание. По-конкретно, за финансови активи, с характеристики на предсрочно погасяване, които биха могли да доведат до отрицателно компенсирание, измененията изискват финансовият актив да се оценява по амортизирана стойност или по справедлива стойност през друг всеобхватен доход, в зависимост от оценката на бизнес модела, по който той се държи. Възприемането на изменението не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

МСС 28 Инвестиции в асоциирани предприятия (Изменения): Дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Измененията разясняват, че МСФО 9 Финансови инструменти е приложим по отношение на дългосрочни участия в асоциирани и съвместни предприятия, които по своята същност представляват част от нетната инвестиция в асоциираните или съвместните предприятия, но по отношение на които не се прилага метода на собствения капитал. Възприемането на изменението не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Нови и изменени стандарти (продължение)

МСС 19 Доходи на наети лица (Изменения): Изменения, съкращения и уреждания на плана

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Измененията изискват от предприятията да използват актуализирани актюерски предположения за определяне на разходите за текущ стаж и нетната лихва за оставащия период от годишния отчетен период след извършването на промяна в плана, съкращение или уреждане. Също така, измененията разясняват начина, по който счетоводното отчитане на промяната в плана, съкращението или уреждането влияят върху изискванията за таван на актива. Възприемането на изменението няма съществен ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

Годишни подобрения на МСФО Цикъл 2015-2017

В цикъла 2015-2017 година от проекта за годишни подобрения в МСФО, БМСС публикува изменения, които влизат в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2019 г. Обобщение на измененията по съответните стандарти е представено по-долу:

- МСФО 3 Бизнес комбинации и МСФО 11 Съвместни споразумения – разяснение относно счетоводното отчитане на държани преди това дялове в съвместни дейности;
- МСС 12 Данъци върху дохода – разяснение относно последствията от гледна точка на данъците върху дохода от плащания във връзка с финансови инструменти, класифицирани като собствен капитал;
- МСС 23 Разходи по заеми – разяснение относно разходите по заеми, отговарящи на условията за капитализиране.

Възприемането на измененията не е оказало влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано

По-долу са представени накратко публикуваните стандарти, които все още не са действащи или не са приложени по-рано от Групата към датата на издаване на настоящия финансов отчет. Оповестено е как в разумна степен може да се очаква да бъдат повлияни оповестяванията, финансовото състояние и резултатите от дейността, когато Групата възприеме тези стандарти за първи път. Това се очаква да стане, когато те влязат в сила.

МСФО 17: Застрахователни договори

Стандартът влиза в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2021 г., като се позволява по-ранното му прилагане, при условие че дружеството прилага също МСФО 15 Приходи по договори с клиенти и МСФО 9 Финансови инструменти. МСФО 17 Застрахователни договори установява принципите за признаване, оценяване, представяне и оповестяване на издадени застрахователни договори. Също така, той изисква прилагането на сходни принципи и по отношение на презастрахователните договори и инвестиционните договори с допълнителен, негарантиран доход. Целта на стандарта е да изисква дружествата да предоставят информацията, свързана със застрахователни договори по начин, който достоверно отразява тези договори. Тази информация осигурява базата за потребителите на финансови отчети да оценят ефекта, който договорите в рамките на обхвата на МСФО 17, оказват върху финансовото състояние, финансовите резултати и паричните потоци на дружеството. Стандартът все още не е приет от ЕС. Той не е приложен за Групата.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Публикувани стандарти, които все още не са в сила и не са възприети по-рано (продължение)

МСФО 3 Бизнес комбинации (Изменения): Дефиниция за бизнес

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват минималните изисквания за бизнес и ограничават дефиницията за бизнес. Измененията също така премахват преценката, дали пазарните участници са в състояние да променят липсващи елементи, предоставят насоки, подпомагащи дружествата в преценката, дали придобитият процес е съществен и въвеждат незадължителен тест за концентрация на справедлива стойност. Тези изменения все още не са приети от ЕС. Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

Изменения в МСС 1 Представяне на Финансови Отчети и МСС 8 Счетоводна Политика, Промени в Счетоводните Приблизителни Оценки и Грешки: Дефиниция за същественост

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г., като се позволява по-ранното им прилагане. Измененията разясняват дефиницията за същественост и как трябва да бъде прилагана тя, като предоставят практически насоки, които до сега са били включени в други МСФО. Измененията също така поясняват, че съществеността зависи от естеството и значимостта на информацията. Не се очаква тези изменения да окажат влияние върху финансовото състояние или резултатите от дейността на Групата.

Концептуална рамка за финансово отчитане

БМСС публикува Изменената Концептуалната рамка за финансово отчитане на 29 март 2018 г., която е в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. Концептуалната рамка представя концепциите за финансово отчитане, разработване на стандарти, насоки относно изготвянето на последователни счетоводни политики и насоки към разбирането и интерпретирането на стандартите. Основните промени, въведени в ревизираната Концептуална рамка за финансово отчитане, са свързани с концепцията за оценка, включително факторите, които следва да се вземат предвид при избора на база за оценка, и концепцията за представяне и оповестяване, включително и кои доходи и разходи се класифицират в друг всеобхватен доход. Концептуалната рамка също така предоставя актуализирани определения за актив и пасив и критерии за тяхното признаване във финансовите отчети. Групата ще анализира и оцени ефектите от измененията върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

Реформа на референтните показатели на лихвените проценти - МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7 (Изменения)

Измененията са в сила за годишни периоди, започващи на или след 1 януари 2020 г. и трябва да се прилагат ретроспективно. Позволява се и по-ранното им прилагане. През септември 2019 г. Съвета по международните счетоводни стандарти (СМСС) публикува изменения на МСФО 9, МСС 39 и МСФО 7, с което приключи фаза 1 от работата си в отговор на ефектите върху финансово отчитане от реформата на междубанковите лихвени проценти. Фаза 2 ще се фокусира върху проблеми, които могат да възникнат, когато лихвените показатели бъдат заменени с безрискови лихвени проценти. Публикуваните изменения, адресират проблеми, възникващи докато трае замяната на съществуващите лихвени показатели с алтернативни лихвени показатели. Адресират се ефектите върху специфични случаи на отчитане на хеджиране по МСФО 9 Финансови инструменти и МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване, в които се налага ориентиран към бъдещето анализ. Измененията предвиждат временни облекчения, приложими към изискванията при хеджиране, в случаите в които спазването на тези изисквания е пряко повлияно от реформата на референтните показатели. Промените позволяват отчитането на хеджирането да продължи в периода на несигурност до замяната на съществуващите референтни лихвени показатели с алтернативни безрискови лихвени показатели. Направени са изменения и в МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестяване, съгласно които се изисква представянето на допълнителна информация за несигурността при хеджиране в резултат на реформата. Групата не очаква измененията да окажат съществен ефект върху финансовото състояние или резултатите от дейността.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Принципи на консолидация

Принципите на консолидация не са променени в сравнение с предходния отчетен период. Консолидираният финансов отчет представя финансовото състояние и резултатите за периода на Банката и дъщерните ѝ дружества към 31 декември 2019 г.

Банката консолидира инвестициите си в други дружества, когато упражнява контрол върху тях, т.е. когато определя тези дружества като дъщерни. Упражняването на контрол е налице, в случай, че са изпълнени едновременно следните условия:

- Банката има реални правомощия да определя финансовата и оперативна политика на дружеството, в което е инвеститор, директно или индиректно
- Банката е изложена на или има права върху променливите приходи от инвестицията си
- Банката има възможност да използва правомощията си в дружеството, за да окаже въздействие върху размера на възвръщаемостта си на инвеститор

По презумпция притежаването на повече от половината от правата на глас в дадено предприятие води до упражняване на контрол, като за всеки конкретен случай се разглеждат и анализират всички налични факти и обстоятелства за да бъде установено упражняването на контрол по отношение на инвестицията. Към датата на отчета Групата оценява дали има промяна в някой от трите критерия за контрол по отношение на консолидираните дружества. Към 31 декември 2019 г. Банката определя инвестициите си в БАКБ Файненс ЕАД, БАКБ Трейд ЕАД и Пейтех ЕООД като дъщерни дружества, поради факта че е едноличен собственик на тези дружества.

Отчетите на дъщерното дружество подлежат на пълна консолидация от момента, в който контролът бъде придобит ефективно от Банката и се изключват от консолидирания отчет, когато дружеството престане да бъде контролирано от Банката. Активите, пасивите, приходите и разходите на дъщерните дружества, които са придобити или продадени през годината, се включват в консолидираните финансови отчети само за периода, през който Банката е упражнявала контрол върху инвестицията.

При консолидацията всички транзакции, салда и нереализирани печалби между членовете на групата се елиминират. Дружествата от Групата прилагат последователни счетоводни и оценъчни методи по отношение на транзакции със сходни характеристики, както и по отношение на активи и пасиви при аналогични обстоятелства.

Промяната в дела от капитала на дъщерно дружество, без загуба на контрол, се отчита като капиталова транзакция. В случай че Банката губи контрол върху дъщерното дружество, то съответните активи и пасиви се изключват от консолидирания финансов отчет, а остатъчните печалби или загуби се отчитат в текущия резултат за периода. Остатъчната част от инвестицията, ако има такава, се признава по справедлива стойност.

Бизнескомбинации

Бизнескомбинациите се отчита чрез прилагане на метода на покупката. Метода на покупката изисква инвеститора да направи оценка на придобитата инвестиция, която преминава на четири етапа както следва:

- Идентифициране на придобиващия. Отчитат се всички факти и обстоятелства, свързани със страните по сделката.
- Определяне датата и цената на придобиване. Цената при бизнескомбинация се определя на базата на възнаграждението по сделката и сумата на неконтролиращото участие. Възнаграждението е съвкупността от справедливата стойност към датата придобиване, на предоставените активи, възникналите или поети задължения и капиталовите инструменти, емитирани от придобиващия, в замяна на контрола над придобивания. Разходите по осъществяване на сделката се отчитат при извършването им в печалбата или загубата за периода.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Принципи на консолидация (продължение)

Бизнескомбинации (продължение)

- Признаване и оценяване на разграничимите придобити активи, поетите пасиви и условни задължения, както и неконтролиращото участие в придобиваното дружество. Придобиваните активи и пасиви се оценяват по справедлива стойност към датата на придобиване. Неконтролиращото участие може да бъде определено по два алтернативни подхода – по справедлива стойност към датата на придобиване или пропорционално на дела в нетните активи на придобиваното дружество. За всяка бизнескомбинация Банката прави избор какъв подход да приложи, в зависимост от конкретните обстоятелства. При бизнескомбинация, постигната на етапи, капиталовото участие в инвестицията, държано преди придобиването на контрол се преоценява до справедлива стойност към датата на придобиване. Възникналите разлики от преоценката се признават текущо в печалбата или загубата за периода или в друг всеобхватен доход, в зависимост от предходното представяне на инвестицията.
- Признаване и оценяване на репутацията или печалбата от изгодна покупка. Превишаването на цената на придобиване над дела на придобиващия в нетната справедлива стойност на разграничимите активи, пасиви и условни задължения на придобивания, се отчита като репутация. В случай, че цената на придобиване е по-ниска от дела на инвеститора в справедливата стойност на нетните активи на придобитото дружество, разликата се признава директно в печалбата или загубата за периода като печалба от изгодна покупка. След първоначалното ѝ признаване репутацията, възникнала при бизнескомбинации се отчита по стойността на придобиване, намалена с натрупаната обезценка. Проверка за обезценка се извършва най-малко веднъж годишно, или по-често, ако събития или промени в обстоятелствата индикират наличие на обезценка.

Инвестиции в съвместни предприятия

Съвместно предприятие е дружество, в което две или повече страни имат съвместен контрол. Съвместен контрол е налице, когато решенията във връзка с управлението и дейността на предприятието изискват единодушно съгласие на страните и никоя от тях не контролира съвместното предприятие самостоятелно. Съвместно контролиран актив (joint venture) е вид съвместно предприятие, в което страните със съвместен контрол имат права върху нетните активи на съвместното дружество. Страните, които споделят контрола се определят като съвместно контролиращи съдружници. За всеки конкретен случай, при който Банката е страна в съвместно предприятие, се разглеждат и анализират всички налични факти и обстоятелства за да бъде установено упражняването на съвместен контрол по отношение на инвестицията, както и вида на съвместната инвестиция. Към 31 декември 2019 г. Банката е направила анализ и е определила, че чрез дъщерното си дружество БАКБ Файненс ЕАД, е съвместно контролиращ съдружник в дружеството АЙ ДИ ЕС Фонд АД, а инвестицията се определя като съвместно контролиран актив. Преценката е направена на база следните факти и обстоятелства:

- Съвместната дейност се осъществява чрез отделно регистрирано дружество - АЙ ДИ ЕС Фонд АД.
- Акционерният капитал на АЙ ДИ ЕС Фонд АД е разпределен по равно между два акционера. БАКБ Файненс ЕАД притежава 50 % от регистрираните акции с право на глас.
- Всеки от съдружниците има задължения до размера на капиталовото си участие в дружеството.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Принципи на консолидация (продължение)

Инвестиции в съвместни предприятия (продължение)

- Налично е писмено споразумение (Устав) между двамата съдружника, уреждащо организацията и управлението на дружеството, съгласно което валидни решения по всички ключови въпроси относно дейността се вземат с мнозинство от 50%+1 акция от всички акции с право на глас. Това споразумение предполага съвместен контрол, поради факта, че никоя от страните не може да вземе еднолично решение, което да има съществени последици за активите, пасивите или резултатите от дейността на дружеството.
- От предвидените в Устава права и задължения на акционерите, включително при ликвидация, става ясно, че всяка от страните има право върху нетните активи на дружеството до размера на акционерното ѝ участие и по този начин определят съвместното предприятие като съвместно контролиран актив

Инвестициите при които Банката, пряко или косвено чрез дъщерните си дружества, е страна в съвместно контролиран актив, се представят в консолидираните финансови отчети по метода на собствения капитал.

Съгласно метода на собствения капитал инвестицията в съвместно дружество се признава първоначално по цена на придобиване. Балансовата стойност на инвестицията се преизчислява в съответствие с промените в дела на инвеститора в нетните активи на съвместното предприятие, настъпили след датата на придобиване на съвместен контрол. Репутацията, отнасяща се до съвместното предприятие е част от балансовата стойност на инвестицията и не подлежи на самостоятелен тест за обезценка. Промените в резултатите от дейността на съвместното дружество след придобиването, се отчитат в печалбата или загубата за периода до размера на дела на инвеститора, а промените в другия всеобхватен доход на дружеството се поредставят като част от другия всеобхватен доход на Групата.

Финансовите отчети на съвместното дружество се изготвят за същия отчетен период като тези на Групата. Където е необходимо се извършват корекции, с цел да бъдат уеднаквени счетоводните политика на дружеството с тези на Групата.

В края на отчетния период Групата оценява доколко са налице индикатори за обезценка на инвестицията в съвместното дружество. В случай, че такива бъдат установени, Групата определя сумата на обезценката като разлика между възстановимата стойност на инвестицията и балансовата ѝ стойност, а загубата от обезценка се признава в печалбата или загубата в статията „Дял от печалбата / (загубата) от инвестиции в съвместни предприятия“

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Валутни операции и преоценки

За БАКБ и дъщерните ѝ дружества функционална валута е националната валута на Република България – лев. Валутните операции, т.е. операциите, деноминирани във валута различна от лева, се оценяват по валутния курс, валиден в деня на сделката. Парични активи и пасиви, деноминирани в чуждестранна валута, се преоценяват в отчета по курса валиден към датата на отчета. Непарични активи, деноминирани в чуждестранна валута и отчитани по историческа стойност, се показват по курса валиден към датата на първоначалното им признаване. Печалби и загуби произтичащи от сделки в чуждестранна валута се представят по курса, валиден в деня на сделката. Паричните активи и пасиви, деноминирани във валута, са оценени в лева по официалния курс на БНБ към датата на изготвяне на отчета, както следва:

Валута	<u>31-12-2019</u>	<u>31-12-2018</u>
EUR*	1.95583	1.95583
USD	1.74099	1.71354

*фиксиран курс, в съответствие със Закона за БНБ

Нетният резултат от сделки по покупко-продажба на чуждестранна валута се представя в отчета за всеобхватния доход като „Нетен доход от валутна търговия“. Печалбите и загубите, възникващи от преоценка на парични активи и пасиви в чуждестранна валута се представят нетно в отчета за всеобхватния доход като „Нетни валутни разлики“.

Финансови инструменти

Финансов инструмент е всеки договор, който поражда финансов актив за едната страна по договора и финансов пасив или капиталов инструмент за другата. Финансов актив или финансов пасив се признава в отчета за финансовото състояние, тогава когато Групата стане страна по договорните условия за финансов инструмент, в следствие на което възникват законови права за Групата да получи или законови задължения да плати парични средства или друг еквивалент. Планирани бъдещи сделки, не се отчитат като финансови активи или пасиви, докато Групата не стане страна по договор, независимо от вероятността сделката да бъде осъществена.

При първоначалното им признаване финансовите активи и пасиви се оценяват по справедлива стойност. За финансови активи и пасиви, които в последствие не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, транзакционните разходи, които са директно относими към генерирането на финансовия актив/пасив, се добавят към справедливата стойност на инструмента при първоначалното му признаване. Разходите по сделката за финансови инструменти, които се отчитат по справедлива стойност през печалбата или загубата, се отчитат директно в печалбата или загубата при първоначалното им признаване.

Справедливата стойност при първоначалното признаване на финансов инструмент е обичайно цената по сделката.

Финансови активи и пасиви, които участват в хеджиращо взаимоотношение се отчитат в съответствие с изискванията за счетоводно хеджиране.

Метод на ефективната лихва

Методът на ефективната лихва представлява метод за определяне на амортизираната стойност на финансов инструмент и за разпределяне на прихода/разхода от него за определен период от време. Ефективният лихвен процент е лихвата, която точно дисконтира очакваните бъдещи парични постъпления или плащания (включително всички получени такси и други надбавки или отбивки) за очаквания живот на финансовия инструмент или, когато е подходящо за по-кратък период, до балансовата му стойност.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи

При първоначалното им признаване финансовите активи се класифицират като такива, които впоследствие се оценяват по амортизирана стойност, по справедлива стойност в другия всеобхватен доход или като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата. Ръководството определя класификацията на инвестициите при първоначалното им придобиване и преоценява предназначението им в края на всеки отчетен период, ако това е разрешено и уместно.

Класификацията на финансовите активи при първоначалното им придобиване зависи от:

- Бизнес модела, който се прилага за управлението им
- Характеристиките на договорните парични потоци на финансовия актив

За да бъде класифициран и оценяван по амортизирана стойност или по справедлива стойност в ДВД, финансовият актив трябва да поражда парични потоци, които представляват "само плащания по главницата и лихвата" (СПГЛ) по неиздължената сума на главницата. Тази оценка се нарича „СПГЛ тест“ и се извършва на нивото на съответния дългов инструмент.

Бизнес моделът на Групата за управление на финансовите активи се позовава на начина, по който тя управлява финансовите си активи с цел генериране на парични потоци. Бизнес моделът определя дали паричните потоци ще възникнат в резултат на събирането на договорни парични потоци, продажба на финансовите активи, или и двете.

За целите на последващото оценяване финансовите активи се класифицират в четири категории:

1. Дългови инструменти, оценявани по амортизирана стойност

Тази категория е най-съществена за Групата. Финансовите активи се оценяват по амортизирана стойност, ако са изпълнени следните две условия:

- Активите се управляват в бизнес модел, чиято цел е събиране на договорните парични потоци.
- Съгласно договорните условия на инструмента, на определени дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

В тази категория Групата отчита кредити и вземания, инвестиции в дългови ценни книжа, търговски вземания.

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на инструмента, коригирана с погашенията по главницата и с натрупаната амортизация на разликата между първоначалната стойност и стойността на падеж с използването на метода на ефективния лихвен процент и намалена с коректив за загуби. При определяне на очакваните бъдещи парични потоци Групата взема предвид всички договорени условия по сделката, в това число премии, такси и други възнаграждения дължими от контрагента, които влияят пряко върху доходността от сделката и са неразделна част от ефективния лихвен процент. В случаите, когато паричните потоци необходими за изчисляването на ефективния лихвен процент не могат да бъдат надеждно оценени, Групата използва договорените парични потоци през пълния договорен срок на инструмента за целите на изчисляване на ефективния лихвен процент. При договорите за кредитни линии и овърдрафт, където бъдещите парични потоци не могат да бъдат надеждно определени, лихвеният приход се признава на база на договорения лихвен процент, като се начислява месечно. Приходите от такси за управление по такива кредитни договори се разсрочват и се амортизират линейно за срока на договора като допълнение на лихвения доход.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

2. Дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ДВД)

Групата оценява дълговите си инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, ако са удовлетворени и следните две условия:

- Активите се управляват в бизнес модел, чиято цел е както събиране на договорните парични потоци така и продажбата на финансовите активи
- Съгласно договорните условия на инструмента, на определени дати възникват парични потоци, които са единствено плащания по главница и лихва върху непогасената сума на главницата.

По отношение на дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, приходите от лихви, валутната преоценка и загубите от обезценка или тяхното възстановяване се признават в печалбата или загубата и се изчисляват по същия начин както тези за финансовите активи, оценявани по амортизирана стойност. Останалите промени в справедливата стойност се признават в друг всеобхватен доход. При отписване кумулативната промяна в справедливата стойност, призната в друг всеобхватен доход, се рекласифицира в печалбата или загубата.

Дълговите инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход на Групата включват инвестиции в държавни ценни книжа, както и инвестиции в корпоративни облигации.

3. Капиталови инструменти, определени за оценяване по справедлива стойност през друг всеобхватен доход (ДВД) при първоначалното им признаване.

При първоначалното им признаване Групата може да избере да класифицира неотменимо като капиталови инструменти, определени по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, когато те отговарят на изискванията за собствен капитал съгласно МСС 32 *Финансови инструменти: представяне* и когато не се държат с цел търгуване. Класификацията се определя на база индивидуален инструмент.

Печалбите и загубите от тези финансови активи никога не се рекласифицират в печалбата или загубата. Дивидентите се признават като други приходи в отчета за доходите, когато правото върху плащането бъде установено, с изключение на случаите, когато Дружеството извлича ползи от тези постъпления като възстановяване на част от цената на придобиване на финансовия актив, в който случай печалбите се отчитат в друг всеобхватен доход. Капиталовите инструменти, определени като такива по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, не са обект на тест за обезценка.

Групата е избрала да класифицира в тази категория капиталовите си инвестиции, които има намерение да задържи дългосрочно.

4. Финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата включват финансови активи, държани за търговия и финансови активи, определени при първоначалното им признаване като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата, или финансови активи, които задължително се изисква да бъдат оценявани по справедлива стойност. Финансовите активи се класифицират като държани за търговия, ако са придобити с цел продажба или повторно придобиване в кратък срок. Деривативите, също се класифицират като държани за търговия, освен ако не са определени като ефективни хеджингови инструменти. Финансови активи с парични потоци, които не представляват единствено плащания по главницата и лихвата, се класифицират и оценяват по справедлива стойност в печалбата или загубата, независимо от бизнес модела.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

4. Финансови инструменти, оценявани по справедлива стойност през печалбата или загубата (продължение)

Независимо от критериите за дълговите инструменти, които следва да бъдат класифицирани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, както е описано по-горе, дълговите инструменти могат да бъдат определени като такива по справедлива стойност в печалбата или загубата при първоначалното им признаване, ако така се елиминира или се намалява съществено счетоводното несъответствие. Финансовите активи по справедлива стойност в печалбата или загубата се представят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност, като нетните промени в справедливата стойност се признават в отчета за доходите.

Групата няма практика да инвестира във финансови активи с цел печалба и не е определила при първоначалното им придобиване финансови активи, които да бъдат отчитани по справедлива стойност през печалбата или загубата.

Видове финансови активи, представени в отчета за финансовото състояние

Парични средства и еквиваленти

Отчетът за паричните потоци показва промяната на паричните средства и еквиваленти, възникващи през отчетния период от оперативна, инвестиционна и финансова дейност. За целите на отчета за паричните потоци, паричните средства включват пари в брой и суми по сметки в БНБ, без блокирани като обезпечение средства. Групата счита за парични еквиваленти разплащателни сметки в кореспондентски банки без блокирани средства, както и депозити при банки с оригинален срок до три месеца, които са показани в отчета за финансовото състояние като „Кредити и аванси на банки”.

Дългови ценни книжа

Дълговите ценни книжа се представят в отчета за финансовото състояние в зависимост от бизнес модела при който се управляват и съгласно първоначалната им класификация.

Получените лихви от ценни книжа се представят като приходи от лихви в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба).

Капиталови инструменти

Капиталови инструменти, които не са определени като инвестиции в дъщерни дружества, съвместни предприятия или асоциирани дружества, се представят в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност в печалбата или загубата, освен ако за тях не е избрана опцията за представяне по справедлива стойност в друг всеобхватен доход при първоначалното им признаване.

Дивидентите получени от капиталови ценни книжа се представят в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба) като приходи от дивиденти когато Групата придобие правото да получи дивиденти и сумата на дивидентите може да бъде надеждно оценена. В случай, че съществуват ясни доказателства, че дивидентите представляват възстановяване на част от първоначалната стойност на инвестицията, то те не се отчитат в печалбите или загубите за периода, а намаляват балансовата стойност на инвестицията.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Кредити и вземания

Кредитите и вземанията са недеривативни финансови активи с фиксирани или определяеми плащания, които не се търгуват на активен пазар. Първоначално кредитите се признават в баланса по справедлива стойност, която представлява изходящия паричен поток за пораждането или закупуването на кредит, включително всички разходи по сделката. Първоначалното признаване на кредита като актив е моментът на отпускане на средствата на кредитополучателя. Неусвоените суми по кредити се отчитат като задбалансов ангажимент. Кредитите и вземанията се отчитат в последствие по амортизирана стойност.

Споразумения за обратна покупка / продажба (репо-сделки)

Ценни книжа, продадени по споразумение за обратно изкупуване в процеса на банковата дейност, се отчитат в баланса в категорията, където първоначално са заведени, а съответстващият им пасив - в „Депозити от банки“ или „Депозити на клиенти“.

Ценни книжа, закупени по споразумение за обратна продажба се отчитат в баланса като „Кредити и аванси на банки“ или „Кредити и аванси на клиенти“.

Разликата между покупната и продажната цена на такива сделки се отчита като лихвен доход, респективно разход и се начислява за срока на сделката на базата на ефективен лихвен процент.

Отписване на финансови активи

Финансов актив (или, когато е приложимо, част от финансов актив или част от група от сходни финансови активи) се отписва главно когато:

- правата за получаване на паричните потоци от актива са изтекли; или
- правата за получаване на парични потоци от актива са прехвърлени или Групата е поела задължението да плати напълно получените парични потоци, без съществена забава, към трета страна чрез споразумение за прехвърляне; при което или (а) Групата е прехвърлила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива; или (б) Групата нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху актива, но не е запазила контрола върху него.

Когато Групата е прехвърлила правата си за получаване на парични потоци от актива или е встъпила в споразумение за прехвърляне, тя прави оценка на това дали и до каква степен е запазила рисковете и ползите от собствеността. Когато тя нито е прехвърлила, нито е запазила в значителна степен всички рискове и ползи от собствеността върху финансовия актив, нито е прехвърлила контрола върху него, тя продължава да признава прехвърления актив, до степента на продължаващото си участие в него. В този случай Групата признава и свързаното задължение. Прехвърленият актив и свързаното задължение се оценяват на база, която отразява правата и задълженията, които Групата е запазила.

Продължаващо участие, което е под формата на гаранция върху прехвърления актив, се оценява по по-ниската от първоначалната балансова стойност на актива и максималната сума на възнаградението, което може да се изиска Групата да изплати.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Обезценка на финансови активи

Групата признава коректив (провизия) за загуби от финансови активи, като прилага т.н. модел на „очакваните кредитни загуби“ (ОКЗ), т.е. коректив за загуба се признава, независимо от това дали е настъпило конкретно събитие на загуба. Моделът се прилага при първоначалното признаване по отношение на всички дългови инструменти, които не се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, включително вземания по договори за лизинг, кредитни ангажименти, финансови гаранции и договорни активи, произтичащи от прилагането на *МСФО 15 Договори с клиенти*.

Не се отчита коректив за загуби по отношение на финансовите активи, които се отчитат по справедлива стойност в печалбата или загубата, тъй като по презумпция измененията в справедливата стойност включват в себе си и евентуални кредитни загуби.

Коректив за загуби не се отчита и по отношение на капиталови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, поради факта, че всички промени в справедливата им стойност се отчитат в друг всеобхватен доход и впоследствие никога не се рекласифицират в отчета за доходите.

ОКЗ се базират на разликата между договорните парични потоци, дължими съгласно условията на договора, и всички парични потоци, които Дружеството очаква да получи, дисконтирани с доближение до първоначалния ефективен лихвен процент. Очакваните парични потоци включват паричните потоци от продажбата на държаното обезпечение или други кредитни подобрения, които представляват неразделна част от условията на договора.

ОКЗ се признават на два етапа. Когато след първоначалното признаване на актива не е настъпило съществено увеличение на кредитния риск, корективът за загуби се базира на очакваните кредитни загуби, които възникват в резултат на събития по неизпълнение възможни през следващите 12 месеца (12-месечни ОКЗ).

За експозиции, за които е налице значително повишение на кредитния риск от първоначалното признаване, провизия за загуба се признава по отношение на кредитните загуби, очаквани през оставащия срок на експозицията, независимо от момента на възникване на неизпълнението (ОКЗ за целия срок на инструмента). В този смисъл оценката на кредитния риск и промяната му спрямо периода на първоначално отпускане, представляват ключов момент при определяне на коректива за загуби. Корективът за загуби отразява не нивото на кредитен риск изобщо, а относителната му промяна към датата на отчета и оценката му е свързана с много допускания и предположения.

Изменението в коректива за загуби се отчита като резултат от обезценка в печалбата или загубата за периода.

Когато в последващи периоди кредитното качество на финансовия актив се подобри, така че повече не е налице значително увеличение на кредитния риск спрямо първоначалното признаване на актива, корективът се оценява отново на база на очакваните кредитни загуби за 12 месеца.

По отношение на търговските вземания и активите по договори с клиенти Групата прилага опростен подход за изчисление на ОКЗ. Следователно тя не проследява промените в кредитния риск, а вместо това признава провизия за загуба въз основа на ОКЗ за целия срок на инструмента към всяка отчетна дата. Групата е създавала матрица за провизиране, която се базира на историческия опит по отношение на кредитните загуби, коригирана с прогнозни фактори, специфични за длъжниците и за икономическата среда.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови активи (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

За вземания от банки и дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход Групата прилага обезценка на база на нисък кредитен риск. Към всяка отчетна дата тя определя дали дълговият инструмент се преценява като такъв с нисък кредитен риск, като използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия. При тази оценка Групата анализира достъпна информация относно кредитния рейтинг на съответния инструмент. В допълнение Групата преценява дали съществува значително увеличение на кредитния риск, когато плащанията по инструмента са в просрочие над 30 дни. Политиката на Групата е да оценява ОКЗ за тези инструменти (вземания от банки и дългови инструменти по справедлива стойност в друг всеобхватен доход) на 12-месечна база. Когато, обаче, е налице значително повишение на кредитния риск след възникването, провизията се базира на ОКЗ за целия срок на инструмента. Групата използва рейтингите както за определяне на това дали кредитният риск на дълговият инструмент е значително повишен, така и за приблизителна оценка на ОКЗ.

Групата счита даден финансов инструмент за такъв в неизпълнение, когато договорните плащания са в просрочие в продължение на 90 дни. В определени случаи обаче то може да разглежда даден финансов актив като такъв в неизпълнение, когато вътрешна или външна информация предоставя индикация, че е малко вероятно Групата да получи пълния размер на неиздължените суми по договора, преди да се вземат под внимание каквито и да било кредитни подобрения, държани от него.

Финансови активи се отписват, когато не съществува разумно очакване за събиране на паричните потоци по договора. Събраните впоследствие суми по отписани кредити се признават като приход за текущия период в намаление на разходите по ОКЗ.

Прекласификация на финансови активи

При определени обстоятелства е възможно недеривативни финансови активи, отчитани по справедлива стойност да бъдат прекласифицирани като отчитани по амортизирана стойност и обратно. Такава прекласификация се допуска единствено и само при промяна на бизнес модела, в който се управляват съответните активи. Промяната на бизнес модела се определя от ръководството на Групата, в резултата на настъпили външни и или вътрешни промени, които са съществени по отношение на оперативната дейност. Промяна може да настъпи и при реорганизация на дейността, вследствие на променени цели на бизнес модела. Промени в първоначалната класификация на финансовите активи се очаква да настъпи в относително редки и ограничени случаи.

Новото отчитане се прилага за бъдещи периоди, след датата на прекласификация, когато е бил променен бизнес моделът, без да се преизчисляват резултатите за предходни отчетни периоди. За дата на прекласификация се счита първия ден от първия отчетен период, следващ промяната на бизнес модела, в резултат на който е възникнала прекласификацията.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Финансови пасиви

Финансовите пасиви, които не са деривативни инструменти или не са определени при придобиването им за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата, се отчитат по амортизирана стойност. Първоначално те се признават по "себестойност", т.е. справедливата стойност на получените парични потоци при възникване на пасива, намалени с разходите по сделката. Впоследствие, всяка разлика между нетните парични потоци и остатъчната стойност се признава в печалбата или загубата за периода по метода на ефективната лихва за срока на пасива.

Финансовите пасиви на Групата включват депозити, привлечени средства, издадени облигации и други търговски задължения и отразяват ангажиментите на Групата да погаси поетите задължения на падежа посредством парични средства или други финансови активи. Групата не е определила финансови пасиви за отчитане по справедлива стойност в печалбата или загубата и отчита всичките си финансови пасиви по амортизирана стойност чрез прилагане на метода на ефективната лихва.

Финансов пасив се отписва от баланса, когато той е погасен, т.е. когато задължението, определено в договора, е отпаднало или е анулирано или срокът му е изтекъл. Замяната на съществуващ финансов пасив с друг дългов инструмент от същия заемодател със съществено различни условия, или същественото модифициране на условията на съществуващ финансов пасив, се отчита като отписване на първоначалния финансов пасив и признаване на нов финансов пасив. Разликата между балансовите стойности на първоначалния и новия пасив, се признава в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба).

Нетиране на финансови активи и пасиви

Групата не допуска нетиране на финансови активи и пасиви, освен ако това не е разрешено от определен стандарт или разяснение. Финансовите активи и пасиви биха могли да бъдат нетирани при представянето им в отчета за финансовото състояние само в случай, че Групата има законно право да извърши такова прихващане и възнамерява да извърши уреждане на нетна основа или да реализира актива и погаси пасива едновременно.

Деривативни финансови инструменти и хеджиране

При осъществяването на дейността си, Групата сключва договори, чиято стойност се мени в съответствие на промените на определени пазарни величини и които не изискват първоначална инвестиция, или изискват незначителна нетна инвестиция, в сравнение с номиналната стойност на договора. Такива договори са финансови инструменти, наричани деривативи. Деривативите се класифицират като такива за търговия или за хеджиране, в зависимост от предназначението им при закупуване.

Деривативните финансови инструменти се признават първоначално по цена на придобиване (включително разходите по сделката) и в последствие се преоценяват по справедлива стойност. Деривативите се отчитат като активи, когато справедливата им стойност е положителна и като пасиви, когато е отрицателна.

В оперативната си дейност Групата е изложена на различни пазарни рискове. Определената Стратегия за развитие на основните банкови дейности, е насочена към оптимално управление на различните видове риск, така че да бъде минимизирано отрицателното им въздействие върху резултатите от дейността. За ограничаване на рисковете и при определени обстоятелства Групата би могла да избере използването на различни финансови инструменти, с цел хеджиране на отделни рискови компоненти, присъщи на основни банкови активи и/или пасиви. Хеджирането е свързано с хеджиращи инструменти и хеджирани позиции. Използването на хеджиращи инструменти с намерението да се намали изложеността към определени рискове, може да доведе до счетоводни несъответствия и отчитане на променливи резултати, които не отразяват коректно целите на хеджирането.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Финансови инструменти (продължение)

Деривативни финансови инструменти и хеджиране (продължение)

Подобни несъответствия възникват когато са различни базите за признаване и последващо счетоводно отчитане на основната (хеджираната) позиция и хеджиращия инструмент. С цел коректно отчитане на резултатите от хеджирането и хармонизиране на ефекта върху отчета за финансовото състояние, се прилагат правила за счетоводно хеджиране. Групата е избрала да прилага изискванията на МСФО 9 по отношение счетоводното отчитане на хеджирането. В случаите, когато отчитането на печалбите/загубите от хеджиращия инструмент и хеджираната позиция в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба) естествено съвпадат по време, прилагане на счетоводно хеджиране не е необходимо. Чрез прилагане на правилата за счетоводно хеджиране Групата признава печалбите/загубите от хеджиращия инструмент едновременно с възникването на загуби/печалби от хеджираната позиция, до размера на ефективност на хеджирането.

През периода Групата не е отчитала деривативни финансови инструменти и/или хеджиране.

Договори за финансови гаранции

Договори за финансови гаранции са такива договори, които задължават издателя на гаранцията да обезщети лицето в полза на което е издадена, вследствие на неизпълнение от страна на трето лице - дебитор, на поети задължения, които са били гарантирани. Първоначалното отчитане на финансови гаранции се извършва по справедлива стойност, като се приема, че справедливата стойност към момента на издаване на гаранцията е таксата събрана за издаването ѝ. Вземания за бъдещи премии не се признават. Приходът от комисионни се разсрочва по линеен метод, за периода за който се отнася. В следствие, задълженията на Групата по финансови гаранции се отчитат по по-високата от първоначално признатата стойност, намалена със съответната амортизация и провизията, която би следвало да се начисли, за да може Групата да покрие задълженията си по договора, възникващи към датата на отчета. Очакваните кредитни загуби, отнасящи се до издадени финансови гаранции, се отразяват в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба) в статията Обезценка на финансови активи. Вероятността да възникне задължение за плащане от страна на Групата по такива договори, се оценява на базата на исторически опит с подобни инструменти.

Инвестиционни имоти

В процеса на оперативната си дейност и при определени обстоятелства, Групата придобива недвижими имоти вследствие на предприети съдебни процедури срещу нередовни длъжници по кредити. Придобитите активи се класифицират като държани за продажба или като инвестиционни имоти в зависимост от намеренията на ръководството и от възможността за скорошна реализация.

Инвестиционни имоти са недвижими имоти – земи и/или сгради, държани предимно за получаване на приходи от наем и/или за увеличение на стойността на капитала, или и за двете, и които не се използват в оперативната дейност на Групата.

Инвестиционните имоти се признават като актив, само когато е вероятно бъдещите икономически ползи, свързани с имота да бъдат получени от Групата и когато цената на придобиване може да бъде надеждно определена. Признаването се извършва обичайно от момента, в който всички ползи и рискове, свързани с актива са прехвърлени към Групата.

Инвестиционните имоти се оценяват първоначално по цена на придобиване, включително разходите по сделката. Текущите разходи, свързани с обслужването на актива не се включват в отчетната стойност, а се отчитат като разход за периода. Подобрения, направени след датата на първоначално признаване се включват в стойността на инвестиционния имот, доколкото отговарят на критериите за признаване на актив.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Инвестиционни имоти (продължение)

За последващо им отчитане Групата е избрала модела на справедливата стойност. В съответствие с МСС 40 *Инвестиционни имоти* този модел предвижда, след първоначалното им признаване, инвестиционните имоти да бъдат оценявани и отчитани по справедлива стойност, без да бъде начислявана амортизация. Печалбите или загубите, възникващи от промяна в справедливата стойност се включват в печалбата или загубата за периода, в който възникват. Определянето на справедливата стойност се извършва в съответствие с МСФО 13 *Оценяване по справедлива стойност* и отразява пазарните условия към датата на отчета. Актуализацията на справедливата стойност на инвестиционните имоти се извършва годишно от лицензирани независими оценители, притежаващи необходимата професионална квалификация и опит.

Когато имот и оборудване преминава в инвестиционен имот вследствие на промяна в неговото използване, Групата прилага счетоводната си политика за имоти и оборудване до датата на промяната в използването му. Разликата между балансовата стойност и справедливата стойност към датата на промяната се отнася в печалбата или загубата за периода.

При определени обстоятелства Групата предприема действия по развитие на терени, класифицирани като инвестиционни имоти, с цел върху тях да бъдат изградени жилищни и/или търговски обекти, които впоследствие възнамерява да реализира чрез продажба. Когато Групата стане страна по договор, предвиждащ подобно развитие на терена, съответния актив престава да се отчита като инвестиционен и се представя като актив в процес на развитие в статията Други активи в отчета за финансовото състояние.

Доходите от инвестиционни имоти са представени в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба) като част от статията Други оперативни приходи. Сумата включва приходи от отдадени под наем инвестиционни имоти, които се начисляват в периода за който се отнасят, в съответствие с подписания договор за наем. Резултатът от продажба на имущество, класифицирано като инвестиционен имот се отнася съответно към Други оперативни приходи, когато резултатът е печалба и към Други оперативни разходи, когато резултатът е загуба. Текущите разходи, свързани с поддръжката и функционирането на инвестиционни имоти се оповестяват като част от статията Други оперативни разходи от отчета за всеобхватния доход. Детайлна информация относно приходите и разходите, свързани с инвестиционни имоти е оповестена в Приложение 8 на настоящите отчети.

Инвестиционен имот се отписва при освобождаване от него или когато бъде изведен трайно от употреба и от неговото освобождаване не се очакват никакви икономически ползи. Печалбите или загубите при отписване на инвестиционен имот се признават в периода на отписването му.

Активи за продажба

Недвижими имоти и други дълготрайни активи, придобити от реализация на обезпечение по съдебни кредити или закупени с изричното намерение да бъдат продадени в кратки срокове след покупката, се класифицират като активи за продажба и се отразяват първоначално по цена на придобиване. Класифицирането на недвижими имоти като активи за продажба се извършва при придобиването им и зависи от намерението на ръководството и плановите му за реализация на съответните активи.

Ръководството обичайно провежда активно мероприятия за реализиране на сделка за продажба, която се цели да бъде изпълнена в рамките поне на една година от датата на класифициране на актива в тази група. След първоначалното им признаване тези активи се признават по по-ниската от текущата им балансова стойност или справедливата им стойност, намалена с разходите за реализация. За тези активи не се начислява амортизация.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Активи за продажба (продължение)

Приходите и разходите, свързани с активи, класифицирани като Активи за продажба са представени съответно в статията Други оперативни приходи, респективно Други оперативни разходи на отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба). Детайлна информация относно такива приходи и разходи е оповестена в Приложение 8 на настоящия отчет.

Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи се признават първоначално по цена на придобиване, включително преките разходи по сделката. За последващото им отчитане се прилагат два алтернативни модела – модел на цена на придобиване и преоценъчен модел, в зависимост от класа активи. Недвижимите имоти, използвани в дейността на Групата – офис сгради и прилежащите им терени се отчитат по преоценъчен модел, при който след първоначалното им признаване активите се отчитат по преоценена стойност. Преоценената стойност е справедливата стойност към датата на преоценка, намалена с последващи амортизации и загуби от обезценка. При извършване на преоценка, цялата натрупана до момента амортизация се отписва за сметка на брутната стойност на актива, а нетната стойност се преизчислява спрямо справедливата стойност.

Когато при преоценката балансовата стойност на актива се увеличава, увеличението се признава в друг всеобхватен доход и се натрупва в собствения капитал като преоценъчен резерв от активи, нетно от данъци. В случай на намаление на балансовата стойност на актива в резултат от преоценка, нетиращо се с предишни увеличения, намалението се начислява за сметка на преоценъчния резерв.

Всички останали намаления в балансовата стойност на актива, се отчитат в печалбата или загубата за периода. Процесът на преоценка следва да се извършва регулярно, така че балансовите стойности на активите да не се различават съществено от справедливите им стойности към датата на отчета. Амортизацията на преоценените активи се отчита текущо в печалбата или загубата за периода. При последващо отписване на преоценен актив, съответният формиран резерв от преоценка се прехвърля директно към резултат от предходни години, без да се отчита в печалбите или загубите за периода. Всички останали дълготрайни материални и нематериални активи се представят по модела на цена на придобиване, т.е. по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и загуби от обезценка.

Последващи разходи за ремонт и поддръжка се отразяват в печалбата или загубата към момента на извършването им, освен ако няма ясни доказателства, че извършването им ще доведе до увеличени икономически изгоди от използването на актива. Тогава тези разходи се капитализират към отчетната стойност на актива.

В позицията земя и сгради са отчетени офисите на Групата, които са нейна собственост. Земята не подлежи на амортизация. Амортизацията на останалите активи се начислява на база линеен метод по установени норми, отразяващи очаквания срок на използване на актива. Очакваният срок на използване се преоценява периодично и може да бъде променян, ако е необходимо. През отчетния период, не са направени промени в очакваните срокове на експлоатация.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Дълготрайни материални и нематериални активи (продължение)

Годишните амортизационни норми, използвани във финансовите отчети, са както следва:

	2019	2018
Сгради	3%-4%	3%-4%
Компютри и програмни продукти	25%	25%
Офис оборудване	20%	20%
Автомобили	20%	20%
Офис обзавеждане	10%-15%	10%-15%
Подобрения на наети активи	Съгласно срока на договора	Съгласно срока на договора

Дълготрайните активи подлежат на периодична проверка за обезценка. В случаите, когато отчетната стойност на актива е по-висока от възстановимата му стойност, то активът се обезценява и Групата признава загуба от обезценка. При продажба на дълготрайни активи, разликата между балансовата стойност и продажната цена на актива се отчита като печалба или загуба в текущия период, в статията „Други оперативни приходи“.

На изброените класове активи не се отчислява остатъчна стойност. Към края на отчетния период, възприетият от Групата стойностен праг на същественост за признаване на дълготрайни материални активи е в размер на 300 лв. Един имот или оборудване се отписва при неговото освобождаване или когато от неговата употреба не се очакват допълнителни бъдещи икономически ползи.

Материални запаси

Материалните запаси се оценяват по по-ниската от себестойността и нетната реализируема стойност.

Разходите, направени във връзка с доставянето на всеки продукт до неговото настоящо местоположение и състояние, се отчитат както следва:

- Суровини: покупна цена на база "първа входяща, първа изходяща"
- Готова продукция и незавършено производство: стойността на употребените преки материали и труд, и дял от общите производствени разходи, разпределени на база на нормален производствен капацитет, без да се включват разходите по заеми.

Нетната реализируема стойност е предполагаемата продажна цена в нормалния ход на стопанската дейност, минус приблизително оценените разходи за завършване и тези, които са необходими за осъществяване на продажбата.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Лизинг

Лизингов договор е договор или част от договор, по силата на който срещу възнаграждение се прехвърля правото на ползване на даден актив или активи за определен период от време. Преценката дали даден договор представлява лизинг или съдържа елементи на лизинг се извършва въз основа на обстоятелствата при сключване на договора.

Счетоводна политика за отчитане на лизинги след 1 януари 2019 г.

Групата като лизингодател

Възприемането на МСФО 16 Лизинг от 1 януари 2019 г. не е довело до промяна в счетоводната политика на Групата като лизингодател. Групата класифицира лизинговите си договори като финансов или оперативен лизинг при сключването на договора. Договорите, които предвиждат прехвърляне на всички рискове и ползи, свързани с използването и собствеността на актива към лизингополучателя, се класифицират като финансов лизинг. Активите, продадени под формата на финансов лизинг, се отчитат по настояща стойност като вземания и са включени в отчета за финансовото състояние в позицията „Кредити и аванси на клиенти“. Приходите за отчетния период по договори за финансов лизинг се признават на базата на ефективния лихвен процент, осигуряващ постоянна възвръщаемост от актива през целия период на договора.

Договори, които не са класифицирани като финансов лизинг при сключването им, се отчитат като оперативен лизинг. Наемите, получени по договори за оперативен лизинг се признават линейно за срока на договора и се включват в печалбата или загубата за периода в статията Други оперативни приходи.

Групата като лизингополучател

Както е оповестено в т.3 Основни елементи на счетоводната политика, Нови и изменени стандарти, МСФО 16 *Лизинг*, от началото на 2019 г. счетоводната политика на Групата като лизингополучател претърпя съществени изменения.

След влизането на стандарта в сила, Групата прилага единен счетоводен модел за всички лизингови договори – модел на „актива с право на ползване“.

Групата е страна по множество дългосрочни договори за наемане на помещения/ недвижими имоти за целите на осъществяване на оперативната си дейност. В следствие на променената счетоводна политика в отчета за финансовото състояние възникват активи за правото на ползване на наетите активи и кореспондиращи пасиви, представляващи настоящата стойност на лизинговите задължения за плащане за срока на договора. Лизинговите активи и пасиви се отчитат към датата, на която имотите са на разположение за използване от страна на Групата. Активите за правото на ползване са представени в отчета за финансовото състояние в позицията Дълготрайни материални активи, а съответните лизингови задължения в позицията Други пасиви.

Активът с право на ползване се оценява първоначално по цена на придобиване, която включва:

- първоначалната стойност на лизинговия пасив;
- направените до момента лизингови плащания /ако има такива/;
- направените първоначални преки разходи по сделката
- приблизително оценени бъдещи разходи за освобождаване на актива, отчетени като провизия /ако такива се предвиждат по договор/.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Лизинг (продължение)

За последващото отчитане на тези активи Групата е избрала да прилага модела на цената на придобиване. При прилагане на този модел, активът с право на ползване се оценява като първоначалната му стойност се намалява с натрупаните амортизация и обезценка, и се коригира с последващата преоценка на лизинговия пасив. Активът се амортизира линейно от началната дата на договора до края на полезния живот на актива или до края на лизинговия срок, ако основният актив подлежи на връщане на лизингодателя. Разходите за амортизация се признават в печалбата или загубата за периода, като част от общите разходи за амортизация.

Лизинговият пасив се отчита първоначално по настоящата стойност на бъдещите лизингови плащания, дисконтирани с вътрешноприсъщ лихвен процент към началната дата на лизинга, тъй като лихвеният процент заложен в договора не може да бъде надеждно определен. Вътрешноприсъщият лихвен процент отразява по същество предполагаемата цена на финансиране на лизингополучателя при пазарни условия. За определяне на вътрешноприсъщия лихвен процент Групата използва информация за цената на дългосрочно привлечение си ресурс – лихвения процент по депозити със срок над една година или получени други заеми. Към датата на първоначално прилагане на МСФО 16 Лизинг 1 януари 2019 г., Групата е избрала да използва като референтен лихвения процент по полученото дългосрочно финансиране от ББР.

След първоначалното признаване, лизинговият пасив се увеличава с лихвата и се намалява с извършените лизингови плащания. В допълнение балансовата му стойност се преоценява, ако е налице модификация, промяна в срока на лизинга, промяна в лизинговите плащания вследствие на промени в индекса или лихвения процент, използван за определянето им или промяна в оценката на опцията за закупуване на основния актив. Преоценките се третираат едновременно като корекция на пасива и на актива с право на ползване.

Групата като лизингополучател (продължение)

Последващите лизингови плащания се признават пропорционално като намаление на финансовия пасив и като лихвен разход за съответния период, по начин, който осигурява отчитане на постоянни лихвени разходи върху остатъчната стойност на задължението. Променливи лизингови плащания, които не зависят от индекс или лихвен процент, се признават като разход през периода, в който възникне събитието или условието, което задейства плащането.

В отчета за всеобхватния доход разходите за лихви по лизингови пасиви се представят отделно от разходите за амортизация на активите с право на ползване. В отчета за паричните потоци плащанията, свързани с лизинговия пасив са представени като парични потоци от финансова дейност.

Краткосрочни лизинги и лизинги на активи с ниска стойност

Групата прилага допусканото от МСФО 16 освобождаване от признаване на лизингови задължения и активи с право на ползване по отношение на:

- краткосрочни лизингови договори със срок до 12 м., без опция за покупка
- лизингови договори за активи, определени като такива с ниска стойност - стойността на нов аналогичен актив да не надвишава приблизително 5000 щ.д. /на пример офис оборудване/

В тези случаи лизинговите договори се отчита като разход за наем в печалбата или загубата за периода, определен по линеен метод за срока на договора.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Лизинг (продължение)

Счетоводна политика за отчитане на лизинги преди 1 януари 2019 г.

Групата като лизингополучател

Групата класифицира лизингов договор като финансов лизинг, ако той прехвърля в значителна степен всички рискове и изгоди от собствеността върху наетия актив. В началото на лизинговия срок финансовия лизинг се признава като актив и пасив в баланса с размер, който в началото на лизинговия договор е равен на справедливата стойност на наетия актив или ако е по-ниска, по настоящата стойност на минималните лизингови плащания. Лизинговите плащания се разпределят между финансовите разходи и намалението на задължението по лизинга така, че да се получи постоянен лихвен процент върху оставащото салдо на задължението. Финансовите разходи се признават директно в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба).

Активите, придобити при условията на финансови лизинг се амортизират за срока на полезния живот на актива. Когато няма разумна степен на сигурност, че Групата ще придобие собствеността върху тях до края на срока на лизинговия договор, активите се амортизират през по-краткия от двата срока - срока на полезния живот на актива или срока на лизинговия договор.

Лизинговите плащанията по договори за оперативен лизинг се признават като разход за наем в печалбата или загубата за периода на база линейния метод за срока на лизинговия договор.

Данъчно облагане

Данъкът върху печалбата за отчетния период включва текущи и отсрочени данъци. Другите данъци, които не са пряко свързани с дохода за периода, се отчитат в оперативните разходи.

Групата изчислява данък печалба в съответствие с действащото законодателство. Данък печалба се изчислява на база на облагаемата печалба, получена след преобразуване на финансовия резултат, според изискванията на Закона за корпоративно подоходно облагане.

Текущите данъчни активи и пасиви за текущия и предходни периоди се признават по сумата, която се очаква да бъде възстановена от или платена на данъчните власти. При изчисление на текущите данъци, се прилагат данъчните ставки и данъчните закони, които са в сила или в значителна степен приети към датата на отчета за финансовото състояние. Съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане, данъчната ставка за 2019 г. и 2018 г. е 10%.

Отсрочените данъци се признават по балансовия метод, чрез отчитане на всички временни разлики към датата на отчета, възникващи между стойността на активите и пасивите за счетоводно отчитане и данъчнопризнатата им стойност. Отсрочените данъчни активи и пасиви са оценени по данъчните ставки, които се очаква да бъдат действащи в периода, когато активът се реализира или задължението се погаси, доколкото същите могат да бъдат надеждна определени. Изчисляването на отсрочените данъчни пасиви и активи отразява данъчните последствия, свързани с очакванията на Групата, към датата на отчета, за реализацията на определени активи респективно погасяването на определени пасиви. Отсроченият данък се признава независимо от това кога се очаква да настъпи обратно проявление на временните разлики. Временни разлики възникват основно по повод на различни норми на амортизация на дълготрайните активи за данъчни и счетоводни цели, по отношение на оценяването или преоценката на определени активи и пасиви и други.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Данъчно облагане (продължение)

Отсрочен данъчен актив се признава само до размера, до който е вероятно получаването на бъдещи печалби, които да позволят оползотворяването на данъчния кредит. Към датата на всеки финансов отчет, Групата преразглежда признатите данъчни активи и в зависимост от очакванията за реализация ги преоценява. В случай, че е намаляла вероятността да бъдат реализирани данъчни ползи, отсрочените активи се намаляват или отписват. Отсрочени данъчни пасиви се признават за всички данъчни временни разлики.

Групата компенсира отсрочени данъчни активи и пасиви само тогава, когато съществува законово право да приспада текущи данъчни активи срещу текущи данъчни пасиви и отсрочените данъчни активи и пасиви се отнасят до данъци върху дохода, наложени от един и същ данъчен орган за едно и също данъчно-задължено предприятие. Отсрочените данъци се начисляват директно в собствения капитал, когато са породени от позиции, които се отчитат директно в собствения капитал.

Основен капитал

Основният капитал е представен по номиналната стойност на издадените и платените акции. Постъпленията от издадени акции над тяхната номинална стойност се отчитат като премийни резерви.

Разходите, отнасящи се пряко до издаването на нови акции, с изключение на тези по бизнес комбинации, се приспадат от капитала нетно от свързаните с тях данъци. Дивидентите по обикновени акции се признават в периода, в който са били одобрени от акционерите. Дивидентите за периода, обявени след датата на изготвяне на финансовите отчети, се оповестяват като събитие след датата на отчета.

Парични дивиденди към акционерите

Задължение за парични разпределения към собствениците се признава, когато разпределението е одобрено от тях и не зависи от Групата. Кореспондиращата сума се отписва директно от собствения капитал.

Провизии

Провизии, отчетени във връзка със съдебни спорове или други задължения се отчитат, когато Групата в резултат на минало събитие, е поела юридическо или конструктивно задължение, чието погасяване е вероятно да бъде свързано с изтичане на икономически ползи. Провизии се признават в случай, че размерът на бъдещите изходящи парични потоци може да бъде надеждно определен.

Доходи на персонала

Краткосрочните доходи на персонала включват заплати, възнаграждения, междинни и годишни бонуси, вноски за социално осигуряване и годишни компенсируеми отпуски на служителите, които се очаква да бъдат изцяло уредени в рамките на 12 месеца след края на отчетния период. Когато Групата получи услугата, те се признават като разход за персонала в печалбата или загубата или се капитализират в стойността на актив. Краткосрочните доходи на персонала се оценяват по недисконтираната сума на очакваните за уреждане разходи. Допълнителна информация е представена в Приложение 26.

Обезщетенията при пенсиониране на Групата се изчисляват в съответствие с Кодекса на труда. По силата на приложимите разпоредби, Групата има задължение да изплати на служителите си при пенсиониране две или шест брутни месечни заплати в зависимост от прослужения стаж. Ако служител е работил за Групата в продължение на 10 години, получава шест брутни месечни заплати при пенсиониране, а ако е работил по-малко от 10 години – две. Планът за доходи на персонала при пенсиониране е финансиран частично, само по отношение на задълженията, които се очаква да възникнат в следващата финансова година. Групата определя своите задължения за изплащане на доходи на персонала при пенсиониране чрез актюерския метод на прогнозните кредитни единици.

След направените изчисления, Групата е преценила общия размер на провизията за пенсиониране като несъществен за финансовия отчет и следователно не е взела счетоводни операции по отчитането му.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Определяне на справедлива стойност

Съгласно възприетата си счетоводна политика, Групата представя по справедлива стойност към отчетната дата определени финансови активи, както и някои нефинансови активи като земи, сгради ползвани за собствени нужди, както и инвестиционните си имоти.

Справедливите стойности на финансовите инструменти, представяни по амортизирана стойност, както и на дълготрайните нефинансови активи, отчитани по цена на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и натрупаните загуби от обезценка, са оповестени съответно в Приложение 30.

Справедливата стойност е цената, която би била получена от продажба на актив или платена за прехвърляне на пасив в обичайна сделка между пазарни участници към датата на оценката. Оценяването по справедлива стойност се базира на предположението, че сделката за продажба на актив или прехвърляне на пасив се осъществява:

- на основния пазар за съответния актив или пасив, или
- при отсъствие на основен пазар, на най-изгодния пазар за съответния актив или пасив.

Основният или най-изгодният пазар трябва да бъде достъпен за Групата.

Справедливата стойност на актив или пасив се оценява използвайки предположенията, които пазарните участници биха направили при определяне на цената на актива или пасива, като се предполага, че те действат в своя най-добър икономически интерес.

Оценяването на справедливата стойност на нефинансов актив взема предвид способността на пазарен участник да генерира икономически изгоди от използването на актива според най-ефективната и най-добрата му употреба или чрез продажбата на актива на друг пазарен участник, който ще използва актива според най-ефективната и най-добрата му употреба.

Групата използва оценителски методи, подходящи при обстоятелствата и за които има достатъчно налични данни, за оценяване на справедливата стойност като максимизира използването на подходящи наблюдавани входящи данни и минимизира използването на ненаблюдавани входящи данни.

Всички активи и пасиви, които са оценени по справедлива стойност или за които се изисква оповестяване на справедлива стойност във финансовия отчет, са групирани в категории според йерархията на справедливата стойност, както е описано по-долу, въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло:

Ниво 1 – Използват се котираны (некоригирани) цени на активни пазари за идентични активи или пасиви

Ниво 2 – Прилагат се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са наблюдавани или пряко, или косвено

Ниво 3 – Използват се оценителски методи, при които най-ниското ниво използвани входящи данни, съществени за оценката по справедлива стойност, са ненаблюдавани.

За активите и пасивите, които се оценяват регулярно по справедлива стойност, Групата преразглежда категоризирането им на съответното ниво от йерархията на справедливата стойност (въз основа на най-ниското ниво използвани входящи данни, които имат значително влияние при оценяването на справедливата стойност като цяло) към края на отчетния период и определя дали има необходимост от извършване на трансфери от едно ниво в друго.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Определяне на справедлива стойност (продължение)

Обикновено за оценяването на справедливата стойност на съществените активи (като имоти) се ангажират външни независими оценители. Необходимостта от външни оценители се преценява всяка година от Ръководството на Групата. Външните оценители се избират на база на техния професионален опит, репутация и независимост. След обсъждане със специалистите-оценители, Ръководството решава кои оценителски методи и входящи данни са най-уместни да бъдат използвани при всеки конкретен случай.

Към всяка отчетна дата, Ръководството прави анализ на измененията в стойностите на активите и пасивите, които подлежат на преоценяване съгласно счетоводните политики на Групата. Това включва преглед на ключовите входящи данни, използвани в последната оценка и сравняването им с подходяща историческа информация като сключени договори и други подходящи документи. Съвместно със специалистите-оценители, сравнява промените в справедливата стойност на всеки актив или пасив с подходящи външни източници, за да прецени дали промените са разумни. За целите на оповестяването на справедливата стойност, Групата определя различни класове активи и пасиви в зависимост от тяхното естество, характеристики и риск и от съответното ниво от йерархията на справедливата стойност, описана по-горе.

Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от лихви и разходите за лихви се признават в печалбата или загубата за периода за всички лихвоносни активи и пасиви по метода на ефективната лихва и при спазване на принципа за текущо начисляване. Лихвеният доход, респективно разход по ценни книжа и други дългови инструменти, включва освен договорената лихва и амортизация на сконтото или премията по тях.

Когато кредитите са идентифицирани като обезценени, лихвените доходи по тях се признават по метода на ефективната лихва върху нетната балансова стойност на инструмента, т.е. след приспадане на коректива за загуби. Реалният лихвен приход по обезценени кредити се признава в печалбата или загубата за текущия период, когато бъде получен от Групата.

Приходи от такси и комисиони

Таксите ангажимент, както и таксите за управление на кредити се разсрочват за срока на кредита и се признават в печалбата или загубата за съответния период, като част от ефективния лихвен процент.

Групата е идентифицирала следните 3 задължения за изпълнение:

- Услуги във връзка с извършване на трансакции – приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите, поради краткия времеви период на извършване на услугата. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Банката и представляват фиксирана сума на трансакция, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Банката прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на трансакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата.
- Издаване на гаранции и акредитиви – приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Прехвърлянето на изгодите към клиента е равномерно за срока на договора и затова, Банката прилага линеен метод за измерване на напредъка по договора, водещ до линейна амортизация на таксите за договорения период. Таксите за тези услуги са фиксирани суми, изчислени в зависимост от стойността на гаранцията или акредитива.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Приходи от такси и комисиони (продължение)

- Поддържане на депозити – приходите се признават в течение на времето, тъй като клиентът едновременно получава и консумира ползите. Таксите за тези услуги се определят по тарифата на Банката и представляват фиксирана сума на месечна база, която съответства на стойността на изгодата, прехвърлена на клиента. На база на тези обстоятелства, Банката прилага практически целесъобразната мярка съгласно МСФО 15, пар. Б16 да признава прихода при извършването на транзакцията по сумата, която има право да удържи съгласно Тарифата.

Доверени активи на отговорно пазене

Групата съхранява активи от името на клиентите си в качеството си на инвестиционен посредник. Такива активи не се представят в отчета за финансовото състояние, защото те не представляват актив на Групата.

Оперативни сегменти

Групата попада в обхвата на МСФО 8 – Оперативни сегменти поради това, че издава дългови инструменти, които се търгуват на публичен пазар и в следствие на това подава своите финансови отчети пред Комисията по финансов надзор (КФН), като регулаторен орган. Въпреки, това Групата не прави допълнителни оповестявания във връзка с оперативни сегменти, поради естеството на регулативната среда, в която тя извършва своята дейност, невъзможността за определяне на сегменти в оперативната дейност, както и липсата на отделното им докладване за целите на отчетност към Ръководството.

Съпоставими данни

Финансовите отчети представят съпоставима информация за предходен отчетен период. Представянето на данните за минала година се коригира, когато е необходимо, с цел съпоставимост с представянето в текущата година.

Изключение от това правило е представянето на ефектите от прилагането за първи път на МСФО 16 *Лизинг*. Групата е приложила облекченията допускани от стандарта и е избрала подхода на модифицирано прилагане за първи път на МСФО 16 Лизинг, съгласно който всички корекции, произтичащи от първоначалното прилагане на стандарта, следва да бъдат отчетени в собствения капитал (към „неразпределената печалба“) към 1 януари 2019 г. Групата не е установила суми, които да бъдат отчетени към собствения капитал, вследствие на първоначалното прилагане на МСФО 16. Сравнителната информация за 2018 г. не е преизчислена.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Преценки, приблизителни оценки и предположения

Изготвянето на консолидираният финансов отчет на Групата налага Ръководството да прави преценки, приблизителни оценки и предположения, които засягат отчетените приходи, разходи, активи, пасиви и придружаващите ги оповестявания, както и оповестяванията на условните задължения.

Несигурността по отношение на тези предположения и приблизителни оценки може да доведе до съществени корекции в балансовата стойност на активите или пасивите в следващи отчетни периоди.

Преценки

В процеса на приложение на счетоводната политика на Групата, ръководството е направило следните преценки, в допълнение към онези, включващи приблизителни оценки и предположения, които оказват най-съществено влияние върху сумите, признати във финансовия отчет.

Действащо предприятие

При изготвянето на финансовия отчет Ръководството е направило оценка на способността на Групата да продължи дейността си като действащо предприятие в обозримо бъдеще. Преценката на Ръководството е, че не са на лице съществени несигурности, които да подлагат под съмнение способността на Групата да продължи дейността си и съответно финансовият отчет е изготвен на база действащо предприятие.

Лизинги – Класификация на имоти отдадени на лизинг (Групата като лизингодател)

Групата е предоставила на лизинг част от инвестиционните си имоти. В качеството си на лизингодател, въз основа на условията на лизинговите договори, тя е определила, че запазва всички съществени рискове и ползи от собствеността върху тези имоти и и че срокът на лизинга не обхваща голяма част от икономическия живот на имота, поради което ги отчита счетоводно като оперативен лизинг.

Определяне на срока на лизинга за договори с опции за подновяване и прекратяване (Групата като лизингополучател)

Групата определя срока на лизинга като неотменимия срок на договора, заедно с каквито и да било периоди, обхванати от опция за удължаването му, ако е сигурно в разумна степен, че опцията ще бъде упражнена, или каквито и да било периоди, обхванати от опция за прекратяването на лизинга, ако е сигурно в разумна степен, че опцията няма да бъде упражнена. Някои от лизинговите договори включват опции за удължаване и прекратяване. Групата разглежда всички съществени фактори, които създават икономически стимул за упражняването или на опцията за подновяване или за опцията за прекратяване, за да определи максимално надеждно срока на лизинга, за който изчислява лизингови задължения. При наличие на съществени събития или при промяна в обстоятелствата, които засягат способността на Групата да упражни или не съответната опция, срокът на лизинга се преоценява, съгласно променените обстоятелства.

Лизинги – Приблизителна оценка на вътрешноприсъщ лихвен процент (Групата като лизингополучател)

Групата преценява, че не може надеждно да определи лихвения процент, заложен в лизинга, следователно, за оценка на задълженията по лизингите се използва вътрешноприсъщ лихвен процент. Вътрешноприсъщият лихвен процент представлява лихвеният процент, който Групата би платила за да вземе назаем средствата, необходими за придобиването на актив със сходна стойност на актива с право на ползване, за сходен период и със сходно обезпечение в сходна икономическа среда. Следователно определянето на вътрешноприсъщият лихвен процент изисква приблизителна оценка, когато не са на разположение подлежащи на наблюдение лихвени проценти или когато те трябва да бъдат коригирани за отразяване на условията на лизинга. Тъй като повечето от сключените лизинговите договори за наемае на офиси са с оригинален срок между 5 и 10 години, Групата определя приблизително вътрешноприсъщия си лихвен процент на база цената на дългосрочния си финансов ресурс, към датата на сключване на лизинга.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Преценки (продължение)

Класификация на активи, като активи за продажба или инвестиционни имоти

При първоначалната класификация на придобитите активи от обезпечения по кредити, Групата прави преценка свързана с класификацията на тези активи между активи за продажба, инвестиционни имоти или други активи. При извършването на преценката за първоначалното признаване на активите, Групата се базира на целите за бъдещото ползване и реализация на придобитите активи. В допълнение към датата на отчета за финансовото състояние Ръководството преразглежда намеренията си относно ползването и/или реализацията на тези активи и вследствие се извършва рекласификация между активи за продажба и инвестиционни имоти.

Приблизителни оценки и предположения

Основните предположения относно бъдещите и други ключови източници на несигурност към датата на отчета, които водят до значителен риск за съществена корекция на балансовите стойности на активите и пасивите в рамките на следващата финансова година, са описани по-долу.

Групата базира своите допускания и оценки на съществуващите параметри към момента на изготвяне на финансовите отчети. Съществуващите обстоятелства и допускания за бъдещото развитие може да се променят поради пазарни промени или обстоятелства извън контрола на Групата. Такива промени са отразени в предположенията, когато те възникнат.

Определяне на ОКЗ за финансови активи с нисък кредитен риск

За инструменти с нисък кредитен риск се приемат такива, за които рискът от неизпълнение е нисък, способността на контрагента да изпълнява договорните си задължения в краткосрочен план е стабилна, негативни промени в дългосрочен план на икономическите условия е малко вероятно да променят способността за изплащане на задълженията. За краткосрочните си вземания от банки и дълговите инструменти, отчитани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в ДВД, Групата приема към отчетната дата, че вероятността от настъпване на неизпълнение е малко вероятна, поради което определя за тях 12 месечни кредитни загуби. В случай, че в последващи отчетни периоди критериите за нисък кредитен риск престанат да бъдат изпълнени, Групата извършва анализ по отношение на промяната в кредитния риск спрямо първоначалното признаване, за да прецени необходимостта от определяне на коректив за загуби за целия срок на инструмента. Определянето инструментите като такива с нисък кредитен риск изисква преценка. При формирането на тази преценка, Групата използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия.

Определяне на ОКЗ от кредити и вземания

Както е оповестено в Приложение 31.2 *Кредитен риск* Групата е разработила Политика за оценка на промени в кредитното качество и определяне на очакваните кредитни загуби по финансови инструменти. Групата класифицира рисковите си активи в три рискови фази в зависимост от промените в кредитния риск след първоначалното признаване на актива и съответно оценява очакваните кредитни загуби на база 12-месечната вероятност от неизпълнение, ако няма промяна на кредитното качество (фаза 1) и на база на вероятността от неизпълнение за целия срок на инструмента (фаза 2 и фаза 3), при наличие на значително увеличение на кредитния риск. При определяне доколко значително е увеличен кредитния риск спрямо първоначалното признаване на актива Групата използва цялата разумна и аргументирана информация, която е достъпна без извършване на излишни разходи или усилия.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

Определяне на ОКЗ от кредити и вземания (продължение)

Загубата при неизпълнение е преценка за вредите, които би претърпяла Групата при настъпване на събитие по неизпълнение и се базира на разликата между договорните парични потоци и паричните потоци, които Групата очаква реално да получи, включително от обезпечения и други кредитни улеснения. Съществена преценка е необходима при определянето на времето и размера на очакваните парични потоци, включително при определяне на стойността на обезпечението. Ръководството използва преценки, базирани на исторически опит от загуби за активи, на които е присъщ кредитен риск и обективни обстоятелства за обезценка, сходни с онези в портфейла, когато изчислява бъдещите парични потоци.

При определяне размера на очакваните кредитни загуби Групата използва прогнозна информация относно очакваните промени в бъдеще на определени икономически условия и показатели и предположения как промените в тези показатели биха повлияли върху вероятността от неизпълнение.

Параметърът Вероятност от неизпълнение е ключов за изчисляване размера на очакваните кредитни загуби и отразява вероятността в определен времеви хоризонт, контрагентът да не изпълни договорните си задължения. Банката е разработила вътрешни модели за определяна вероятността от неизпълнение по кредити, базирани основно на историческа информация, за период за който такава е налична. Оценката за корелацията между историческите проценти на допуснато неизпълнение и прогнозните икономически показатели представлява съществена приблизителна оценка. Историческият опит на Групата по отношение на кредитните загуби и прогнозите за икономическите условия може също така да не са представителни за реалните загуби в бъдеще.

Справедлива стойност на финансовите инструменти

Когато справедливите стойности на финансовите активи и пасиви в отчета за финансовото състояние, не могат да бъдат получени от активни пазари, те се определят с помощта на различни техники за оценяване, които включват използването на математически модели. Базовите данни за тези модели са извлечени от индикатори, които се наблюдават на финансовите пазари, където това е възможно, в противен случай се правят допускания за установяване на справедливи стойности. Допусканията вземат предвид фактори, свързани с ликвидност, волатилност за по-дългосрочни деривативи и дисконтови проценти, предсрочни плащания и предположения за неизпълнение, свързани с ценни книжа, обезпечени с активи.

Отсрочени данъчни активи

Групата признава отсрочени данъчни активи, по отношение на пренесените данъчни загуби, ако е вероятно, че ще има бъдеща облагаема печалба, срещу която временните разлики могат да бъдат използвани. Предположение се изисква, за да се определи размера на отсрочените данъчни активи, които могат да бъдат признати, въз основа на вероятния момент и размера на бъдещите облагаеми печалби, заедно с бъдещата стратегия за данъчно планиране.

3 Основни елементи на счетоводната политика (продължение)

Преценки, приблизителни оценки и предположения (продължение)

Приблизителни оценки и предположения (продължение)

Оценка на придобитите активи от обезпечения

Придобитите имоти, които преди придобиването са обезпечавали предоставени кредити са класифицирани от Групата като активи за продажба или инвестиционни имоти. Според приетата счетоводна политика на Групата, активите които са класифицирани като активи за продажба се оценяват последващо по по-ниската от балансовата им стойност и тяхната справедлива стойност, намалена с разходите за продажба. За определяне на справедливата стойност на активите за продажба, Групата ползва оценки от независими външни оценители.

Придобитите активи, които са класифицирани като инвестиционни имоти се оценяват последващо по справедлива стойност към датата на отчета, като за определянето ѝ Групата използва оценки на независими външни оценители, притежаващи подходяща професионална квалификация и необходимия опит за оценка на аналогични недвижими имоти.

Оценителите са членове на Камарата на независимите оценители в България и имат съответната квалификация и опит за оценка на недвижими имоти. Оценките, отговарящи на Международните оценителски стандарти са получени при използване на определените в стандарта оценителски методи и референции за пазарни свидетелства от сделки или офертни цени на сходни имоти. (виж също Приложение 30).

Активи в процес на изграждане

Първоначално, те се оценяват по извършените разходи за придобиване. Последващо придобитите активи се оценяват по по-ниската от стойността на придобиване и нетната реализируема стойност. Нетната реализируема стойност е очакваната продажна цена при нормална бизнес активност, намалена с разходите по продажба. Оценката на нетната реализируема стойност се основава на най-обективните доказателства, които са на разположение в момента на изготвянето на оценката. Нова оценка на нетната реализируема стойност се прави за всеки следващ отчетен период. Когато обстоятелства, довели да намаляване на стойността на актива под стойността на придобиване не съществуват вече или когато има ясно доказателство за увеличение на нетната реализируема стойност поради промяна в икономическата ситуация, сумата на намалението се възстановява.

БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД
ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е указано друго

4 Нетен доход от лихви

<i>Приходи от лихви</i>	2019	2018
Кредити и аванси на банки	1,006	1,003
Кредити и аванси на клиенти	45,389	40,866
Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	845	893
Дългови инструменти по амортизирана стойност	291	295
Пасиви*	4	32
Общо приходи от лихви	47,535	43,089

*Сумата представлява получени лихви по привлечени средства от банки

Депозити	(5,352)	(6,134)
Други привлечени средства	(577)	(479)
Издадени дългови ценни книжа	(65)	(172)
Лихви по договори за лизинг	(109)	-
Други пасиви	(268)	(283)
Активи*	(1,058)	(647)
Общо разходи за лихви	(7,429)	(7,715)
Нетен доход от лихви	40,106	35,374

*Сумата представлява платени лихви върху свободни парични средства по сметки в БНБ и/или други кореспондентски банки

Групата е реализирала, като част от приходи от лихви по кредити и аванси на клиенти, приходи от лихви по обезценени кредити, класифицирани във фаза 3, за 2019 г. в размер на 6,483 хил.лв. (2018 г.: 5,593 хил.лв.).

5 Нетен доход от такси и комисиони

	2019	2018
<i>Приходи от такси и комисиони по МСФО 15:</i>		
По извършване на трансакции	7,130	4,966
За поддържане на депозитни сметки	1,497	700
За издаване на гаранции и акредитиви	885	911
Общо приходи от такси и комисиони по договори с клиенти	9,512	6,577
За разглеждане на документация по кредити	945	1,020
Други такси	119	76
Общо такси и комисионни	10,576	7,673
<i>Разходи за такси и комисиони</i>		
Банкови карти	(503)	(355)
Платежни и други услуги	(80)	(239)
Гаранции и акредитиви	-	(174)
Общо разходи за такси и комисиони	(583)	(768)
Нетен доход от такси и комисиони	9,993	6,905

Групата е реализирала, като част от платежни и други услуги, приходи от такси по доверителни операции за 2019 г. 5 хил.лв. (2018 г.: 2 хил.лв.).

6 Нетна печалба от валутни разлики

Печалбите и загубите, възникващи от преоценка на парични активи и пасиви в чуждестранна валута са представени нетно в отчета за всеобхватния доход (в текущата печалба или загуба). През 2019 г. е реализирана печалба в размер на 69 хил. лв. от преоценка на активи и пасиви в чуждестранна валута (2018 г.: загуба от 75 хил. лв.).

7 Нетна печалба от дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД

Отчетената през 2019 г. печалба от дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в ДВД, в размер на 5 хил. лева (2018 г.: печалба от 161 хил. лева) е реализирана във връзка с приключени инвестиции в дългови облигации. Съгласно изискванията на приложимите счетоводни стандарти, натрупаният преоценъчен резерв е рекласифициран в печалбата или загубата за годината при отписването им.

8 Други оперативни приходи и други оперативни разходи

	2019	2018
Други оперативни приходи		
Приходи от наем на инвестиционни имоти	403	437
Нетна печалба от преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност	294	-
Печалба от продажба на активи за продажба	99	235
Приходи от наем на активи за продажба	74	78
Печалба от продажба на дълготрайни активи	-	6
Приходи от продажба на стоки и нефинансови услуги	499	685
Други	115	103
Други оперативни приходи	1,484	1,544
Други оперативни разходи		
Директни административни разходи за инвестиционни имоти	(996)	(933)
Директни административни разходи за активи за продажба	(369)	(433)
Загуба от отписване на други активи	(71)	-
Загуба от продажба на инвестиционни имоти	(45)	(316)
Нетна загуба от преценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност	-	(21)
Други оперативни разходи	(1,481)	(1,703)

9 Административни разходи

	2019	2018
Разходи за професионални услуги	5,257	4,365
Разходи за поддръжка	2,573	2,186
Разходи за реклама	965	993
Режийни разходи	532	508
Наеми	421	2,262
Разходи за одит *	241	245
Вноски към Фонда за гарантиране на влоговете в банки и Фонда за реструктуриране на банки	4,580	3,732
Други разходи**	1,462	1,637
Административни разходи	16,031	15,928

* През 2019 г. са отчетени разходи за независим финансов одит в размер на 233 хил. лева (2018:237 хил. лева) и 8 хил. лева (2018:8 хил. лева) други разходи, несвързани с независимия финансов одит.

**В други разходи са включени разходи за членски такси, офис материали, командировки, местни данъци и такси и други подобни.

10 Обезценка на финансови активи

Следващите таблици представят информация за разходите по ОКЗ по видове финансови активи през 2019 и 2018 г.

2019	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3	
	Индивидуални	Колективни	Индивидуални	Колективни	ОБЩО	
Кредити и аванси на банки	32	-	-	-	-	32
Кредити и аванси на клиенти	548	571	1,528	257	1,805	4,709
Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	39	-	-	-	-	39
Дългови инструменти по амортизирана стойност	10	-	-	-	-	10
Други финансови активи	-	-	104	-	-	104
Финансови гаранции	(8)	-	-	-	-	(8)
ОБЩО	621	571	1,632	257	1,805	4,886

	Фаза 1		Фаза 2		Фаза 3	
	Индивидуални	Колективни	Индивидуални	Колективни	ОБЩО	
Кредити и аванси на банки	22	-	-	-	-	22
Кредити и аванси на клиенти	541	271	(32)	210	2,585	3,575
Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	(2)	-	-	-	-	(2)
Дългови инструменти по амортизирана стойност	(2)	-	-	-	-	(2)
Други финансови активи	-	137	-	-	-	137
Финансови гаранции	(5)	-	-	-	-	(5)
ОБЩО	554	408	(32)	210	2,585	3,725

През 2019 г. в позиция „Обезценка на финансови активи“ в отчета за всеобхватния доход е включен и отчетеният ефект от модификация на кредити и аванси в размер на 1,340 хил. лв. (2018 г.: 92 хил.лв.), както и нетна сума за директно отписани вземания – разход в размер на 42 хил.лева (2018 г.: приход от възстановени отписани вземания - 33 хил.лв.).

11 Данъци

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Текущи данъчни разходи	(523)	(78)
Разходи за отсрочени данъци	<u>(69)</u>	<u>(37)</u>
Разходи за данъци	<u>(592)</u>	<u>(115)</u>

Корпоративен данък

Дейността на Банката и консолидираните дъщерните дружества, подлежат на облагане с корпоративен данък, съгласно Закона за корпоративното подоходно облагане. Данъчната ставка, приложима към облагаемата им печалба е 10%.

Данъчните декларации подлежат на проверка от страна на данъчната администрация като давностният срок за извършване на проверка е пет години след подаване на данъчната декларация. Данъчният ревизионен акт, с който завършва назначена данъчна ревизия за даден период, при определени обстоятелства би могъл да бъде преразглеждан в рамките на нови 5 години, след годината на издаването му.

Ефективна данъчна ставка

В следващата таблица е представена калкулация на очаквания данък, съпоставен с реално отчетения:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Печалба преди данъци	15,596	12,640
Данъчна ставка	<u>10.00%</u>	<u>10.00%</u>
Данък съгласно данъчна ставка	(1,560)	(1,264)
Данъчно непризнати (разходи)/ приходи	43	(52)
Непризнат отсрочен данъчен актив върху загуба	1,034	1,224
Други данъчни разлики	<u>(109)</u>	<u>(23)</u>
(Разходи) за данъци	<u>(592)</u>	<u>(115)</u>
Ефективна данъчна ставка	<u>-3.80%</u>	<u>-0.91%</u>

Отсрочени данъци

Отсрочените данъци са изчислени чрез прилагане на балансовия метод върху всички временни разлики при ефективна данъчна ставка от 10% (2018: 10%). Към 31 декември 2019 г. Групата не признава отсрочен данъчен актив във връзка с данъчни загуби, подлежаща на приспадане в бъдещи периоди. Данъчните загуби на разположение за пренасяне към 31 декември 2019 г., за които не са признати отсрочени данъчни активи са в размер на 17 хил. лева и са възникнали както следва:

	Сума	Данъчен ефект (дан.ставка 10%)	Изтичащи през
Възникнали през			
Данъчна загуба 2015	8	1	2020
Данъчна загуба 2016	<u>9</u>	<u>1</u>	<u>2021</u>
Общо	<u>17</u>	<u>2</u>	

11 Данъци (продължение)

Отсрочени данъци (продължение)

Промяната на отсрочените данъчни активи и пасиви е представена в следващата таблица:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Отсрочени данъчни активи / (пасиви), нетно в началото на годината	(97)	(60)
(Разходи) за отсрочени данъци	(69)	(37)
Отсрочен данък признат директно в ДВД	(11)	-
Отсрочени данъчни активи / (пасиви), нетно в края на годината	<u>(177)</u>	<u>(97)</u>

Отсрочените данъчни активи и пасиви са свързани с временни разлики по следните позиции в отчета за финансовото състояние:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
<i>Отсрочени данъчни активи</i>		
Инвестиционни имоти	286	312
Активи за продажба	46	40
Други временни разлики	47	82
Общо отсрочени данъчни активи	<u>379</u>	<u>434</u>
<i>Отсрочени данъчни пасиви</i>		
Дълготрайни материални и нематериални активи	(45)	(32)
Преоценка на недвижими имоти	(511)	(499)
Общо отсрочени данъчни пасиви	<u>(556)</u>	<u>(531)</u>
Данъчни активи / (пасиви), нетно	<u>(177)</u>	<u>(97)</u>

Промяната на отсрочените данъци за периода е свързана със следните позиции:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Преоценка на инвестиционни имоти до справедлива стойност	(26)	(22)
Обезценка на активи за продажба	6	3
Ускорена данъчна амортизация	(13)	(3)
Други временни разлики	(36)	(15)
Разходи за отсрочени данъци	<u>(69)</u>	<u>(37)</u>

12 Нетна печалба на акция

Основна нетна печалба на акция / Основна нетна печалба на акция с намалена стойност

Основната нетна печалба на акция се изчислява като се раздели нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между акционерите на Групата, на среднопретегления брой на притежаваните обикновени акции за периода. При изчисляване на основната нетна печалба на акция с намалена стойност, следва да се вземе предвид ефекта от всички потенциални обикновени акции с намалена стойност. За БАКБ основната нетна печалба на акция с намалена стойност е равна на основната нетна печалба на акция, поради факта, че не съществуват потенциални обикновени акции с намалена стойност. Банката е избрала да оповести основната нетна печалба от акция в Индивидуалния финансов отчет изготвен от Управителния съвет и одобрен от Надзорния съвет на 04 март 2020 г.

13 Парични средства в брой и по сметки в БНБ

13.1. Парични средства в брой и по сметки в БНБ

	2019	2018
Парични средства в брой	10,129	10,250
Средства по сметки в БНБ	253,625	221,463
Парични средства в брой и по сметки в БНБ	263,754	231,713

Паричните средства по сметки в БНБ включват минималния задължителен резерв в размер на 123,046 хил. лева и 99,122 хил. лева, съответно към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. Минималният задължителен резерв се изчислява като процент от привлечените средства, с изключение на тези привлечени от местни банки и върху него не се начислява лихва. Размерът на минималните задължителни резерви се определя на месечна база и ежедневни отклонения са разрешени. Средствата по сметки в БНБ, осигуряващи изпълнение на изискванията за МЗР са на разположение за използване от Банката в ежедневните ѝ операции, поради което не се отчитат като активи с тежести. Към 31 декември 2019 г., размерът на минималния задължителен резерв върху привлечените средства от чуждестранни клиенти и контрагенти е 5%, а за всички останали привлечени средства – 10%.

Към 31 декември 2019 г., средствата по сметки в БНБ включват и сумата от 4,413 хил. лв (2018: 3,963 хил. лв.), която представлява участие на БАКБ в гаранционен механизъм на системата, обработваща платежни операции, свързани с карти - БОРИКА.

13.2. Парични средства и парични еквиваленти, отчетени в консолидирания отчет за паричните потоци

За нуждите на отчета за паричните потоци, паричните средства и паричните еквиваленти включват парични средства в брой и по разплащателни сметки в БНБ, както и кредити и аванси на банки с падеж до 3 месеца, както следва:

	2019	2018
Парични средства в брой и по сметки в БНБ	263,754	231,713
Кредити и аванси на банки с падеж до 3 месеца	150,401	67,165
Средства, блокирани като обезпечение	(3,046)	(3,040)
Парични средства и парични еквиваленти	411,109	295,838

Средствата блокирани по сметки при други банки, обезпечават поети от Групата финансови ангажименти по издадени гаранции и акредитиви, както и плащания към картови оператори. Средствата обезпечавачи плащания към картови оператори се определят в зависимост от обема на осъществените транзакции за определен период и имат характер на гаранция, която би била използвана за покриване на направени плащания, в случай на неизпълнение от страна на Групата.

14 Кредити и аванси на банки

Кредити и аванси на банки включват средства по текущи сметки и краткосрочни депозити в местни и чуждестранни кореспондентски банки с оригинален матуритет до 3 месеца. За целите на консолидирания отчет за паричните потоци, салдата по тези сметки са включени като парични еквиваленти, с изключение на суми по сметки, блокирани като гаранция за плащане.

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Текущи сметки в банки	31,355	9,798
Депозити в банки	116,000	54,327
Блокирани средства по сметки	3,046	3,040
Кредити и аванси на банки	150,401	67,165
Минус: Коректив за очаквани кредитни загуби	(77)	(45)
Кредити и аванси на банки, нето	150,324	67,120

15 Кредити и аванси на клиенти

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Кредити и аванси на клиенти	1,111,190	1,009,343
Минус: Коректив за очаквани кредитни загуби	(89,164)	(102,198)
Нетна сума на кредити и аванси на клиенти	1,022,026	907,145

Анализ на кредити на клиенти

<u>Тип клиент</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Физически лица	136,519	79,718
Фирмени клиенти	974,671	929,625
Кредити и аванси на клиенти	1,111,190	1,009,343
<i>Минус: Коректив за очаквани кредитни загуби</i>		
- на колективна база	(1,257)	(996)
- на индивидуална база	(87,907)	(101,202)
Кредити и аванси на клиенти	1,022,026	907,145

15 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

<u>Икономически сектор</u>	2019		2018	
	Кредити преди провизии за обезценка	Нетни кредити	Кредити преди провизии за обезценка	Нетни кредити
Строителство	141,269	104,864	137,641	100,980
Хотелиерство и туризъм	130,600	125,060	118,117	112,767
Търговия на едро	123,669	120,062	104,826	101,373
Земеделие и животновъдство	80,469	77,805	85,890	82,083
Транспорт	78,916	77,945	88,924	88,571
Ипотечни кредити – жилищни	75,005	74,066	41,345	39,934
Потребителски кредити на физически лица	53,117	50,006	31,052	28,817
Производство на електроенергия	50,749	50,728	45,357	45,278
Производство на мебели и изделия от дърво	46,613	40,812	41,388	36,672
Производство на химични продукти	39,589	39,578	3,289	3,289
Операции с недвижими имоти	31,778	18,690	36,832	23,832
Събиране и обезвреждане на отпадъци	29,527	29,483	38,835	38,746
Професионални и други услуги	27,754	26,400	25,326	23,994
ИТ услуги, включително производство на ИТ техника, електронни и оптични продукти	24,365	24,360	-	-
Ипотечни кредити – търговски	20,399	14,109	24,179	16,858
Развлекателна индустрия	17,879	16,807	28,671	18,539
Хранително вкусова промишленост	17,234	17,182	25,273	25,252
Търговия на дребно	15,561	14,736	24,318	23,281
Складиране и съхранение	15,327	15,324	9,823	9,819
Финансова дейност (лизинг, застраховане, посредн.)	14,988	14,861	13,786	13,674
Лека промишленост	14,693	9,280	20,266	11,058
Други	61,690	59,868	64,206	62,328
		1,022,02		
Общо кредити и аванси на клиенти	1,111,190	6	1,009,343	907,145

Отчетният период се отбелязва с подобрена диверсификация на портфейла, резултат от последователните действия през последните години за ефективно управление на отрасловия риск, чрез разширяване на предлаганите продукти и увеличаване дела на кредитите в устойчиви икономически направления. Към 31.12.2019 г. най-цикличните сектори (строителство, хотелиерство, операции с недвижимо имущество) представляват 27% от брутния кредитен портфейл, при 28% година по-рано. В унисон с очертаната политика е и постигнато разширяване на сегмента на дребно. В края на 2019 г. обемът на потребителските и жилищни кредити на физически лица нараства с 56 млн.лв или 77%.

15 Кредити и аванси на клиенти (продължение)

Анализ на кредити на клиенти (продължение)

Позицията „Кредити и аванси на клиенти“ включва и вземания по договори за финансов лизинг с отчетна стойност 25,140 хил. лева към 31 декември 2019 г. (2018: 31,265 хил. лева). Към 31 декември 2019 г. не са отчетени очаквани кредитни загуби по договори за финансов лизинг (2018: 0). Информация за лизинговите вземания към 31 декември 2019 г. и 2018 г. е представена в следващите таблици:

2019	До 1 г.	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
Брутна инвестиция в лизингови договори	4,858	15,528	9,441	29,827
Нереализиран финансов доход	(1,136)	(3,012)	(539)	(4,687)
Нетна стойност на лизингови плащания	3,722	12,516	8,902	25,140

2018	До 1 г.	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
Брутна инвестиция в лизингови договори	5,009	17,959	15,198	38,166
Нереализиран финансов доход	(1,470)	(4,227)	(1,204)	(6,901)
Нетна стойност на лизингови плащания	3,539	13,732	13,994	31,265

Информация за ефективния лихвен процент по финансови инструменти към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. е оповестена в приложение 32.3.2 Лихвен риск.

16 Финансови инструменти по справедлива стойност в ДВД

През отчетния период, Групата поддържа инвестиции в български дългови облигации, като част от управлението на ликвидните си активи. Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., справедливата стойност на инвестициите, отчитани по справедлива стойност в ДВД е както следва:

	2019	2018
<i>Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД</i>		
Български държавни облигации в лева	22,178	22,372
Български държавни облигации в евро	23,445	19,283
Корпоративни облигации в лева	4,907	-
Корпоративни облигации в евро	17,162	8,092
Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	67,692	49,747
<i>в т.ч. предоставени като обезпечение</i>		
Български държавни облигации в лева	11,309	2,894
Български държавни облигации в евро	3,743	1,975
Общо предоставени като обезпечение	15,052	4,869
<i>Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД</i>		
Инвестиции в лева	734	819
Инвестиции в щ.д.	1,282	870
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	2,016	1,689

16 Финансови инструменти по справедлива стойност в ДВД (продължение)

Както е посочено в таблицата по-горе, към 31 декември 2019 г., дългови инструменти с отчетна стойност в размер на 15,052 хил. лева, отчитани по справедлива стойност в ДВД (2018 г. 4,869 хил. лева), са заложени във връзка със закономото изискване банките да обезпечават с държавни ценни книжа привлечените средства по бюджетни сметки.

Справедливата стойност, както на българските държавни облигации така и на корпоративните облигации е определена на базата на котирани пазарни цени към датата на отчета.

Към 31 декември 2019 г., Групата отчита и капиталови инвестиции по справедлива стойност в ДВД в размер на 2,016 хил. лева (2018 г. 1,689 хил. лева), както следва:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Привилегировани акции клас С от капитала на Visa Inc.	1,282	870
Акции в българско дружество - АДСИЦ	637	711
Акции в БФБ	97	108
Общо	<u>2,016</u>	<u>1,689</u>

Определянето на справедливата стойност на инвестициите в капиталови ценни книжа се базира на оценъчни модели, използващи директна и индиректна пазарна информация.

За оценка на инвестицията в акции на БФБ са използвани котировки от активен пазар към датата на отчета.

За оценка на инвестицията в капиталови книжа на дружество със специална инвестиционна цел е използван оценъчен модел, тъй като за книгата няма данни от активен пазар. Моделът е базиран на оценка на активите на дружеството и очакваните парични потоци от реализацията им. Към 31 декември 2019 г., балансовата стойност на инвестицията е в размер на 637 хил. лева (2018 г.: 711 хил. лева).

Като банка предлагаща на своите клиенти картови услуги, БАКБ бе пълноправен член на VISA Europe. В края на 2015 г. бе обявено, че VISA Europe е в процедура по продажба на 100 % от акционерния си капитал на VISA Inc., На 21 юни 2016 г. бе официално оповестено, че процесът по продажба на 100% от акционерния капитал на VISA Europe на VISA Inc. е финализиран. Съгласно окончателните условия възнаграждението за членовете на VISA Europe се формира от три компонента – парични средства, платими при финализиране на сделката, разсрочено парично възнаграждение, което ще бъде платено след третата година от датата на приключване и определен брой привилегировани конвертируеми акции, клас С от капитала на Visa Inc. През 2016 г. БАКБ е получила първата част от уговореното възнаграждение под формата на парични средства, а през 2019 г. и отсроченото парично възнаграждение. Инвестицията в привилегировани акции клас С от капитала на Visa Inc. се признават в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност през друг всеобхватен доход. Справедливата стойност към 31 декември 2019 г. е оценена на 1,282 хил. лева (2018 г.: 870 хил. лева).

Моделът за оценка на справедливата стойност на привилегированите конвертируеми акции клас С от капитала на Visa Inc се базира на информация за индикативното конверсионно съотношение спрямо обикновени акции клас А на Visa Inc, информация за пазарната стойност на обикновените акции клас А и отчита липсата на ликвидност, поради съществуването на ограничение за реализиране на инвестицията в период до 12 години, след финализиране на сделката.

Нивата на използваните оценъчни техники спрямо йерархията на справедливите стойности, дефинирана от МСФО 13 по отношение на финансовите активи, класифицирани на като ценни книжа по справедлива стойност през друг всеобхватен доход е оповестено в Приложение 30.

17 Дългови инструменти по амортизирана стойност

Към 31 декември 2019 г. Групата отчита портфейл от дългови инвестиции, определени за отчитане по амортизирана стойност, в размер на 22,133 хил. лева (2018: 20,218 хил. лева), както следва:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Български държавни облигации в евро	20,011	20,268
Чуждестранни държавни облигации в евро	2,182	-
Минус: Коректив за очаквани кредитни загуби	(60)	(50)
Дългови инструменти по амортизирана стойност, нетно	<u>22,133</u>	<u>20,218</u>

Българските държавни облигации на стойност 20,011 хил.лева към 31 декември 2019 г. са изцяло заложени във връзка със законовото изискване за обезпечаване на привлечените средства от бюджетни контрагенти.

18 Инвестиционни имоти

Справедлива стойност	Сгради в процес на изграждане			
	Сгради	Земя	Общо	
1 януари 2018 г.	<u>32,557</u>	<u>10,885</u>	<u>29,188</u>	<u>72,630</u>
Придобити	96	214	-	310
Въведени в експлоатация през 2018	1,397	(1,397)	-	-
Прекласифицирани от активи за продажба	5,820	12,066	11,306	29,192
Отчетени като активи в процес на развитие	-	-	(11,726)	(11,726)
Продадени през 2018	(2,384)	-	(842)	(3,226)
Промяна в справедливата стойност 2018	(157)	(24)	160	(21)
31 декември 2018 г.	<u>37,329</u>	<u>21,744</u>	<u>28,086</u>	<u>87,159</u>
Придобити	45	-	-	45
Прекласифицирани от активи за продажба	12,437	-	5,495	17,932
Отчетени като активи в процес на развитие	-	-	(1,579)	(1,579)
Продадени през 2019	(2,516)	-	(233)	(2,749)
Промяна в справедливата стойност	576	(57)	(225)	294
31 декември 2019 г.	<u>47,871</u>	<u>21,687</u>	<u>31,544</u>	<u>101,102</u>

Инвестиционните имоти са оценени в отчета за финансовото състояние по справедлива стойност. Справедливата стойност към 31 декември 2019 г. на инвестиционните имоти е получена на база оценки извършени от независими външни оценители. Оценителите са членове на Камарата на независимите оценители в България и имат съответната квалификация и опит за оценка на недвижими имоти. Оценките, отговарящи на Международните оценителски стандарти са получени при използване на определените в стандарта оценителски методи и референции за пазарни свидетелства от сделки или офертни цени на сходни имоти. (виж също Приложение 30).

БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД
ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е указано друго

19 Дълготрайни материални и нематериални активи

	Земя и сгради по справедлива стойност	Активи с право на ползване	Други ДМА	Разходи по придобиване на ДМА	ДНМА	Общо
<i>Отчетна или преоценена стойност</i>						
1 януари 2018 г.	7,045	-	6,895	-	3,693	17,633
Придобити през 2018	-	-	765	1,265	428	2,458
Извадени от употреба през 2018	-	-	(931)	-	(171)	(1,102)
31 декември 2018 г.	7,045	-	6,729	1,265	3,950	18,989
Ефект от въвеждане на МСФО 16	-	7,762	-	-	-	7,762
1 януари 2019 г.	7,045	7,762	6,729	1,265	3,950	26,751
Придобити през 2019	112	157	1,630	590	484	2,973
Въведени в експлоатация през 2019	1,265	-	-	(1,265)	-	-
Извадени от употреба през 2019	-	(29)	(90)	-	(917)	(1,036)
Преоценка до справедлива стойност	116	-	-	-	-	116
Отчетна стойност отписана при преоценка	(485)	-	-	-	-	(485)
31 декември 2019 г.	8,053	7,890	8,269	590	3,517	28,319
<i>Натрупана амортизация и обезценка</i>						
1 януари 2018 г.	222	-	5,059	-	2,888	8,169
Амортизация за 2018	206	-	646	-	343	1,195
Амортизация на отписани ДА през 2018	-	-	(909)	-	(170)	(1,079)
31 декември 2018 г.	428	-	4,796	-	3,061	8,285
Амортизация за 2019	234	2,004	742	-	347	3,327
Амортизация отписана при преоценка	(485)	-	-	-	-	(485)
Амортизация на отписани през 2019	-	(6)	(86)	-	(834)	(926)
31 декември 2019 г.	177	1,998	5,452	-	2,574	10,201
<i>Балансова стойност</i>						
31 декември 2018 г.	6,617	-	1,933	1,265	889	10,704
31 декември 2019 г.	7,876	5,892	2,817	590	943	18,118

Офис сградите и прилежащите им терени са представени в отчета за финансовото състояние по преоценена стойност, а всички останали активи по стойност на придобиване, намалена с натрупаните амортизации и сумата на обезценката.

Към 31 декември 2019 г., Групата разполага с напълно амортизирани активи, които все още се използват в оперативната ѝ дейност на стойност 5,571 хил.лв. (2018 г.: 5,521 хил.лв.).

20 Активи за продажба

Баланс към 1 януари 2018	54,899
Прекласифицирани към инвестиционни имоти	(29,192)
Придобити през 2018 г.	7,778
Продадени през 2018 г.	(8,326)
Обезценка през 2018 г.	(92)
Баланс към 31 декември 2018 г.	25,067
Прекласифицирани към инвестиционни имоти	(17,932)
Придобити през 2019 г.	5,714
Продадени през 2019 г.	(5,571)
Обезценка през 2019 г.	(28)
Баланс към 31 декември 2019 г.	7,250

Справедливата стойност на имотите, класифицирани като активи за продажба към 31 декември 2019 г. е оценена на 7,418 хил. лева (2018 г.: 25,270 хил. лв.). Справедливата стойност е получена на база оценки извършени от външни независими оценители. Оценителите са членове на Камарата на независимите оценители в България и имат съответната квалификация и опит за оценка на недвижими имоти. Оценките са получени при използване на определените в Международните оценителски стандарти методи и референции за пазарни свидетелства от сделки или офертни цени на сходни имоти. (Приложение 30) През годината са придобити нови активи, класифицирани за продажба в размер на 5,714 хил. лева, като от тях активи за 5,523 хил. лева са придобити като директно намаление на кредитния портфейл (2018 г.: 7,381 хил. лв.).

21 Инвестиции в дъщерни дружества и съвместни предприятия

Дъщерни дружества

Към 31 декември 2019 г. Банката има три дъщерни дружества – БАКБ Файненс ЕАД, БАКБ Трейд ЕАД и Пейтех ЕООД, които притежава изцяло.

БАКБ Файненс ЕАД е дъщерно дружество, предоставящо финансови услуги и има спомагателни функции за Банката. Чрез това дъщерно дружество БАКБ осъществява лизингови сделки, както и сделки по търговско и потребителско кредитиране, като за целта се използват собствени средства на дружеството, а при необходимост и финансиране от Банката.

БАКБ Трейд ЕАД е 100% собственост на БАКБ. Дружеството е регистрирано през 2013 г. с предмет на дейност финансово-консултантска и търговско-консултантска дейност.

През 2019 БАКБ АД и БТК АД започнаха съвместна дейност като учредиха дружество с ограничена отговорност с търговско наименование „Пейтех“ ООД. Всяка от страните притежаваше 50% от първоначално регистрирания капитал на дружеството в размер на един милион лева, разпределен на 1 000 000 дружествени дяла с номинална стойност от 1 лев всеки. Дружеството бе създадено на 17 април 2019 като съвместна инвестиция на БАКБ АД и БТК ЕАД, с предмет на дейност разработка, поддръжка и дейности по управление на софтуер, покупка и продажба на софтуерни продукти и извършване на технически услуги, подпомагачи предоставянето на платежни услуги, както и различни други консултантски услуги и търговска дейност. Към датата на учредяване регистрираният капитал на дружеството в размер на един милион лева бе изцяло внесен.

21 Инвестиции в дъщерни дружества и съвместни предприятия

Дъщерни дружества (продължение)

Съгласно условията на дружествения договор, съдружниците отговарят за задълженията на дружеството до размера на дяловата си вноска в капитала и имат права върху съответната част от нетните активи на дружеството. В съответствие с разпоредбите на МСФО 11, първоначално инвестицията бе определена като съвместно контролиран актив и бе представена по метода на собствения капитал. Методът на собствения капитал изисква първоначално инвестицията да бъде отчетена по цена на придобиване, като впоследствие бъде коригирана в съответствие с настъпилите промени в дела на нетните активи на дружеството след първоначалното отчитане. В началото на м. октомври 2019 г. БАКБ сключи договор с БТК за придобиване на останалите 50% от капитала на дружеството, като по този начин става негов едноличен собственик. С реализирането на сделката БАКБ продължава стратегията си за навлизането на пазара на моментални разплащания, известен като „портфейлни услуги“. Придобиването на 100% от капитала на „Пейтех“ ООД е вписано в търговския регистър на 14 октомври 2019 г., от който момент БАКБ упражнява едноличен контрол върху дружеството. С придобиването на едноличен контрол дружеството се превръща в дъщерно за БАКБ, поради което бе прекратено отчитането по метода на собствения капитал, като активите и пасивите на дружеството са напълно консолидирани в настоящите финансови отчети на Групата. При поетапното придобиване на дружеството, към датата на придобиване на контрол, БАКБ е направила преоценка до справедлива стойност на дела си в нетните активи на дружеството преди придобиване на контрол и е отчетела загуба в размер на 175 хил.лева в консолидирания отчет за всеобхватния доход. Не е отчетена репутация в резултат на придобиването на контрол върху „Пейтех“ ООД, както е оповестено по-долу в таблицата:

Преоценка на съществуващ дял на БАКБ АД в Пейтех ООД към 7 окт. 2019 г.

Вноска в капитала на Пейтех ООД на 29 март 2019 г.	500
Дял притежаван от БАКБ преди допълнителна покупка	50%
Справедлива стойност на дела на БАКБ	325
Балансова стойност на дела на БАКБ	500
Отчетена загуба до справедлива стойност	(175)

Придобиване на дъщерно предприятие Пейтех ЕООД на 7 окт. 2019 г.:

Справедлива стойност на активите на Пейтех към 7 окт. 2019 г.:

Стойност на активи на Пейтех ООД	651
в т.ч. парични средства	648
Стойност на пасивите на Пейтех	(1)
Справедлива стойност на нетни активи	650
Придобито участие	100%
Справедлива стойност на нетни активи	650
Възнаграждение за придобиване	650
(справедлива стойност на първи 50% плюс парични средства за втори 50%)	
Репутация	-

21 Инвестиции в дъщерни дружества и съвместни предприятия (продължение)

Съвместни предприятия

През април Групата създаде нов инвестиционен фонд - АЙ ДИ ЕС Фонд АД, чиято основна цел е подпомагане на компании с добри бизнес идеи, които се стремят да реализират пълния си потенциал на пазара. Фондът ще предоставя подкрепа под формата на инструменти за дългово финансиране, гаранции, стандартно финансиране, придобиване на дялове с възможност за обратно изкупуване и други. АЙ ДИ ЕС Фонд е акционерно дружество регистрирано в България на 10 април 2019 г. Акционери – учредители на фонда са дъщерното дружество на БАКБ - „БАКБ Файненс“ ЕАД и най-големият акционер в БАКБ - „СИЕСАЙЕФ“ АД, които притежават по 50% от регистрирания капитал. Към 31 декември 2019 г. регистрираният капитал на АЙ ДИ ЕС Фонд АД е в размер на един милион лева, разпределен в 1 000 000 броя поименни и неделими акции с право на глас и номинална стойност от 1 лев всяка., а внесенят капитал възлиза на 450 хил.лева. След направен анализ, Групата е определила инвестицията като съвместно контролиран актив и я представя в консолидираните си отчети по метода на собствения капитал. Първоначално инвестицията е отчетена по цена на придобиване, а впоследствие е коригирана в съответствие с настъпилите промени в дела на нетните активи на дружеството след придобиването. През август АЙ ДИ ЕС Фонд направи първата си финансова инвестиция като придоби 75% от капитала на дружеството ОРК консулт ООД, чийто основен предмет на дейност е търговия с хранителни продукти. Към 31 декември 2019 г. дружеството АЙ ДИ ЕС Фонд е изготвило консолидиран финансов отчет за целите на отчитането му в консолидирания отчет на групата на БАКБ АД.

Обобщена финансова информация за АЙ ДИ ЕС Фонд АД към 31.12.2019 г. е представена в следващите таблици:

<u>Отчет за финансовото състояние</u>	<u>2019</u>
Текущи активи (в т.ч. парични средства и еквиваленти - 263 хил.лв)	276
Нетекущи активи	35
Репутация	171
Текущи пасиви	<u>(38)</u>
Собствен капитал, принадлежащ на контролиращото дружество	384
Неконтролиращо участие	60
Балансова стойност на инвестицията на Групата в съвместното предприятие - 50%	192
<u>Отчета за всеобхватния доход</u>	<u>2019</u>
Приходи от договори с клиенти	81
Стойност на продадени активи	(74)
Административни разходи, в т.ч. разходи за амортизация 4 хил.лв.	(86)
Финансови разходи	<u>(1)</u>
Загуба за периода	(80)
<u>Принадлежаща на:</u>	
Собствениците на контролиращото дружество	(66)
Неконтролиращо участие	(14)
Дял на Групата в загубата на съвместното предприятие	(33)

БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД
ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е указано друго

22 Други активи

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Активи в процес на развитие*	12,488	11,127
Стоки на склад	8,225	9,781
Разходи за бъдещи периоди	1,374	1,425
Авансови плащания	576	1,059
Вземания по ДДС	-	4,547
Разчети по преводи	266	700
Вземания по договори за наем на имоти	381	459
Други разчети и вземания	587	497
Вземания от продажба на имоти	227	-
Общо други активи	<u>24,124</u>	<u>29,595</u>
Очаквани кредитни загуби по вземания	(212)	(108)
Други активи, нетно	<u>23,912</u>	<u>29,487</u>

* Групата е сключила договори за предоставяне на правото на строеж върху притежавани от нея парцели в гр. София, срещу изграждане на жилищни и търговски обекти от страна на контрагента, които има намерение да реализира чрез последваща продажба. В тази връзка имотите, за които е учредено право на строеж, са прекласифицирани от инвестиционни имоти като активи в процес на развитие.

23 Депозити на клиенти

В таблиците по-долу са представени депозитите на клиенти по вид валута и по тип на клиента, съответно към 31 декември 2019 г. и 2018 г.:

	<u>2019</u>		<u>2018</u>	
	Безсрочни депозити	Срочни депозити	Безсрочни депозити	Срочни депозити
<i>Вид валута</i>				
Лев	371,118	280,793	160,800	360,044
Евро	251,356	391,584	81,686	458,656
Щатски долар	25,591	87,063	22,679	95,477
Британски лири	1,795	1,124	1,569	671
Общо	<u>649,860</u>	<u>760,564</u>	<u>266,734</u>	<u>914,848</u>

	<u>2019</u>		<u>2018</u>	
	Безсрочни депозити	Срочни депозити	Безсрочни депозити	Срочни депозити
<i>Тип на клиента</i>				
Небанкови финансови институции	52,678	14,328	20,728	14,295
Фирмени клиенти	526,794	109,466	192,987	224,059
Физически лица	70,388	636,770	53,019	676,494
Общо	<u>649,860</u>	<u>760,564</u>	<u>266,734</u>	<u>914,848</u>

Към 31 декември 2019 г. депозитите на клиенти включват 40,708 хил.лева (2018 г.: 39,203 хил. лева) депозити на свързани лица (Приложение 31).Информация за ефективния лихвен процент по парични финансови инструменти към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. е оповестена в Приложение 32.3.2 Лихвен риск.

24 Издадени дългови ценни книжа

През септември 2014 г. беше издадена поредна ипотечна облигация в размер на 5 милиона евро за срок от пет години с амортизираща се главница и плаващ лихвен процент. През 2019 година са направени последните плащания по главница в общ размер от 1,600 хиляди евро както и плащания по лихви, съгласно условията на издаване на облигацията.

Към 31 декември 2019 г. задълженията по ипотечната облигация са изцяло погасени и облигацията е deregистрирана от търговия на Българска фондова борса–София (2018: 3,160 хил.лева).

25 Други привлечени средства

Групата отчита като други привлечени средства задълженията си по различни договори за краткосрочно и дългосрочно финансиране, различни от задължения по депозитни договори и сметки на клиенти.

От юли 2015 г., Групата има споразумение с Българска банка за развитие (ББР) за участие в партньорска програма на ББР „Напред“ за индиректно финансиране на микро, малък и среден бизнес. Основна цел на програмата е финансиране на българския бизнес при изгодни условия, за подпомагане развитието на икономиката, разкриване на нови работни места и реализиране на инвестиции в области с висока безработица. В рамките на споразумението БАКБ има на разположение кредитна линия в размер на 35 милиона лева за финансиране на проекти, съответстващи на целите на програмата. През ноември 2018 г. БАКБ подписа ново споразумение с ББР, което е първото споразумение на ББР по програма „COSME+“ за подкрепа на малкия и среден бизнес в страната. Програма COSME+ се осъществява с подкрепата на Европейски фонд за стратегически инвестиции за индиректно финансиране на МСП с гаранционно улеснение и контра-гаранция. Целта на програмата е да осигури лесен достъп до финансиране за МСП през различните етапи на техния жизнен цикъл: създаване, разширяване или трансфер на дейността. С гарантирания по програма COSME+ ресурс, предоставен от ББР, БАКБ ще отпусне инвестиционни и оборотни кредити, и банкови гаранции. В рамките на споразумението БАКБ ще получи финансиране до 10 милиона евро за срок от 10 години.

Към 31 декември 2019 г., задълженията по дългосрочно привлечени средства са в размер на 42,258 хил. лева (2018 г.: 36,589 хил. лева) и отразяват задълженията към ББР, включително начислени лихви.

В следващите таблици е представено равнието между началните и крайните салда в отчета за финансовото състояние на пасивите, произтичащи от финансова дейност:

2019

	1 януари 2019 г	Входящи парични потоци	Изплатени лихви	Изходящи парични потоци	Начисления по метода на ЕЛП	31 декември 2019 г
Други привлечени средства	36,589	9,779	(577)	(4,110)	577	42,258
Издадени ценни книжа	3,160	-	(65)	(3,160)	65	-
Общо пасиви от финансова дейност	39,749	9,779	(642)	(7,270)	642	42,258

2018

	1 януари 2018 г	Входящи парични потоци	Изплатени лихви	Изходящи парични потоци	Начисления по метода на ЕЛП	31 декември 2018 г
Други привлечени средства	30,925	9,779	(479)	(4,115)	479	36,589
Издадени ценни книжа	5,427	-	(172)	(2,267)	172	3,160
Общо пасиви от финансова дейност	36,352	9,779	(651)	(6,382)	651	39,749

БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД
ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е указано друго

26 Други пасиви

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., други пасиви включват:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Задължения към доставчици	7,980	9,592
Задължения по договори за лизинг	5,955	-
Разчети с доставчици и получени аванси	3,004	1,953
Разчети по преводи	2,725	3,859
Задължения към персонала	413	326
Задължения за ДДС	257	67
Разчети за данъци, различни от данък върху доходите	150	139
Очаквани кредитни загуби по гаранции	7	15
Други разчети и задължения*	<u>4,328</u>	<u>1,095</u>
Общо други пасиви	<u>24,819</u>	<u>17,046</u>

*Други разчети и задължения към 31 декември 2019 г. включват суми, свързани със специална схема по изплащане на гаранции от НГФ в размер на 940 хил.лева и ескроу сметки в размер на 3,286 хил.лева.

Промяната на задълженията по договорите за лизинг през периода, приключващ на 31 декември 2019 г. е представена в следващата таблица:

	<u>2019</u>
Към 1 януари 2019 г.	7,762
Придобити	157
Натрупана лихва	109
Плащания	(2,050)
Прекратени	<u>(23)</u>
Към 31 декември 2019 г.	5,955

Общият изходящ паричен поток по договори за лизинг през 2019 г. е в размер на 2,050 х.лв. Ефектът от непарично увеличение на активите „право на ползване” и задължение по лизинг към 01.01.2019 г. е 7,762 х.лв. (Приложение 19). Матуритетният анализ на задълженията по лизинг е оповестен в Приложение 32.4.

27 Основен капитал и резерви

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., регистрираният капитал на БАКБ е в размер на 24,691 хиляди лева, разпределен в 24,691,313 броя обикновени безналични акции, с право на глас и всяка с номинална стойност от 1 лев. От 2006 г. БАКБ е публично дружество и акциите ѝ са регистрирани за търговия на Българската Фондова Борса – София. Акционерното участие в Банката е разпределено между вариращ брой местни и чуждестранни инвеститори.

Акционерната структура на Банката към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. е както следва:

Акционер	<u>2019</u>	<u>Процент</u>	<u>2018</u>	<u>Процент</u>
CSIF	15,199,133	61.56%	15,167,642	61.43%
LTBI HOLDINGS LLC	8,814,402	35.70%	8,762,793	35.49%
Други акционери	<u>677,778</u>	<u>2.74%</u>	<u>760,878</u>	<u>3.08%</u>
Общо	<u>24,691,313</u>	<u>100.00%</u>	<u>24,691,313</u>	<u>100.00%</u>

27 Основен капитал и резерви (продължение)

Премиен резерв

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., няма движение в премиения резерв, който отразява разликата между номиналната стойност на издадените акции и тяхната цена.

Резерви

Според разпоредбите на действащото законодателство в България, дружествата следва да заделят най-малко 10% от нетната си печалба във фонд "Резервен", докато размерът му достигне минимум 10% от регистрирания капитал на дружеството. Законът не допуска изплащане на дивиденди, преди да са заделени необходимите суми във фонд „Резервен”. В случай, че сумата във фонд „Резервен” спадне под законовия минимум, Групата разполага със срок от две години, за да възстанови минималното му ниво. В резултат на реализирани значителни печалби в предходни отчетни периоди и консервативна дивидентна политика, Групата исторически поддържа високо ниво на натрупани резерви, надвишаващи минималните законови изисквания. Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. резервите на Групата включват:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Фонд "Резервен "	226,902	214,377
Натрупани загуби от минали години	(104,439)	(104,439)
Ефект от въвеждане на МСФО 9	<u>(5,172)</u>	<u>(5,172)</u>
Общо резерви	117,291	104,766
Печалба за годината	<u>15,004</u>	<u>12,525</u>
Неразпределена печалба и други резерви	<u>132,295</u>	<u>117,291</u>

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. преоценъчният резерв на Групата има следните компоненти:

<i>Преоценъчни Резерви</i>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Резерв от преоценка на недвижими имоти	5,113	4,998
<i>Данъчен ефект</i>	(511)	(500)
Резерв за капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	764	455
<i>Данъчен ефект</i>	(76)	(45)
Резерв за дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	1,435	1,399
<i>Данъчен ефект</i>	(144)	(140)
ОКЗ от дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	<u>156</u>	<u>117</u>
Общо	<u>6,737</u>	<u>6,284</u>

28 Условни задължения и ангажименти

Групата е контрагент по банкови гаранции и акредитиви и други задбалансови ангажименти, като част от обслужването на своите клиенти. Тези инструменти носят в различна степен елементи на кредитен и лихвен риск. Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. поетите от Групата ангажименти са както следва:

	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Неусвоени кредитни ангажименти	88,577	45,345
Банкови гаранции	34,460	37,797
Акредитиви	593	-
Общо	<u>123,630</u>	<u>83,142</u>

29 Съдебни производства

Към 31 декември 2019 г. и 2018 г. няма предявени съществени съдебни искове срещу БАКБ или дъщерните ѝ дружества, които могат да имат значителни последици за Групата и/или за финансовото ѝ състояние. Поради това, в настоящия консолидиран финансов отчет, не са признати провизии за задължения, свързани със съдебни производства.

30 Информация за справедлива стойност

МСФО 7 "Финансови инструменти: Оповестяване" изисква пояснителните приложения към финансовия отчет да съдържат информация за определянето на справедливата стойност в съответствие с МСФО 13 „Оценяване по справедлива стойност“ на финансовите активи и пасиви. Групата определя справедливата стойност на финансовите си инструменти като се базира на налична пазарна информация или използва подходящи оценъчни техники, когато такава не е налична.

В следващата таблица е представена информация за балансовата стойност и справедливата стойност на финансови активи и пасиви:

	<u>Балансова стойност</u>		<u>Справедлива стойност</u>	
	2019	2018	2019	2018
Финансови активи				
Кредити и аванси на клиенти	1,022,026	907,145	1,019,488	907,123
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	69,708	51,436	69,708	51,436
Финансови активи по амортизирана стойност	22,133	20,218	23,497	21,249
Други финансови активи	1,249	1,548	1,249	1,548
Финансови пасиви				
Безсрочни депозити на клиенти	649,860	266,734	649,860	266,734
Срочни депозити на клиенти	760,564	914,848	762,058	916,754
Други привлечени средства	42,258	36,589	42,258	36,589
Издадени дългови ценни книжа	-	3,160	-	3,160
Други финансови пасиви	15,466	14,872	15,466	14,872
Задбалансови позиции				
Банкови гаранции и акредитиви	35,053	37,797	23	15
Неусвоени кредитни ангажименти	88,577	45,345	88,577	45,345

Преценката на ръководството е, че справедливата стойност на парични средства в брой и по сметки в БНБ, както и депозити на банки, не се различава съществено от балансовата им стойност. Справедливата стойност на предоставени кредити на клиенти с плаващ лихвен процент се приближава до балансовата им стойност. Очакваните парични потоци от кредити с фиксиран лихвен процент, които не са обезценени се сконтират с текущите пазарни лихвени проценти, за да се определи справедливата им стойност.

Справедливата стойност на кредити и аванси на банки също се счита близка до балансовата стойност, тъй като тези финансови активи са краткосрочни (с матуритет под 1 месец). Други привлечени средства представляват получено финансиране по програми на ББР, които се считат за специфични. Лихвеният процент по финансирането е плаващ като лихвените условия са еднакви за всички пазарни участници, които имат достъп до програмата, следователно лихвения процент по тези финансираня се счита за пазарен, т.е. на тази база справедливата и балансовата стойност не се различават съществено.

Групата не очаква да бъдат направени плащания по гаранции и акредитиви. Неусвоените кредитни ангажименти се отнасят основно за кредити с плаващ лихвен процент и следователно тяхната справедлива стойност не се различава съществено от техния договорен размер.

30 Информация за справедлива стойност (продължение)

Таблицата, представена по-долу представя йерархия по справедлива стойност на активите и пасивите:

Към 31 декември 2019 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Кредити и аванси на клиенти	-	1,019,488	-	1,019,488
Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	67,692	-	-	67,692
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	1,379	637	2,016
Финансови активи по амортизирана стойност	23,497	-	-	23,497
Земя и сгради използвани в дейността	-	-	7,867	7,867
Инвестиционни имоти	-	-	101,102	101,102
Други финансови активи	-	1,249	-	1,249
Общо активи	91,189	1,022,116	109,615	1,222,920
Безсрочни депозити на клиенти	-	649,860	-	649,860
Срочни депозити на клиенти	-	762,058	-	762,058
Други привлечени средства	-	42,258	-	42,258
Други финансови пасиви	-	15,466	-	15,466
Общо пасиви	-	1,469,622	-	1,469,622

Към 31 декември 2018 г.

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Общо
Кредити и аванси на клиенти	-	907,123	-	907,123
Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	49,747	-	-	49,747
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	978	711	1,689
Финансови активи по амортизирана стойност	21,249	-	-	21,249
Земя и сгради използвани в дейността	-	-	6,617	6,617
Инвестиционни имоти	-	-	87,159	87,159
Други финансови активи	-	1,548	-	1,548
Общо активи	70,996	909,649	94,487	1,075,132
Безсрочни депозити на клиенти	-	266,734	-	266,734
Срочни депозити на клиенти	-	916,754	-	916,754
Други привлечени средства	-	36,589	-	36,589
Издадени дългови ценни книжа	3,160	-	-	3,160
Други финансови пасиви	-	14,872	-	14,872
Общо пасиви	3,160	1,234,949	-	1,238,109

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. не е имало движения между нивата на йерархията на справедливите стойности на активите и пасивите.

30 Информация за справедлива стойност (продължение)

Допълнителна информация за активи, чиито справедливи стойности са класифицирани като Ниво 3

Капиталови ценни книжа, по справедлива стойност в друг всеобхватен доход

Към 31 декември 2019 г., Групата притежава капиталови ценни книжа, част от финансовите активи отчетани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, на стойност 2,016 хил. лв. (2018 г.: 1,689 хил. лв.). Книжата включват инвестиция в акции на БФБ на стойност 97 хил. лева (2018 г.: 108 хил. лв.), привилегировани акции клас С от капитала на Visa Inc. (виж Приложение 16) за 1,282 хил. лева (2018 г.: 870 хил. лв.) и инвестиция в дружество със специална инвестиционна цел с балансова стойност 637 хил. лева (2018 г.: 711 хил. лв.),.

Определянето на справедливата стойност на акциите на БФБ и на привилегированите акции клас С от капитала на Visa Inc. попада в ниво 2 от йерархията на справедливите стойности, защото се базира на коригирани данни от наблюдавана пазарна информация.

Оценката на капиталовата инвестиция в дружеството със специална инвестиционна цел попада в ниво 3 от йерархията на справедливите стойности, защото е получена на база оценъчен модел, който използва ненаблюдаеми пазарни данни. Моделът е базиран на оценка на активите на дружеството и очакваните парични потоци от реализацията им.

Ненаблюдаваните входящи данни, свързани с модела за оценка на справедливата стойност на дружеството са както следва:

1. Процент комисионна за продажба – между 1 – 3%
2. Оценки на имотите – цените на оценяваните имоти са извлечени от оценителски доклади на външни оценители, изчислени в съответствие с описаните методи и предположения по-горе. Използваните цени на имоти от оценителите, са в интервал между 40 и 90 евро на кв. м.

Ръководството на Групата не смята, че е налице чувствителност в непряко наблюдаваните входящи данни в модела, която би довела до значителна промяна в справедливата стойност на актива.

Инвестиционни имоти

В таблицата по-долу е представена информация за справедливата стойност в зависимост от предназначението на имота:

Вид инвестиционен имот	2019	2018
Парцели (земи)	31,544	28,086
Жилищни	8,363	7,533
Търговски	26,860	19,102
Ваканционни	28,690	27,169
Промислени	5,645	5,269
Общо справедлива стойност	101,102	87,159

30 Информация за справедлива стойност (продължение)

Активи за продажба

В таблицата по-долу е представена информация за справедливата стойност на активите за продажба в зависимост от вида на имота:

Активи за продажба

Вид актив за продажба	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Парцели (земи)	913	6,426
Жилищни	3,666	7,616
Търговски	2,058	8,563
Ваканционни	721	1,698
Промислени	60	968
Общо други пасиви	<u>7,418</u>	<u>25,271</u>

Описание на оценителските методи и ключовите входящи данни при определянето на справедливата стойност на основната част от инвестиционните имоти и активите за продажба:

Легенда:

Метод на вещната стойност (МПР)

Метод на пазарния подход (МПП)

Метод на капитализиране на бъдещите парични приходи (МКБПП)

Вид инвестиционни имоти	Оценителски метод	Значителни ненаблюдавани входящи данни	Интервал на справедливите стойности	
			<u>2019</u>	<u>2018</u>
Парцели (земи)	МПП - УПИ	Оферта (Сделка) цена кв.м.	€120 - €500	€150 - €500
	МПП - ПИ	Оферта (Сделка) цена кв.м.	€7 - €10	€7 - €10
		Годишен ръст на пазарните аналози	0%	0%
Жилищни имоти	МПР	Еталонни строителни цени кв.м.	€150 - €480	€150 - €480
		Годишен ръст на еталонни строителни цени	0%	0%
	МПП	Оферта (Сделка) цена кв.м.	€240 - €780	€240 - €840
		Годишен ръст на пазарните аналози	0%	5-7%
	МКБПП	Очакван месечен наем на кв.м.	-	-
Годишен ръст на наема		-	-	
Търговски имоти	МПП	Оферта (Сделка) цена кв.м.	€700 - €1,700	€650 - €1,800
		Годишен ръст на пазарните аналози	0%	0%
	МКБПП	Очакван месечен наем на кв.м.	€3 - €7	€2 - €7
		Годишен ръст на наема	0%	0%
		МПП-сгради	Оферта (Сделка) цена кв.м.	€130 - €400
Ваканционни имоти	МПП-УПИ	Оферта (Сделка) цена кв.м.	€5 - €17	€5 - €17
		Годишен ръст на пазарните аналози	0%	0%
	МКБПП	Очакван месечен наем на кв.м.	€20 - €100	€20 - €100
		Годишен ръст на наема	0%	0%

30 Информация за справедлива стойност (продължение)

		2019	2018	
Промислени имоти	МПР	Еталонни строителни цени кв.м.	€60 - €300	€25 - €300
		Годишен ръст на еталонни строителни цени	0%	0%
	МПП	Оферта (Сделка) цена кв.м.	€40 - €260	€20 - €260
		Годишен ръст на пазарните аналози	0%	0%

Земя и сгради за собствени нужди, по справедлива стойност

Към 31 декември 2019 г., Групата притежава земя и сгради, използвани като офиси за осъществяване на оперативната ѝ дейност, на стойност 7,876 хил.лв. (2018 г.: 6,617 хил.лв).

Описание на оценителските методи и ключовите входящи данни при определянето на справедливата стойност на земя и сгради за собствени нужди:

Вид на имота	Оценителски метод	Значителни ненаблюдавани входящи данни	Интервал на справедливите стойности	
			2019	2018
Имоти за собствени нужди	МПП - УПИ	Оферта (Сделка) цена кв.м.	€500 - €550	€450 - €550
		Годишен ръст на пазарните аналози	0%	0%
	МПП-сграда	Оферта (Сделка) цена кв.м.	€1,500 - €1,600	€1,400 - €1,600
		Годишен ръст на пазарните аналози	0%	0%
	МКБПП-сграда	Очакван месечен наем на кв.м.	€10 - €12	€5 - €10
		Годишен ръст на наема	0%	0%

Кратко описание на всеки от гореспоменатите методи, за оценка на земи и имоти:

Метод на пазарния подход (МПП)

При метода на пазарните аналози, справедливата стойност се определя чрез сравнение на оценявания имот (сгради и земя) с пазарната цена на съпоставими или близки по характеристики обекти-аналози, като се отчитат специфичните особености на оценявания обект. Следните характеристики на имота се взимат предвид при избора на пазарни аналози: местоположение, технически характеристики (конструкция, състояние, възраст, площ), предназначение, функционалност, инфраструктура и транспортна достъпност на района и др. Разликите на сравняваните еталонни обекти спрямо оценявания обект се коригират съответно (в "плюс" или в "минус") според по-добрите им или по-слаби характеристики с експертни коефициенти (проценти), отразяващи степента на качествените и количествените отклонения от сравнявания обект.

Метод на вещната стойност (МПР)

Методът на вещната стойност или още метод на прогнозните разходи е основен при определяне на справедливата стойност на промишлени, складови, логистични сгради и къщи в крайградски и извънградски райони. При оценка на апартаменти, търговски обекти, хотели, офиси и други подобни, методът се използва основно за информация. Вещният метод се базира на калкулиране на възстановителната стойност на сградата към момента на оценката. За целта се използва единична цена на квадратен метър разгърнатата застроена площ на новоизградени обекти с аналогично функционално предназначение, конструкция, особености на изпълнение на допълнителните, довършителните, инсталационни и други работи. Единичната цена включва разходите по проектиране и всички разходи за изграждане на обекта. Стойността на извършените допълнителни подобрения в оценявания самостоятелен обект в сграда е прибавена към определената стойност на обекта.

30 Информация за справедлива стойност (продължение)

Метод на капитализиране на бъдещите парични приходи (МКБПП)

Резултатът от оценка на оценявания имот по метода на капитализиране на бъдещите парични приходи, представлява пазарна стойност, която се получава на базата на оценката на очакваната бъдеща доходност от обекта (чисти парични потоци). Информацията от рекламни обяви и съобщения, помествани в специализираните печатни издания, в интернет и други медии отразява инвестиционните намерения на инвеститорите-продавачи (наемодатели) на имоти и не представлява най-достовоерен източник на пазарна информация (пазарни свидетелства) - ето защо при позоваване на офертни стойности, те биват коригирани от 5-10% надолу.

31 Сделки със свързани лица

Лицата се считат за свързани, ако една от страните има възможност да упражнява контрол или значително влияние върху другата при взимането на финансови или оперативни решения.

Групата счита за свързани лица членовете на ръководните й органи, както и дружества, които те притежават, управляват или в които имат значително влияние. Освен това, свързани лица на Банката са и притежателите на съществен дял от капитала й.

Крайна компания майка на Банката към 31 декември 2019 г. е "СИЕСАЙЕФ" АД, дружество регистрирано в България, което притежава 61.56% (2018: 61.43%) от капитала на Банката. Г-жа Цветелина Бориславова Карагьозова е лице, което упражнява контрол върху прекия акционер „СИЕСАЙЕФ“ АД, тъй като: 1) притежава над 50% от гласовете в общото събрание на акционерите; и 2) може да определя повече от половината от членовете на неговия Съвет на директорите.

Дружеството LTBI HOLDINGS LLC, регистрирано в САЩ, което притежава 35.70% (2018: 35.49%) от капитала на БАКБ е акционер със значително влияние и съответно свързано лице с Банката.

Групата сключва сделки със свързани лица, извършвайки обичайните си банкови операции. Тези сделки се договарят при пазарни условия и включват основно предоставяне на кредити, приемане на депозити и други банкови услуги. През 2019 г. са осъществявани сделки със следните свързани лица в процеса на оперативната банкова дейност:

Свързано лице	Вид свързаност
„СИЕСАЙЕФ“ АД	акционер, упражняващ контрол върху дейността на БАКБ, крайна компания майка
АЙ ДИ ЕС Фонд АД	Съвместно дружество на БАКБ Файненс ЕАД и СИЕСАЙЕФ АД
Други свързани дружества	дружества, контролирани или значително повлияни от основния акционер СИЕСАЙЕФ АД или от член на ръководството на БАКБ
Ръководен персонал	Членове на УС и НС на БАКБ, в т.ч.:
Г-жа Цветелина Бориславова Карагьозова	председател на НС на БАКБ
Г-н Мартин Бойчев Ганев	член на НС на БАКБ
Г-н Серж Лиоути	член на НС на БАКБ
Г-н Васил Симов	председател на УС на БАКБ и изпълнителен директор
Г-н Илиан Георгиев	член на УС на БАКБ и главен изпълнителен директор
Г-жа Лорета Григорова	член на УС на БАКБ и изпълнителен директор
Г-н Александър Димитров	член на УС на БАКБ и изпълнителен директор
Г-жа Силвия Кирилова	член на УС на БАКБ

БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД
ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е указано друго

31 Сделки със свързани лица (продължение)

Информация за сделките със свързани лица към 31 декември 2019 и 2018 г., и съответните приходи и разходи за периода, е представена в следващите таблици:

Салдо към 31 декември 2019 г.	CSIF	Ръководен персонал	Други свързани лица	Общо
<i>Активи</i>				
Кредити и аванси на клиенти	-	49	5,200	5,249
Общо	-	49	5,200	5,249
<i>Пасиви</i>				
Депозити на клиенти	3,162	25,935	11,611	40,708
Общо	3,162	25,935	11,611	40,708
<i>Задбалансови ангажименти</i>				
Гаранции и акредитиви	-	-	20	20
Неусвоени кредитни ангажименти	-	47	-	47
Разходи и приходи за годината, породени от сделки със свързани лица през 2019г.	CSIF	Ръководен персонал	Други свързани лица	Общо
<i>Разходи</i>				
Разходи за лихви	-	107	18	125
Административни разходи	958	-	369	1,327
Общо разходи	958	107	387	1,452
<i>Приходи</i>				
Приходи от лихви	-	1	186	187
Приходи от такси и комисиони	5	1	133	139
Други оперативни приходи	-	-	57	57
Общо приходи	5	2	376	383

БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД
ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е указано друго

31 Сделки със свързани лица (продължение)

Салдо към 31 декември 2018 г.	CSIF	Ръководен персонал	Други свързани лица	Общо
<i>Активи</i>				
Кредити и аванси на клиенти	-	60	5,960	6,020
Общо	-	60	5,960	6,020
<i>Пасиви</i>				
Депозити на клиенти	9,697	22,920	6,586	39,203
Общо	9,697	22,920	6,586	39,203
<i>Задбалансови ангажименти</i>				
Гаранции и акредитиви	-	-	925	925
Неусвоени кредитни ангажименти	-	61	-	61
Разходи и приходи за годината, породени от сделки със свързани лица през 2018г.				
	CSIF	Ръководен персонал	Други свързани лица	Общо
<i>Разходи</i>				
Разходи за лихви	-	115	6	121
Административни разходи	945	-	286	1,231
Други оперативни разходи	-	-	317	317
Общо разходи	945	115	609	1,669
<i>Приходи</i>				
Приходи от лихви	-	1	271	272
Приходи от такси и комисиони	1	1	88	90
Други оперативни приходи	-	-	43	43
Общо приходи	1	2	402	405

Възнаграждения на ръководния персонал

За финансовата 2019 г. и 2018 г. Банката е начислила възнаграждение на членовете на ръководния персонал, както следва:

Ръководен персонал	2019	2018
Надзорен Съвет	78	78
Управителен Съвет	578	532
Общо	656	610

32 Управление на финансовите рискове

32.1. Действащо предприятие

Финансовият отчет на Групата е изготвен на принципа на действащо предприятие. Независимо от това, както е оповестено по-долу, дейността на Групата е изложена на редица рискови фактори, обстоятелства и несигурност, които биха могли да повлияят на бъдещите резултати или способността на Групата да продължи дейността си като действащо предприятие. Ръководството счита, че Групата ще продължи да съществува като действащо предприятие чрез адекватно управление на риска, увеличена оперативна ефективност и осигуряване на достатъчно ликвидност посредством увеличена възможност за самофинансиране, оптимизиране на акционерната структура и диверсифициране на източниците за финансиране.

32.1.1. Основни рискови фактори

Рисковете, на които е изложена Групата могат да бъдат смекчени чрез използването на предпазни мерки, внедряването на контролни механизми и подходящи системи. Някои рискове са извън контрола на Групата и не могат да бъдат смекчени. Основните фактори, посочени по-долу не трябва да бъдат разглеждани като изчерпателно и всеобхватно оповестяване на всички възможни рискове и несигурности, защото могат да съществуват рискове и несигурности, които не са известни на Групата или които Групата счита за несъществени, но в бъдеще могат да се окажат съществени.

Трайното и успешно развитие на Групата до голяма степен зависи от състоянието на българската и световната икономика. Икономическата обстановка продължава да поставя предизвикателства. Всяка отрицателна промяна на макроикономическите фактори би могла да има неблагоприятен ефект върху дейността на Банката, резултатите от нейните операции и финансовото ѝ състояние.

Както всички останали банки БАКБ е изложена на различни рискове. Банката е разработила и въвела правила и процедури за управление и контрол на риска с цел да определи, управлява и контролира степента на риск, на който е изложена. Политиката за управление на риска се приема от Управителния съвет и се одобрява от Надзорния съвет. Документът урежда организацията на дейността за изпълнение на стратегическите цели, рамката за управление на рисковете и рисковия толеранс възприети от Надзорния и Управителния съвет на Банката. Рисковата политика и правилата за управление и контрол на риска определят методите за оценка на различните видове риск, на които е изложена дейността (вкл. кредитен риск, ликвиден риск, лихвен риск, валутен риск и кредитен риск от контрагента), дефинират връзките между отделните структурни единици при управлението на рисковете и установяват система от лимити и индикатори за ранно предупреждение, които отразяват рисковия толеранс възприет от Групата.

Главната цел на Политиката за управление на риска е да наложи ясно определени параметри за операциите на Групата, така че да ограничи максимално потенциалното негативно влияние на рисковете върху финансовите ѝ резултати. Спазването на правилата и процедурите за управление на риска се следи регулярно, в зависимост от нивото на риска и потенциалното му въздействие върху дейността. Всяко отклонение от приетите вътрешни стандарти се докладва на мениджмънта на Банката и се предприемат съответните действия и мерки предвидени във вътрешните правила. Политиката за Управление на риска се преразглежда ежегодно с цел прилагане на адекватни и ефективно функциониращи системи за управление и контрол на риска. В допълнение, звеното за вътрешен контрол извършва независим преглед на системите за управление на риска и спазването на приетите политики.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.1.1. Основни рискови фактори (продължение)

План за възстановяване / Директива 59/15.05.2014

В съответствие с изискванията на Директива 59/15.05.2014 на Европейския парламент за създаване на рамка за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции, чл.6 от Закона за възстановяване и реструктуриране на кредитни институции и инвестиционни посредници, чл.73г от Закона за кредитните институции и чл. 25 от Наредба №7 на БНБ за организацията и управлението на рисковете в банките, всички банки изготвят план за възстановяване, съдържащ действия и мерки, които те следва да предприемат за възстановяване на финансовото си състояние при възникване на финансови затруднения.

Планът за възстановяване, приет от БАКБ се състои от четири основни части, които описват процеса по създаване на плана, реда за неговото активиране, опциите за възстановяване при отделни сценарии и реда за вътрешна и външна комуникация в случай на активирането му. Планът за възстановяване съдържа анализ на влиянието на неблагоприятни събития, които могат силно да засегнат финансовото състояние на Групата, включително кризи, имащи отражение върху целия финансов пазар и върху Групата. Описани са процесите по създаване и активиране на плана, както и използваните лимити и индикатори, свързани с превантивната оценка на уязвимостта на ликвидната и капиталовата позиция, доходността, рисковия профил и набеязване на необходими действия. Планът, също така, описва и анализира структурата и ключовите дейности на Групата, както и основните моменти в нейната стратегия. Основна част от плана е посветена на опциите за възстановяване - избраните мерки за възстановяване, оценка на количествен/качествен ефект, период за реализация и вероятност за изпълнение, както и оценка на резултатите от приложени стрес сценарии. Разработен е и план за комуникация с вътрешните структури на Групата и външни организации, както и етапи, последователност и обхват на действията свързани с активиране на плана за възстановяване.

32.2. Кредитен риск

Кредитният риск представлява текущия или потенциален риск за приходите и капитала, възникващ от невъзможността на длъжника да изпълни изискванията по сключен договор или невъзможността да действа в съответствие с договорните условия. Кредитният риск възниква във връзка с дейността по кредитиране, предоставяне на депозити в други банки, както и инвестирането в ценни книжа. Кредитният риск е основен за дейността на Групата, поради което ръководството управлява и следи много внимателно изложеността на дружествата и Банката към кредитен риск.

Политиката за кредитна дейност на Групата и инструкциите за кредитиране са разработени от структурните звена, ангажирани с управление на кредитната дейност, кредитния риск и правен отдел и се приемат от Управителния съвет, като се прилагат към дейността на всички дружества в Групата. Системата от вътрешни правила, процедури и стандартизирани кредитни продукти отразява организацията на дейността и стратегията на Групата, регулира процеса на извършване на кредитен анализ и процеса по одобрение на кредити, определя лицата, които имат правомощия да одобряват кредити, правилата за изготвяне, поддържане и съхранение на кредитната документация, процедурите за отпускане на средства и дефинира дейностите за упражняване на съответстващ текущ и последващ контрол, вида и размера на приеманите обезпечения, необходимите застраховки и други техники за редуциране на риска. Както е оповестено по-нататък, в кредитния портфейл съществува концентрация на риск, както по отношение на ограничен брой кредитополучатели, така и към ограничен брой сектори на икономиката, които могат да бъдат повлияни неблагоприятно при влошаване на икономическата среда.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Вътрешните правила за кредитиране на Банката формулират детайлни процедури за контрол върху изразходване на средствата по кредита, за регулярно наблюдение на финансовото състояние на кредитополучателя, както и проверки за текущото състояние на обезпеченията по кредита и изпълнение на заложените договорни условия. За всички експозиции към един клиент или група свързани лица с размер над 1% от капитала на Банката, ръководството следи текущо спазването на условията по договора, финансовото състояние на длъжника, състоянието на обезпечението, както и други финансови показатели. За нуждите на управление на риска, по тези кредити се изготвят периодични анализи минимум два пъти годишно. В изпълнение на Насоките на ЕБО (2018/06) за управление на необслужвани и реструктурирани експозиции през 2019г. е разработена Стратегия за управление на необслужвани експозиции и придобити обезпечения от необслужвани експозиции, която е приета от Управителния Съвет и одобрена от Надзорния съвет. Стратегията има за цел да подобри рисковия профил и да въведе допълнителни мерки, свързани с процесите по наблюдение и контрол върху недоходоносните активи като определя основните параметри на Програмата за намаляване на необслужваните експозиции в средно-срочен хоризонт и конкретни опции за отделни експозиции или портфейли. Незадоволителното управление и поддържане на качеството на активите или недостатъчният ръст на активите, биха могли да повлияят негативно върху бизнеса на Банката, резултатите от дейността и финансовото ѝ състояние.

Максимална експозиция към кредитен риск

Таблицата по-долу показва максималната експозиция към кредитен риск по клас финансови активи. Паричните средства в БНБ не са включени в приложената таблица, защото те носят минимален кредитен риск и Ръководството на Банката го счита за незначителен.

	2019		2018	
	Максимална експозиция	Нетна експозиция	Максимална експозиция	Нетна експозиция
Кредити и аванси на банки	150,324	150,324	67,120	67,120
Кредити и аванси на клиенти	1,022,026	120,680	907,145	72,515
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	69,708	69,708	51,436	51,436
Финансови активи по амортизирана стойност	22,133	22,133	20,218	20,218
Други финансови активи	1,249	1,249	1,548	1,548
Общо	1,265,440	364,094	1,047,467	212,837
<i>Максимална експозиция към кредитен риск, свързана със задбалансови позиции</i>				
Банкови гаранции и акредитиви	35,053	9,444	37,797	4,531
Неуспоредени кредитни ангажименти	88,577	48,079	45,345	26,500

Размерът на нетната експозиция на кредити и аванси на клиенти, както и на банкови гаранции, представлява намалената отчетна стойност с размера на високо-ликвидните обезпечения, изчислена на база кредит по кредит или гаранция по гаранция. Групата изчислява нетната експозиция на неуспоредените кредитни ангажименти, като приспада всички останали обезпечения по кредита.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Контрол на кредитните лимити и приемане на обезпечения

Кредитният процес в Групата се основава на принципа на разделение на функциите и компетенциите по анализа, вземането на решение за одобряване на кредити, управлението и контрола върху кредитните сделки. Кредитният риск се контролира чрез установяване на лимити, които определят допустимата граница (степената на риск която ще се поема) към индивидуален длъжник, група контрагенти (включително свързани лица).

Управлението на кредитния риск и риска от концентрация се базира на:

1. Прилагане на комплексна система за навременно идентифициране на рисковете, включваща:

- редовни вътрешни прегледи на подпортфейли, както и на значими индивидуални експозиции – оценки и тенденции в тяхното развитие;
- анализ на условията на външната оперативна среда и периодичен преглед на рисковете в определени сектори;
- преглед на използвани техники за редуциране на риск;
- преглед на икономическото представяне на значими длъжници;
- преглед на източниците на финансиране;
- периодичен преглед и оценка на степента на обезпеченост;

2. Прилагане на набор от лимити по категории риск, по бизнес линии/единици, както и редовно преразглеждана система от ключови рискови индикатори. Нивата на определените лимити, включително пред-граничните стойности, отразяват рисковия толеранс, който Банката е готова да приеме в обичайната си дейност.

Групата ограничава кредитния риск и риска от концентрация като определя лимити на кредитните експозиции по отношение на отделен кредитополучател или група от свързани кредитополучатели, както и по отношение на индустриален сектор. Оперативно се следи и концентрацията по географско разположение. Спазването на лимитите се контролира текущо, а адекватността на определените лимити се преразглежда периодично. Групата провежда регулярни стрес тестове за оценка на изложеността към кредитен риск, оценка на ефекта върху капиталовата позиция на Банката, идентификация на критични експозиции и набелязване на мерки за смекчаване на кредитния риск и запазване на капиталовата позиция.

Концентрация по държави и контрагенти

Групата няма съществени инвестиции извън България. Експозициите към нерезиденти представляват под 10% от общия размер на активите и задбалансовите ангажименти на Банката и са предимно резултат от текущото управление на ликвидните средства, а именно суми, пласирани на междубанковия паричен пазар и разплащателни сметки в чуждестранни банки с висок кредитен рейтинг. Портфейлът от дългови ценни книжа на БАКБ се състои предимно от български облигации, от които 73% са ДЦК. В кредитния портфейл са включени основно кредити на клиенти, живеещи и упражняващи дейност в България.

Като част от операциите на отдел Пазари и ликвидност, БАКБ пласира депозити и сключва валутни сделки с местни и чуждестранни банки в рамките на определени лимити по контрагенти. Лимитите се одобряват от Комитета за управление на активите и пасивите на БАКБ, след предложение на отдел Пазари и ликвидност. Експозициите се следят ежедневно от сектор Бек офис и се преглеждат на съвещанията на Комитета за управление на активите и пасивите. Лимитите по контрагенти се одобряват на базата на преглед на капиталовата адекватност, ликвидността и акционерната структура на банките контрагенти. Списъкът на одобрените контрагенти и лимити се преразглежда и обновява поне веднъж годишно.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Концентрация по сектори на икономиката

Кредитният портфейл на Групата е разпределен между различни сектори на икономиката. Решението да се увеличи инвестирането в определен сектор зависи от оценката на Групата за очакваното развитие на този сектор. Подходящата диверсификация на портфейла (като цяло и в рамките на сектора) е една от основните цели при управлението на кредитния риск от страна на Групата. Процесът по ежегоден преглед на рисковата политика включва развитие на системата от прилагани лимити и пред гранични прагове, така че да се осигури адекватен контрол и управление на рисковете. За постигане на по-добра диверсификация в политиката за управление на риска е заложен лимит за максимална обща експозиция в даден отрасъл до 15% от общия кредитен портфейл.

Дирекция Управление на риска наблюдава текущо показателите за концентрация към отделните индустриални сектори и информира Ръководството всяко тримесечие, както и при риск от превишаване на установените лимити. Въпреки наличието на лимити за експозициите към определен сектор, Групата не заделя минимални суми за кредитирането на определен сектор. Всеки потенциален кредит се разглежда и одобрява при спазване на вътрешните правила и процедури за кредитиране, като се отчита и влиянието му върху лимитите за концентрация.

Към 31 декември 2019 г., продължава да е налице определена концентрация в някои сектори от икономиката. През отчетния период делът на финансираните проекти свързани с управление на недвижими имоти и строителството, както и отпускането на жилищни и бизнес ипотечни заеми се запазва на нивото от 2018 г. - приблизително 20% от нетния кредитен портфейл към 31 декември 2019 г.

Групата продължава да диверсифицира кредитния си портфейл чрез предлагане на нови кредитни продукти и нови възможности за финансиране на малки и средни предприятия, като през последните години успешно разшири дейността си в сектора на земеделието и проекти финансирани по оперативни програми на ЕС.

Концентрация по клиенти

Групата ограничава кредитния риск и риска от концентрация като определя лимити на кредитните експозиции по отношение на отделен кредитополучател или група от свързани кредитополучатели. Спазването на лимитите се контролира текущо, а адекватността на определените лимити се преразглежда периодично. За постигане на по-добра диверсификация и ограничаване на риска, и на база оценка на пазарната среда, търсене и перспективи пред отделните икономически сектори, кредитната политика акцентира върху:

- осигуряване на подходящо обратно финансиране за работещи производствени и търговски предприятия;
- осигуряване на инвестиционно финансиране за проекти свързани с развитие на зелена икономика, енергоспестяване, възобновяеми енергийни източници;
- реализация на проекти свързани с усвояване на средства от евро фондове;

Групата предлага активно потребителски и ипотечни кредити, насочени към индивидуални клиенти като постоянно разширява и адаптира продуктовия си каталог с цел отразяване на нуждите на своите клиенти и пазарните условия. Групата цели да разшири сегмента на дребно чрез активно предлагане на богата гама от потребителски и ипотечни кредити при атрактивни условия и срокове. Всички кредити се отпускат след задълбочен анализ и преглед на всеки отделен проект. Анализът има за цел да оцени кредитния риск на кредитополучателя и включва проверка на платежоспособността, правния му статут, натрупания опит, референции, свързани лица, анализ на компанията (в т.ч. продукти, пазари, доставчици, управление, финансови резултати и др.), както и анализ на обезпечението (проверка за тежести, пазарна стойност и др.).

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., двадесетте най-големи кредитни експозиции преди обезценка (включващи експозиции по кредити, гаранции и други кредитни инструменти) представляват 37.9% и съответно 40.5% от общия кредитен портфейл преди обезценка.

Всички кредити с размер равен или по-голям от 10% от капиталовата база на Банката се одобряват от Управителния съвет и Надзорния съвет. Всички кредити с размер равен или по-голям от 15% от капиталовата база на Банката изискват единодушно одобрение. Големите експозиции към отделен клиент или група от свързани лица се контролират, в съответствие с регулаторните изисквания и се отчитат регулярно. Излагането на кредитен риск се минимизира чрез приемане на обезпечения, както и на фирмени и лични гаранции.

Към края на 2019 г., част от кредитния портфейл е концентриран в ограничен брой кредитополучатели. Съществува вероятност дейността на Групата, финансовото ѝ състояние и резултатите от дейността ѝ, да бъдат негативно повлияни при забавяне на икономическия растеж и влошаване на бизнес климата, което може да доведе до неизпълнение на задълженията от страна на някои от най-големите кредитополучатели. Информация за големите експозиции* по балансова стойност към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г. е представена в таблицата по-долу:

	2019		2018	
	(хил.лв)	% от кап. база	(хил.лв)	% от кап. база
Най-голяма обща експозиция към клиентска група	40,911	22.4	45,351	26.5**
Общ размер на петте най-големи експозиции	182,027	99.5	192,511	112.5
Обща сума на всички експозиции - над 10% от капитала	341,415	186.6	282,192	164.8

*Голяма експозиция е всяка експозиция, която представлява 10 или повече процента от капиталовата база на Банката, определена по смисъла на Регламент 575/2013.

**Размерът на експозициите е представен преди използването на техники за кредитна защита

Кредитни ангажименти

Основното предназначение на тези инструменти е да се подsigури предоставяне на средства според нуждите на клиентите. Гаранциите, които представляват неотменим ангажимент от страна на Групата да извърши плащане, в случай, че клиентът не може да изпълни задълженията си към трети страни, носят същия кредитен риск, както и кредитите. Условните ангажименти, представляват неувоени суми по сключени договори, които се очаква да бъдат отпуснати под формата на кредит или банкова гаранция. По силата на тези договори, Групата е задължена да отпусне кредит до размера на договорената сума, което обуславя и размера на потенциалния кредитен риск, свързан с условните ангажименти. Доколкото усвояването на неизползваната част по кредитни договори е обвързано с изпълнението от страна на кредитополучателя на определени условия, ръководството смята, че кредитният риск по условните ангажименти е значително по-малък. Групата следи отблизо договорените срокове за усвояване на кредитните ангажименти, тъй като се счита, че дългосрочните ангажименти носят по-висока степен на кредитен риск от краткосрочните.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Обезпечения по кредити

Кредитите, отпуснати от Групата, се обезпечават обикновено с всички или с част от активите на кредитополучателя, а в някои случаи се обезпечават и с имущество на трети лица, като например управители или съдружници в дружеството-кредитополучател. За определени стандартизирани кредитни продукти, Управителният съвет на Банката може да утвърди предоставянето им без обезпечение, като към 31 декември 2019 г. такива продукти са определени видове потребителски кредити както и издаваните кредитни карти за физически и юридически лица.

Политиката за кредитна дейност определя прилаганите принципи и стандарти по отношение на видовете активи, приемани като обезпечение. Основните видове обезпечения са:

- Ипотека върху недвижим имот
- Залог на парични средства
- Залог върху движимо имущество и настоящи/бъдещи вземания
- Залог върху ценни книжа, акции и дружествени дялове
- Залог върху търговско предприятие
- Гаранции и поръчителство

Преди отпускането на кредита, Групата оценява недвижимите имоти, приемани като обезпечение по пазарна стойност, като за определянето ѝ се използва основно метода на сравнимите пазарни аналози.

В по-ограничен обхват се използват и метода на вещната стойност и/или метода на приходната стойност. За другите видове обезпечения, Групата използва намалена обезпечителна стойност (която представлява намалената текуща балансова стойност с определен процент в зависимост от вида на обезпечението) според одобрените от управителен съвет критерии. Съгласно вътрешните правила и политики Групата приема, че е налице достатъчност на обезпечението, когато вземането на Групата е на 100 % покрито от дисконтираните стойности на предложеното обезпечение. Нормите на дисконтиране по видове обезпечения са неразделна част от кредитната политика и се одобряват от Управителния и от Надзорния съвет. Изключения се допускат по решение на Управителния съвет и след одобрение на Надзорния съвет, ако е предвидено във вътрешните правила. Всички недвижими имоти се оценяват от лицензирани външни и/или вътрешни оценители. Към момента на реализация, ликвидационните стойности на обезпеченията биха могли съществено да се различават от стойностите при одобрение на кредита.

Като част от политиката за управление на риска, Групата извършва ежегодно анализ на пазара на недвижими имоти, който обхваща общо изменение на цените по видове обезпечения: жилищни имоти (преглед по региони), земя, индустриални, търговски обекти, хотели, офиси, като се извежда информация за промяна по райони и при възможност за концентрация по областни градове и курорти. Въз основа на експертния анализ и наблюдаваните промени на пазара на недвижими имоти, Банката извършва регулярни стрес тестове на приетите обезпечения с цел оценка на уязвимостта към потенциален спад в цените на активите, които служат за обезпечение по предоставените кредити, доколкото част от заемите са обезпечени с недвижими имоти.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Обезпечения по кредити (продължение)

В следващата таблица е представена информация за разпределението на кредитния портфейл, според вида на обезпеченията към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.:

	2019		2018	
	хил.лв.	%	хил.лв.	%
Недвижим имот	651,163	58.60	554,838	54.97
Парични средства	10,952	0.99	11,390	1.13
Финансови гаранции и застраховки	32,128	2.89	37,153	3.68
Залог на Вземания по европрограми	28,582	2.57	31,499	3.12
Съоръжения	110,813	9.97	124,408	12.33
Инвентар	40,980	3.69	50,547	5.01
Други вземания и други активи	152,326	13.71	128,396	12.72
Запис на заповед	62,962	5.67	59,149	5.86
Необезпечени	21,284	1.92	11,963	1.19
Кредити на клиенти	1,111,190	100	1,009,343	100

* *Вземанията по договори за финансов лизинг на сгради са представени като обезпечени с недвижими имоти, доколкото прехвърлянето на собствеността на лизинговите имоти зависи от изпълнението на договорните условия от страна на лизингополучателя*

Стойността на кредитите е разпределена на база на стойността на валидно учредените обезпечения към датата на баланса, според техния вид. При наличие на повече от един вид обезпечение по кредита, обезпеченията се прилагат според степента на тяхната ликвидност.

Обезценка на финансови активи

Групата е възприела вътрешна политика и процедури за наблюдение и класификация на рисковите си експозиции и определяне на очаквани кредитни загуби. С тези документи се определят условията и реда за идентифициране на завишен кредитен риск и формиране на загуби от обезценка. Специализираният вътрешен орган за наблюдение, оценка и класифициране на рисковите експозиции, анализира наличната информация и определя размера на очакваните кредитни загуби на месечна база.

Групата прилага единен модел за обезценка към всичките си финансови активи, които не се оценяват по справедлива стойност през печалбата или загубата, включително неусвоени ангажименти по кредити и издадени финансови гаранции. Моделът за обезценка, изграден съгласно изискванията на МСФО 9 е модел на очакваните кредитни загуби, който предвижда ранно признаване на кредитни загуби и отчитане на коректив за обезценка, преди още загубите да са настъпили.

Групата отчита коректив за обезценка по финансовите си активи, представяни по амортизирана стойност – кредити и дългови инструменти, по дългови инструменти, оценявани по справедлива стойност през ДВД, търговски вземания, както и по договори за финансови гаранции и други кредитни ангажименти. Не се отчитат обезценки по капиталови инструменти.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

За целите на прилагане на изискванията за обезценка, съгласно МСФО 9 е разработена Политика за оценка на промени в кредитното качество и определяне на очаквани кредитни загуби. Политиката представлява рамка за определяне на:

а. Очаквани кредитни загуби за 12 месеца или за целия срок на инструмента

Очаквани кредитни загуби (ОКЗ) се признават на база вероятността от неизпълнение през целия срок на инструмента, освен ако кредитният риск след първоначално признаване не се е изменил съществено, при което се отчитат очаквани кредитни загуби за 12 месеца. Очакваните кредитни загуби за 12 месеца представляват частта от кредитните загуби за срока на инструмента, вследствие на неизпълнение, което е възможно да настъпи в рамките на 12 месеца след отчетната дата.

Групата счита краткосрочните си вземания от банки и дълговите инструменти, отчитани по амортизирана стойност или по справедлива стойност в ДВД за инструменти с нисък кредитен риск. По тях Групата отчита винаги 12 месечни кредитни загуби, тъй като приема, че вероятността от настъпване на неизпълнение е малко вероятна. В случай, че в последващи отчетни периоди съществуват индикации, че критериите за нисък кредитен риск може да не са изпълнени, Групата извършва анализ по отношение на промяната в кредитния риск спрямо първоначалното признаване, за да прецени необходимостта от определяне на коректив за загуби за целия срок на инструмента.

За търговските си вземания, които представляват основно вземания по договори за наем, Групата прилага опростен подход и определя винаги ОКЗ за целия срок на актива, без да проследява промените в кредитното качество. Групата използва провизионна матрица за изчисление на ОКЗ по търговски вземания, която се базира на допуснати дни просрочие и информация за исторически загуби. Историческата информация се прецизира, с цел да бъде коригиран историческия опит с включване на прогнозна икономическа информация.

б. Подход и модели за обезценка на финансовите активи – на колективна и индивидуална база

Параметрите, влияещи върху размера на очакваните кредитни загуби се определят колективно или индивидуално, в зависимост от вида и характера на разглежданите финансови инструменти. Групата определя ОКЗ индивидуално за всички инструменти, чиято рискова класификация е фаза 3, както и кредитни експозиции към корпоративни клиенти, кредити на малки и средни предприятия във фаза 1 и 2, надвишаващи определен размер, инвестиции в дългови ценни книжа, експозиции към банки като краткосрочни вземания от банки, средства блокирани като обезпечения по репо сделки и други подобни. Колективният подход се прилага за експозиции с рискова класификация във фаза 1 или фаза 2. На колективна база се определят рисковите параметри за кредити, групирани в портфейли на база общи продуктови характеристики.

Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г Банката е формирала следните портфейли за целите на определяне на колективни очаквани кредитни загуби:

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

b. Подход и модели за обезценка на финансовите активи – на колективна и индивидуална база (продължение)

2019	Амортизирана стойност	ОКЗ	Нетна балансова стойност
Кредити по европейски програми за ю.л.	46,552	(726)	45,826
Кредити за микропредприятия	19,466	(993)	18,473
Ипотечни кредити на ф.л.	89,106	(554)	88,552
Потребителски кредити на ф.л.	47,414	(3,135)	44,279
Финансови гаранции за микропредприятия-номинален размер	9,502	-	9,502
Общо	212,040	(5,408)	206,632

2018	Амортизирана стойност	ОКЗ	Нетна балансова стойност
Кредити по европейски програми за ю.л.	48,898	(849)	48,049
Кредити за микропредприятия	16,020	(980)	15,040
Ипотечни кредити на ф.л.	53,528	(1,490)	52,038
Потребителски кредити на ф.л.	26,190	(2,255)	23,935
Финансови гаранции за микропредприятия-номинален размер	13,058	(15)	13,043
Общо	157,694	(5,589)	152,105

c. Критерии за оценка на завишен кредитен риск

Към всяка отчетна дата, за целите на определяне на коректива за загуби, Групата съпоставя нивата на кредитен риск, т.е. вероятността от настъпване на неизпълнение към датата на отчета и към датата на първоначално признаване на актива. Анализът на промените се извършва на базата на налична уместна информация, която е достъпна за Групата и която може да бъде обоснована, без влагане на излишни усилия и ресурси. Тази информация включва:

- исторически данни за представянето на определени финансови инструменти или други финансови инструменти с подобни рискови характеристики,
- данни относно текущото представяне на разглежданите инструменти – допуснати брой дни в просрочие, нарушения на договорните условия и др.
- обосновани предположения и очаквания, които се очаква в бъдеще да повлияят върху кредитния риск на разглежданите активи

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Експозиции с приложени мерки по реструктуриране

Предоговорени кредити включват експозиции, предоговорени по молба на клиента в резултат на промени в пазарните условия и реструктурирани кредити. При промяна на договорните условия Групата продължава да отчита лихвените доходи по експозицията на база на първоначално изчисления ефективен лихвен процент, като разликата между старата амортизирана стойност и настоящата стойност на новодоговорените парични потоци се признава текущо в печалбата или загубата като ефект от модификация. Експозиции, по отношение на които Групата е приложила отстъпки, поради влошено финансово състояние и невъзможност за обслужване на задълженията се считат за кредити с приложени мерки по реструктуриране. Това може да включва удължаване на срока и промяна на условията по кредита. След като условията са предоговорени всяка обезценка се изчислява, като се използва оригиналният ефективен лихвен процент, както е изчислен преди промяната на условията.

Изпълнението на предоговорените условия е обект на периодичен преглед. Кредитите продължават да бъдат оценявани за промяна в кредитното качество към всяка отчетна дата.

d. Рискова класификация, според кредитното качество на финансовите активи

Анализът на промените в кредитното качество на финансовите активи спрямо първоначалното им завеждане определя рисковата им класификация в три основни фази, както и последващо признаване на коректив за обезценка:

- Фаза 1 (редовни експозиции) – класифицират се финансови активи без индикация за увеличение на кредитния риск спрямо първоначалната оценка. Групата признава 12-месечни ОКЗ за финансови активи, класифицирани във Фаза 1. Лихвените доходи се признават по метода на ефективната лихва върху брутната балансова стойност на инструмента.
- Фаза 2 (експозиции с нарушено обслужване) – класифицират се финансови активи със значимо увеличение на кредитния риск, но без обективни доказателства за обезценка или основания за понасяне на загуби. Групата признава ОКЗ за целия срок на инструмента при класификация във Фаза 2. Лихвените доходи се признават по метода на ефективната лихва върху брутната балансова стойност на инструмента.
- Фаза 3 (експозиции с кредитна обезценка) – класифицират се финансови активи със значимо увеличение на кредитния риск и с обективни доказателства за наличие на обезценка (експозиции за които е налице „неизпълнение“). Групата признава очаквани кредитни загуби за целия срок на инструмента, като при класификация във Фаза 3 приема, че рисковият параметър Вероятност от неизпълнение (PD) е 100%. Лихвените доходи се признават по метода на ефективната лихва върху нетната балансова стойност на инструмента, т.е. след приспадане на коректива за загуби.

Определение за кредитно обезценени експозиции: Финансов актив се счита за кредитно обезценен когато са настъпили едно или повече събития, които имат силно негативно влияние върху бъдещите очаквани парични потоци от актива. Свидетелство за настъпили негативни събития могат да бъдат някои от следните обстоятелства:

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

- 1) Допуснато просрочие на плащания по главница и/или лихви над 90 дни
- 2) Значителни финансови затруднения, водещи до нарушения в паричните потоци на контрагента;
- 3) Предоговаряне на условията по договора със съществени отстъпки за длъжника, породени от финансови затруднения;
- 4) Значителна вероятност от започване на процедура по несъстоятелност или ликвидация на длъжника;
- 5) Съществено влошаване на пазарните позиции на контрагента или спиране на търговията с финансовия актив, породени от финансови затруднения;

Групата счита експозициите класифицирани във фаза 3 като кредитно обезценени експозиции.

Възстановяване на кредитното качество: Финансови активи във Фаза 3 могат да бъдат разглеждани като оздравени и възстановени във фаза 2 или фаза 1 след отпадане на причините довели до първоначалната им класификация като експозиции в неизпълнение и след експертна оценка относно предпоставките за възстановяване на качеството на експозицията и прилагане на минимален оздравителен период.

е. Определяне и моделиране на рискови параметри

Основните рискови параметри, влияещи върху размера на ОКЗ са:

- Вероятност от неизпълнение (PD) - Вероятността даден контрагент да не изпълни договорните клаузи, свързани с изплащане на дълга. За всеки отделен портфейл при колективно оценявани експозиции, Банката поддържа историческа информация за темповете на влошаване като изследва миграцията на експозициите от Фаза 1 респективно Фаза 2 към Фаза 3 („неизпълнение“) в рамките на 12 месеца. Наблюдава се съотношението между кредитите, които са били редовни в началото на периода и са преминали в неизпълнение спрямо общия обем на редовните кредити в началото на периода.

Стойността на 12M PD се определя въз основа на наблюдаваните темпове на влошаване и се изчислява като подвижна средна стойност (moving average) за период, който обхваща минимум 2 години. За формираните портфейли от потребителски и ипотечни кредити на физически лица, Групата прилага модел за оценка на коефициента на оздравяване, който коригира стойността на 12M PD и отразява дългосрочната вероятност експозиции в неизпълнение да възстановяват „performing“ статус.

За експозиции, които се оценяват индивидуално, стойността на 12M PD се определя в зависимост от присъдения кредитен рейтинг съобразно вътрешен модел. Данните за промените в рейтинга на кредитополучателите в едногодишен хоризонт се обобщават в транзакционни матрици, като за всяка скала на рейтинга се изчислява 12M PD в зависимост от броя на установените случаи на неизпълнение. Групата извършва корекция на изчислените исторически стойности на 12M PD с цел отразяване на текущите или очаквани икономически условия, които могат да се различават от тези през анализирания исторически периоди. Избраният модел за отразяване на макроикономическия контекст по същество представлява създаване на макроикономически прогнози (резултат от 3 макроикономически сценария - консервативен/ базов/ оптимистичен) и свързване на макроикономическите прогнози с ключовите параметри на Групата /прогнозна вероятност от неизпълнение с 12 месечен хоризонт, прогнозна вероятност от неизпълнение за целия живот на инструмента). Отразява се влиянието на два макроикономически параметъра БВП (за фирмени експозиции) и Коефициент за безработица (за сегмент на дребно).

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

Информация за сценариите на избраните макроикономически параметри:

Параметър	Сценарии	Тегло	2020	2021	2022	Следващи години
Ръст на БВП в %	Оптимистичен	25%	3.70%	3.60%	3.40%	3.40%
	Базов	50%	3.57%	3.30%	3.20%	3.20%
	Консервативен	25%	3.50%	2.70%	2.40%	2.40%
	Оптимистичен	25%	4.40%	4.10%	4.00%	4.00%
Коефициент на безработица в %	Базов	50%	4.57%	4.30%	4.23%	4.23%
	Консервативен	25%	4.90%	4.80%	4.80%	4.80%

Определение за неизпълнение: Групата счита, че неизпълнение е налице, когато длъжникът е в просрочие повече от 90 дни и/или съществуват други съществени нарушения на условията по договора и е малко вероятно длъжникът да изплати своите задължения без да се предприемат действия от страна на Групата (напр. мерки по реструктуриране, продажба на обезпечение и др.)

- **Експозиция при неизпълнение (EAD)** – потенциалният размер на експозицията към момента на неизпълнение. Размерът на експозицията при неизпълнение се определя индивидуално за всеки кредит, в зависимост от типа на кредита, като се отчитат както сумата на дълга, така и договорените неуسوени суми според очакването за бъдещо усвояване

- **Загуба при неизпълнение (LGD)** – съотношение на загуба по експозицията, дължаща се на неизпълнение на контрагента, към размера на експозицията при неизпълнение. За определяне на параметъра LGD по обезпечени кредити Банката изчислява потенциалната загуба, която би възникнала ако дадена експозиция премине в неизпълнение и единствения източник за събиране на вземането е реализацията на обезпеченията. Загубата се измерва като разлика между размера на експозицията при неизпълнение (EAD) и реализируемата стойност на обезпечението и се представя като процент от EAD. Параметърът LGD се определя индивидуално за всяка експозиция, в зависимост от обезпечението по нея и независимо от това дали оценката на вероятността от неизпълнение се извършва на индивидуална или на колективна база. Поради липсата на достатъчно исторически наблюдения, до 31 декември 2018г., приложимата стойност на LGD за необезпечени кредити е 100%. В резултат на разширяване и надграждане на моделите за оценка на очакваните кредитни загуби през годината, считано от 31.12.2019г., за определяне на параметъра LGD по необезпечени кредити на физически лица (потребителски кредити и кредитни карти) Банката прилага статистически модел за определяне на коефициент на възстановяване в случай на загуба (1-LGL), който изчислява частта която може да бъде събрана след като кредита не може да бъде оздравен. Коефициентът представлява частта от EAD, която може да бъде възвръната след като експозицията е приета за загуба. Обикновено статус „загуба“ се поставя след изтичане на определен период след който експозицията не може да бъде оздравена или след отписване. Параметърът LGL се изчислява въз основа на наблюдаваните възстановени суми в зависимост от типа продукт (напр. кредитна карта, стандартен кредит, овърдрафт), а измереното съотношение се приема като очаквана стойност на LGL в дадения портфейл за дадения момент в бизнес цикъла по формулата :

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

$$LGL = 1 - \frac{\sum_{\alpha \in A} \frac{R_{\alpha,t(\alpha)}}{(1+r_{\alpha})^{t(\alpha)-T}}}{\sum_{\alpha \in A} \frac{L_{\alpha,t(\alpha)}}{(1+r_{\alpha})^{t(\alpha)-T}}},$$

Където: A е множеството от експозиции в състояние на загуба от даден сегмент

$\alpha \in A$ номерата на експозициите от A

T е просрочието на експозицията в месеци към момента на неизпълнение

r е ЕЛП на експозицията

$R_{\alpha,t(\alpha)}$ е възстановената сума за експозицията в последния 12 месечен период,

$L_{\alpha,t(\alpha)}$ е дължимата сума по заема в началото на периода,

$t(\alpha)$ е просрочието на експозицията към началото на периода

Така получените стойности на коефициента на възстановяване се прилагат на колективна база в зависимост от типа продукт в сегмента „на дребно“.

Придобити обезпечения

Политика на Групата е да се определи дали придобитият актив е най-добре да се реализира от Групата или да бъде продаден. Активи, определени доходите от тях да бъдат реализирани от Групата, се прехвърлят в категория инвестиционни имоти по цена на придобиване, включително преките разходи по сделката. Активи, за които се преценява, че е по-добре да бъдат продадени незабавно и има план за действие, се отчитат в категория държани за продажба по тяхната справедлива стойност към датата на придобиване, в съответствие с политиката на Групата.

Оценка на обезпечения

Групата се стреми да използва обезпечения, когато е възможно, за намаляване на рисковете по финансовите активи. Обезпеченията могат да бъдат под формата на парични средства, ценни книжа, финансови гаранции, недвижими имоти, вземания, материални запаси, други нефинансови активи. Справедливата стойност на обезпечението се оценява най-малко в началото и се преоценява на револвиращ принцип. Доколкото е възможно, Групата използва пазарни данни за оценяване на финансови активи, държани като обезпечение. Други финансови активи, на които пазарната стойност не може да се определи, се оценяват с помощта на модели. Нефинансовите обезпечения, като недвижими имоти, се признават въз основа на оценките, изготвени от независими оценители.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Обезценка на финансови активи (продължение)

- f. Методи за изчисляване и представяне на очаквани кредитни загуби по видове финансови активи

Оценката на очакваните кредитни загуби е усреднена величина, претеглена за вероятността от неизпълнение през живота на инструмента чрез оценяване обхвата на възможните резултати. Кредитните загуби представляват настоящата стойност на разликата между паричните потоци дължими по договор и паричните потоци, които Групата реално очаква да получи, като отчита сумите и кога във времето очаква да бъдат получени те. При оценката на очакваните парични потоци се вземат предвид и потоците от реализация на обезпеченията и други кредитни улеснения, които са неделима част от договора. За целите на определяне на очакваните кредитни загуби, разликата между договорни и очаквани парични потоци се дисконтира с първоначалния ефективен лихвен процент по сделката или коригирания за кредитни загуби ефективен лихвен процент за закупени или първоначално създадени финансови активи с кредитна обезценка. Изменението в коректива за загуби се отчита, като резултат от обезценка в печалбата или загубата за годината.

За финансови активи, отчитани по амортизирана стойност като кредити и дългови ценни книжа, натрупаният коректив намалява балансовата стойност на инструмента в отчета за финансовото състояние. За дългови инструменти, отчитани по справедлива стойност в друг всеобхватен доход, очакваната кредитна загуба е част от негативната промяна в справедливата стойност, дължаща се на увеличен кредитен риск. Тези активи продължават да се представят по справедлива стойност в отчета за финансовото състояние, като натрупаният коректив за загуби се представя в отчета за всеобхватния доход. При последващо отписване на инструмента, натрупаният коректив се признава в печалбата или загубата за годината.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредитите и вземанията от банки

Следващите таблици представят информация за кредитното качество и максималната изложеност на кредитен риск за експозициите към банки към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., съгласно вътрешната рискова класификация на Банката. Представените суми отразяват амортизираната стойност на експозициите, преди коректива за обезценка, както и промяната на амортизираната стойност и коректива за обезценка през съответния период.

Амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2019	67,165	-	-	67,165
Нововъзникнали експозиции	99,892	-	-	99,892
Изплатени експозиции	(16,656)	-	-	(16,656)
Трансфер между фазите	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2019	150,401	-	-	150,401

Амортизирана стойност	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2018	68,742	-	-	68,742
Нововъзникнали експозиции	30,896	-	-	30,896
Изплатени експозиции	(32,473)	-	-	(32,473)
Трансфер мжду фазите	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2018	67,165	-	-	67,165

Очаквани кредитни загуби	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2019	45	-	-	45
Нововъзникнали експозиции	40	-	-	40
Изплатени експозиции	(8)	-	-	(8)
Трансфер между фазите	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2019	77	-	-	77

Очаквани кредитни загуби	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2018	23	-	-	23
Нововъзникнали експозиции	27	-	-	27
Изплатени експозиции	(5)	-	-	(5)
Трансфер мжду фазите	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2018	45	-	-	45

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредитите и вземанията от клиенти

Следващите таблици представят информация за кредитното качество и максималната изложеност на кредитен риск за експозициите към юридически и физически лица към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., съгласно вътрешната рискова класификация на Групата. Представените суми отразяват амортизираната стойност на експозициите, преди коректива за обезценка към 31 декември 2019 г., както и промяната на амортизираната стойност и коректива за обезценка през годината.

Кредитното качество на портфейла от кредити, които са нито просрочени, нито обезценени, е оценено на база вътрешната методология на Групата за класификация на рисковите експозиции. Кратко пояснение на класовете, в които са разпределени кредити, които са нито просрочени, нито обезценени:

Висок клас	Обслужвани експозиции с PD от 0.04% до 0.50%
Среден клас	Обслужвани експозиции с PD от 0.50% до 12.00%
Нисък клас	Обслужвани експозиции с PD от 12.00% до 29.50%

Като обезценени Групата отчита експозициите, които са класифицирани във фаза 3. Кредити с просрочие до 90 дни не се считат за обезценени, освен ако не съществуват други обективни доказателства за обезценка към датата на отчета. Такива кредити са представени в отчета като просрочени, но необезценени.

Експозиции към юридически лица

<u>Амортизирана стойност към 31.12.2019</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
1.Кредити без просрочие и обезценка				
1.1.Индивидуално оценени	592,935	48,564	-	641,499
<i>Висок клас</i>	135,862	0	-	135,862
<i>Среден клас</i>	453,613	44,810	-	498,423
<i>Нисък клас</i>	3,460	3,754	-	7,214
1.2.Колективно оценени	46,832	1,201		48,033
2.Просрочени, но необезценени кредити				
2.1.Индивидуално оценени	48,549	12,763	-	61,312
2.2.Колективно оценени	7,784	2,470	-	10,254
3.Обезценени кредити - индивидуално оценени	-	-	213,572	213,572
ОБЩО	696,100	64,998	213,572	974,670

<u>Амортизирана стойност към 31.12.2018</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
1.Кредити без просрочие и обезценка				
1.1.Индивидуално оценени	540,714	19,128	-	559,842
<i>Висок клас</i>	197,976	252	-	198,228
<i>Среден клас</i>	314,547	15,018	-	329,565
<i>Нисък клас</i>	28,191	3,858	-	32,049
1.2.Колективно оценени	52,573	1,442		54,015
2.Просрочени, но необезценени кредити				
2.1.Индивидуално оценени	76,692	5,147	-	81,839
2.2.Колективно оценени	2,662	1,860	-	4,522
3.Обезценени кредити - индивидуално оценени	-	-	229,407	229,407
ОБЩО	672,641	27,577	229,407	929,625

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредитите и вземанията от клиенти (продължение)

Експозиции към юридически лица (продължение)

<u>Промяна в амортизираната стойност</u>	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2019	672,641	27,577	229,407	929,625
Нововъзникнали експозиции	292,016	11,381	1,371	304,768
Изплатени експозиции	(217,093)	(10,809)	(16,498)	(244,400)
Преминаване към фаза 1	876	(876)	-	-
Преминаване към фаза 2	(49,791)	56,317	(6,526)	-
Преминаване към фаза 3	(2,549)	(18,592)	21,141	-
Отписани суми	-	-	(15,323)	(15,323)
Стойност на 31 декември 2019	696,100	64,998	213,572	974,670

<u>Промяна в амортизираната стойност</u>	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2018	565,730	12,079	243,561	821,370
Нововъзникнали експозиции	253,308	2,351	7,265	262,924
Изплатени експозиции	(114,274)	(2,608)	(16,591)	(133,473)
Преминаване към фаза 1	2,765	(2,306)	(459)	-
Преминаване към фаза 2	(24,422)	24,491	(69)	-
Преминаване към фаза 3	(10,326)	(6,430)	16,756	-
Отписани суми	(140)	-	(21,056)	(21,196)
Стойност на 31 декември 2018	672,641	27,577	229,407	929,625

<u>Промяна на коректива за обезценка</u>	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2019	1,523	83	96,846	98,452
Нововъзникнали експозиции	947	1,301	4,076	6,324
Изплатени експозиции	(874)	(65)	(3,039)	(3,978)
Преминаване към фаза 1	-	-	-	-
Преминаване към фаза 2	(132)	132	-	-
Преминаване към фаза 3	(14)	(48)	62	-
Отписани суми	-	-	(15,323)	(15,323)
Стойност на 31 декември 2019	1,450	1,403	82,622	85,475

<u>Промяна на коректива за обезценка</u>	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2018	1,182	710	115,410	117,302
Нововъзникнали експозиции	1,186	58	3,419	4,663
Изплатени експозиции	(665)	(32)	(1,620)	(2,317)
Преминаване към фаза 1	18	(4)	(14)	-
Преминаване към фаза 2	(57)	57	-	-
Преминаване към фаза 3	(1)	(706)	707	-
Отписани суми	(140)	-	(21,056)	(21,196)
Стойност на 31 декември 2018	1,523	83	96,846	98,452

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредитите и вземанията от клиенти (продължение)

Ипотечни кредити на физически лица

<u>Амортизирана стойност към 31.12.2019</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Кредити без просрочие и обезценка - колективно оценени	81,744	516	-	82,260
Просрочени, но необезценени кредити - колективно оценени	2,622	1,568	-	4,190
Обезценени кредити - индивидуално оценени	-	-	2,656	2,656
ОБЩО	84,366	2,084	2,656	89,106

<u>Амортизирана стойност към 31.12.2018</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Кредити без просрочие и обезценка - колективно оценени	45,592	600	-	46,192
Просрочени, но необезценени кредити - колективно оценени	3,598	187	-	3,785
Обезценени кредити - индивидуално оценени	-	-	3,551	3,551
ОБЩО	49,190	787	3,551	53,528

<u>Промяна в амортизираната стойност</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Стойност на 1 януари 2019	49,190	787	3,551	53,528
Нововъзникнали експозиции	45,333	68	328	45,729
Изплатени експозиции	(8,681)	(154)	(285)	(9,120)
Преминаване към фаза 1	239	(199)	(40)	-
Преминаване към фаза 2	(1,585)	1,645	(60)	-
Преминаване към фаза 3	(130)	(63)	193	-
Отписани суми	-	-	(1,031)	(1,031)
Стойност на 31 декември 2019	84,366	2,084	2,656	89,106

<u>Промяна в амортизираната стойност</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Стойност на 1 януари 2018	36,635	2,247	4,465	43,347
Нововъзникнали експозиции	18,608	198	67	18,873
Изплатени експозиции	(7,170)	(92)	(1,430)	(8,692)
Преминаване към фаза 1	1,307	(1,195)	(112)	-
Преминаване към фаза 2	(151)	151	-	-
Преминаване към фаза 3	(39)	(522)	561	-
Отписани суми	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2018	49,190	787	3,551	53,528

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредитите и вземанията от клиенти (продължение)

Ипотечни кредити на физически лица (продължение)

<u>Промяна на коректива за обезценка</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Стойност на 1 януари 2019	9	0	1,481	1,490
Нововъзникнали експозиции	89	0	20	109
Изплатени експозиции	(7)	0	(7)	(14)
Преминаване към фаза 1	-	-	-	-
Преминаване към фаза 2	-	-	-	-
Преминаване към фаза 3	-	-	-	-
Отписани суми	-	-	(1,031)	(1,031)
Стойност на 31 декември 2019	91	0	463	554

<u>Промяна на коректива за обезценка</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Стойност на 1 януари 2018	2	7	1,470	1,479
Нововъзникнали експозиции	8	-	25	33
Изплатени експозиции	(1)	(7)	(14)	(22)
Преминаване към фаза 1	-	-	-	-
Преминаване към фаза 2	-	-	-	-
Преминаване към фаза 3	-	-	-	-
Отписани суми	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2018	9	-	1,481	1,490

Потребителски кредити на физически лица

<u>Амортизирана стойност към 31.12.2019</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Кредити без просрочие и обезценка - колективно оценени	41,296	30	-	41,326
Просрочени, но необезценени кредити - колективно оценени	2,735	751	-	3,486
Обезценени кредити - индивидуално оценени	-	-	2,602	2,602
ОБЩО	44,031	781	2,602	47,414

<u>Амортизирана стойност към 31.12.2018</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Кредити без просрочие и обезценка - колективно оценени	22,818	51	-	22,869
Просрочени, но необезценени кредити - колективно оценени	1,446	368	-	1,814
Обезценени кредити - индивидуално оценени	-	-	1,507	1,507
ОБЩО	24,264	419	1,507	26,190

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредитите и вземанията от клиенти (продължение)

Потребителски кредити на физически лица (продължение)

<u>Промяна в амортизираната стойност</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Стойност на 1 януари 2019	24,264	419	1,507	26,190
Нововъзникнали експозиции	32,980	518	639	34,137
Изплатени експозиции	(12,543)	(148)	(215)	(12,906)
Преминаване към фаза 1	223	(179)	(44)	-
Преминаване към фаза 2	(370)	403	(33)	-
Преминаване към фаза 3	(523)	(232)	755	-
Отписани суми	-	-	(7)	(7)
Стойност на 31 декември 2019	44,031	781	2,602	47,414

<u>Промяна в амортизираната стойност</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Стойност на 1 януари 2018	15,037	325	709	16,071
Нововъзникнали експозиции	16,022	297	511	16,830
Изплатени експозиции	(6,519)	(63)	(129)	(6,711)
Преминаване към фаза 1	144	(125)	(19)	-
Преминаване към фаза 2	(132)	165	(33)	-
Преминаване към фаза 3	(288)	(180)	468	-
Отписани суми	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2018	24,264	419	1,507	26,190

<u>Промяна на коректива за обезценка</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Стойност на 1 януари 2019	545	203	1,507	2,255
Нововъзникнали експозиции	492	321	867	1,680
Изплатени експозиции	(436)	(35)	(322)	(793)
Преминаване към фаза 1	137	(93)	(44)	-
Преминаване към фаза 2	(19)	51	(32)	-
Преминаване към фаза 3	(43)	(107)	150	-
Отписани суми	-	-	(7)	(7)
Стойност на 31 декември 2019	676	340	2,119	3,135

<u>Промяна на коректива за обезценка</u>	<u>Фаза 1</u>	<u>Фаза 2</u>	<u>Фаза 3</u>	<u>ОБЩО</u>
Стойност на 1 януари 2018	349	40	708	1,097
Нововъзникнали експозиции	419	186	868	1,473
Изплатени експозиции	(221)	(26)	(68)	(315)
Преминаване към фаза 1	29	(12)	(17)	-
Преминаване към фаза 2	(6)	39	(33)	-
Преминаване към фаза 3	(25)	(24)	49	-
Отписани суми	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2018	545	203	1,507	2,255

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредитите и вземанията от клиенти (продължение)

Кредитни експозиции с мерки по реструктуриране (forbearance)

Договорните условия по отделни кредитни експозиции в портфейла на Групата могат да претърпят промени, които се дължат на фактори като промени в пазарните условия или конкретните стратегически цели за привличане и запазване на клиенти без тези фактори да са свързани с влошаване на финансовото състояние на кредитополучателя или възможностите му да обслужва задълженията си. Такива промени, Групата разглежда като „предоговаряне“ на условията по договора.

В случаи, когато кредитополучателят е изпаднал в затруднения при изпълнение на своите финансови ангажименти или показва признаци за влошено финансово състояние, Групата може да пристъпи към промяна на първоначалните условия на споразумението чрез даване на отстъпки към длъжника с цел да се даде възможност за обслужване на дълга и съответно да се намали риска от неизпълнение.

Такива изменения, които Групата не би извършила ако длъжникът нямаше финансови затруднения се разглеждат като „реструктуриране“, т.е. считат се за прилагане на „мерки по реструктуриране“ и могат да включват:

- Удължаване на срока на договора с повече от 2 години от оригиналния (по-благоприятни срокове в сравнение със сроковете, които биха били предложени на други длъжници с подобен рисков профил)
- Намаление на дълга (пълно или частично отписване),
- Замяна на част от дълга срещу собственост;
- Рефинансиране

Групата счита, че реструктурирането на една експозиция би могло да представлява обективен индикатор, който изисква преценяване на това дали е увеличен съществено кредитния риск след първоначалното признаване. Всяка промяна по условията на договора за дадена експозиция се разглежда от Кредитния комитет, който взима решение дали тя представлява прилагане на мерки по реструктуриране. В процеса на наблюдение на качеството на кредитния портфейл, специализираният орган за наблюдение, оценка, класифициране и провизиране на рисковите експозиции разглежда и анализира постъпила информация за модификация на договорните условия по конкретни експозиции и взема решения за съответна рискова класификация.

В следващите таблици е представена информация за кредитни експозиции, реструктурирани към 31 декември 2019 г., респективно през 2018 г.:

	31 декември 2019 г.			
	Юридически лица		Физически лица	
	<i>хил. лева</i>	<i>брой</i>	<i>брой</i>	
Кредити без просрочие и обезценка	46,636	12	340	2
Просрочени, но необезценени кредити	4,786	5	87	5
Обезценени кредити	140,750	85	383	15
Общо преди обезценка	192,172	102	810	22
Минус: Коректив за ОКЗ	(40,749)		(51)	
Реструктурирани кредити, нетно	151,423		759	

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредитите и вземанията от клиенти (продължение)

Кредитни експозиции с мерки по реструктуриране (продължение)

	31 декември 2018 г.			
	Юридически лица		Физически лица	
	<i>хил. лева</i>	<i>брой</i>	<i>брой</i>	
Кредити без просрочие и обезценка	19,990	8	339	2
Просрочени, но необезценени кредити	1,650	2	60	2
Обезценени кредити	136,693	82	407	10
Общо преди обезценка	158,333	92	806	14
Минус: Коректив за ОКЗ	(38,698)		(50)	
Реструктурирани кредити, нетно	119,635		756	

Издадени финансови гаранции

Към 31 декември 2019 г. има издадени банкови гаранции и акредитиви с обща номинална стойност в размер на 35,053 хил.лева (2018: 37,797 хил.лева). Всички експозиции по издадени гаранции са към юридически лица.

Максимална кредитна експозиция по издадени гаранции към 31.12.2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
1. Експозиции без просрочие и обезценка				
1.1. Индивидуално оценени	25,325	226	-	25,551
<i>Висок клас</i>	3,195	-	-	3,195
<i>Среден клас</i>	19,115	226	-	19,341
<i>Нисък клас</i>	3,015	-	-	3,015
1.2. Колективно оценени	8,836	666		9,502
2. Просрочени, но необезценени експозиции	-	-	-	-
3. Обезценени експозиции	-	-	-	-
ОБЩО	34,161	892	0	35,053

Максимална кредитна експозиция по издадени гаранции към 31.12.2018

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
1. Експозиции без просрочие и обезценка				
1.1. Индивидуално оценени	24,739	-	-	24,739
<i>Висок клас</i>	3,506	-	-	3,506
<i>Среден клас</i>	21,233	-	-	21,233
1.2. Колективно оценени	13,058	-		13,058
2. Просрочени, но необезценени експозиции	-	-	-	-
3. Обезценени експозиции	-	-	-	-
ОБЩО	37,797	-	-	37,797

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Качество на кредитите и вземанията от клиенти (продължение)

Издадени финансови гаранции (продължение)

Промяна на максималната кредитна експозиция по издадени гаранции през 2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2019	37,797	-	-	37,797
Новоиздадени гаранции	15,687	226	-	15,913
Приключени гаранции	(18,657)	-	-	(18,657)
Трансфер мжду фазите	(666)	666	-	-
Отписани суми	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2019	34,161	892	-	35,053

Промяна на максималната кредитна експозиция по издадени гаранции през 2018

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2018	31,990	-	-	31,990
Новоиздадени гаранции	18,429	-	-	18,429
Приключени гаранции	(12,622)	-	-	(12,622)
Трансфер мжду фазите	-	-	-	-
Отписани суми	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2018	37,797	-	-	37,797

Промяна на очаквани кредитни загуби по издадени гаранции през 2019

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2019	15	-	-	15
Новоиздадени гаранции	4	-	-	4
Приключени гаранции	(12)	-	-	(12)
Трансфер мжду фазите	-	-	-	-
Отписани суми	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2019	7	-	-	7

Промяна на очаквани кредитни загуби по издадени гаранции през 2018

	Фаза 1	Фаза 2	Фаза 3	ОБЩО
Стойност на 1 януари 2018	20	-	-	20
Новоиздадени гаранции	11	-	-	11
Приключени гаранции	(16)	-	-	(16)
Трансфер мжду фазите	-	-	-	-
Отписани суми	-	-	-	-
Стойност на 31 декември 2018	15	-	-	15

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Анализ спрямо кредитния рейтинг на финансовите активи

Рейтинг категорията на длъжника е един от основните аспекти на „цената“, която някой трябва да плати, за да преодолее даден кредитен риск. В таблицата по долу са посочени агенциите и съответния рейтинг за финансовите активи, представени по балансова стойност, след коректив за обезценка:

Кредитен рейтинг	Агенция	Салда по сметки при БНБ	Кредити и аванси на банки	2019	
				Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	Финансови активи по амортизирана стойност
A3	Moody`s		19,553		
A2	Moody`s	-	545	-	-
AA-	S&P			1,282	
BBB+	S&P	-	7,469	-	-
BBB-	S&P	-	-	-	2,176
BBB-	Fitch	-	120,237	-	-
BBB	Fitch	253,625	2,515	45,657	19,957
BB	Fitch	-	-	3,477	-
B-	Fitch	-	-	15,608	-
B	S&P	-	5	-	-
Некласифицирани		-	-	3,684	-
Общо		253,625	150,324	69,708	22,133

Кредитен рейтинг	Агенция	Салда по сметки при БНБ	Кредити и аванси на банки	2018	
				Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	Финансови активи по амортизирана стойност
A+	S&P		-	236	-
A2	Moody`s		-	541	-
AA-	S&P		-	-	870
A-	Fitch		-	15,368	-
BBB+	S&P		-	4,454	-
BBB-	S&P	221,463	-	41,655	20,218
BBB-	Fitch		-	46,517	-
BB	Fitch		-	-	3,151
B	Fitch		-	-	1,964
Некласифицирани			-	4	3,796
Общо		221,463	67,120	51,436	20,218

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.2. Кредитен риск (продължение)

Географска концентрация на активите, пасивите и задбалансовите ангажименти

Дейността на Групата се извършва основно на територията на България. Към 31 декември 2019 г. са отчетени вземания от банки в чужбина в размер на 27,567 хил.лева (2018 г: 4,995) и инвестиции в ДЦК на Хърватия в размер на 2,176 хил.лева (2018 г: 0).

32.3. Пазарен риск

Групата е изложена на различни пазарни рискове. Пазарният риск се свързва с вероятността от настъпване на бъдещи промени в преобладаващите пазарни условия, които биха повлияли съществено върху финансовото състояние на Групата. Пазарните рискове възникват по отношение позициите на Групата в лихвени, валутни, капиталови и други финансови инструменти, които са зависими в една или друга степен от промените в общите или специфични пазарни условия, като промяна в лихвените нива, кредитните маржове, курсовете на чуждестранните валути, цените на капиталовите инструменти и други подобни. Групата е разработила и въвела правила и процедури с цел да определи, управлява и контролира степента на риск, на който е изложена при осъществяване на дейността си.

Правилата и процедурите за управление на пазарните рискове се приемат от Управителния съвет. Главна цел на рисковата политика е да наложи ясно определени параметри за дейността на Групата, така че рисковете на които е изложена да бъдат адекватно ограничени. Групата оценява пазарния риск на откритите си позиции и максималния размер на очакваните загуби, на базата на предвиждания за различни промени в пазарните условия. Вътрешните системи за управление на риска на Групата се развиват едновременно с разрастването на дейността на Групата, така че да осигурят максимален контрол върху всяка рискова категория.

32.3.1. Валутен риск

Групата е изложена на влиянието на колебанията във валутните курсове по отношение на откритата валутна позиция и паричните потоци. Групата оперира в евро, щатски долари и лева, а в ограничени случаи извършва операции в британски паунди и швейцарски франкове. Тя е изложена на относително ограничен валутен риск, тъй като левът е фиксиран към германската марка от 1997 г., а впоследствие и към еврото, чрез въвеждане на системата на Валутния борд в страната. Отдел Пазари и ликвидност следи спазването на лимитите, касаещи валутния риск на текуща база и докладва на Комитета по управление на активите и пасивите ежемесечно.

Политиката за управление на валутния риск цели да поддържа открити позиции в щатски долари, които са колкото се може по-близки до неутрално ниво, като се опитва да балансира сумите и сроковете на задълженията си деноминирани в щатски долари с вземанията си, деноминирани в тази валута. Лимитът за овърнайт максимална открита валутна позиция по повод операции с клиенти е 100,000 евро. За позицията в евро няма лимит, поради наличието на Валутен борд. При определени обстоятелства посочените по-горе лимити за открити позиции могат да бъдат надвишавани с одобрението на Изпълнителните директори. В процеса на оперативната си дейност, Групата може да сключва краткосрочни валутни суапове, с цел управление на потоците си по валути и като инструмент за намаляване на цената на привлечените средства в някои от съответните валути, като се възползва от съществуващите разлики в лихвените им нива. Към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г., няма открити валутни суапове.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.3.1. Валутен риск (продължение)

Информация за експозицията на Групата по валути към 31 декември 2019 г. и 2018 г. е представена в таблиците по-долу:

31 декември 2019 г.	<u>щ.д</u>	<u>евро</u>	<u>лева</u>	<u>други</u>	<u>Общо</u>
Парични средства в брой и по сметки в БНБ	1,609	181,987	79,549	609	263,754
Кредити и аванси на банки	47,074	98,400	2,521	2,329	150,324
Кредити и аванси на клиенти	64,689	497,217	460,120	-	1,022,026
Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	40,607	27,085	-	67,692
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	1,282	-	734	-	2,016
Дългови инструменти по амортизирана стойност	-	22,133	-	-	22,133
Инвестиционни имоти	-	-	101,102	-	101,102
Дълготрайни материални и нематериални активи	-	-	18,118	-	18,118
Инвестиции в съвместни дружества	-	-	192	-	192
Други финансови активи	-	65	1,184	-	1,249
Други нефинансови активи	-	-	29,913	-	29,913
Общо активи	<u>114,654</u>	<u>840,409</u>	<u>720,518</u>	<u>2,938</u>	<u>1,678,519</u>
Депозити на клиенти	112,654	642,940	651,911	2,919	1,410,424
Други привлечени средства	-	19,580	22,678	-	42,258
Други финансови пасиви	1,658	2,186	17,557	-	21,401
Други нефинансови пасиви	2	1,826	1,835	-	3,663
Общо пасиви	<u>114,314</u>	<u>666,532</u>	<u>693,981</u>	<u>2,919</u>	<u>1,477,746</u>
Валутна позиция	<u>340</u>	<u>173,877</u>	<u>26,537</u>	<u>19</u>	<u>200,773</u>
Валутни договори - задбаланс	<u>514</u>	<u>(516)</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Нетна валутна позиция	<u>854</u>	<u>173,361</u>	<u>26,537</u>	<u>19</u>	

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.3.1. Валутен риск (продължение)

31 декември 2018 г.	<u>щ.д</u>	<u>евро</u>	<u>лева</u>	<u>други</u>	<u>Общо</u>
Парични средства в брой и по сметки в БНБ	1,290	187,496	42,473	454	231,713
Кредити и аванси на банки	56,259	6,585	2,497	1,779	67,120
Кредити и аванси на клиенти	61,385	489,770	355,990	-	907,145
Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	-	27,375	22,372	-	49,747
Капиталови инструменти по справедлива стойност в ДВД	870	-	819	-	1,689
Инвестиционни имоти	-	-	87,159	-	87,159
Дългови инструменти по амортизирана стойност	-	20,218	-	-	20,218
Дълготрайни материални и нематериални активи	-	-	10,704	-	10,704
Други финансови активи	-	341	1,207	-	1,548
Други нефинансови активи	-	-	53,006	-	53,006
Общо активи	<u>119,804</u>	<u>731,785</u>	<u>576,227</u>	<u>2,233</u>	<u>1,430,049</u>
Депозити на банки	-	6,259	-	-	6,259
Депозити на клиенти	118,156	540,342	520,844	2,240	1,181,582
Други привлечени средства	-	9,787	26,802	-	36,589
Издадени дългови ценни книжа	-	3,160	-	-	3,160
Други финансови пасиви	486	997	13,389	0	14,872
Други нефинансови пасиви	7	610	1,654	0	2,271
Общо пасиви	<u>118,649</u>	<u>561,155</u>	<u>562,689</u>	<u>2,240</u>	<u>1,244,733</u>
Валутна позиция	<u>1,155</u>	<u>170,630</u>	<u>13,538</u>	<u>(7)</u>	<u>185,316</u>
Валутни договори - задбаланс	<u>(683)</u>	<u>683</u>	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-</u>
Нетна валутна позиция	<u>472</u>	<u>171,313</u>	<u>13,538</u>	<u>(7)</u>	

Възможният негативен ефект от неблагоприятна промяна на валутните курсове е несъществен, като се има предвид, че откритата позиция в щатски долари представлява едва 0.2% (2018: 0.65%) от капиталовата база към 31 декември 2019 г. Според определението на валутния борд, действащ в България от 1997 г., валутният курс лев/ евро е фиксиран и позициите в лева и евро не се считат за чувствителни на промени във валутните курсове.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.3.2. Лихвен риск

Лихвеният риск е свързан с потенциалния неблагоприятен ефект от колебания в лихвените проценти върху нетния доход и стойността на собствения капитал на Групата. Политиката е да се намалява лихвеният риск, чрез отпускане на кредити с плаващ лихвен процент, съчетано с прилагане на фиксирани долни прагове, така че да се ограничи потенциално негативното влияние, вследствие от непаралелно или различно по време изменение на лихвите по актива и пасива. Допълнително, с цел да се ограничи лихвеният риск, като намали вероятността от предплащания по бизнес кредити (към малки и средни предприятия, корпоративни клиенти и общини), Групата удържа такса за предплащане по такива кредити като процент от предплатената главница. Това, обаче, не се отнася до предоставяните потребителски и ипотечни кредити на потребители - физически лица, където се прилагат съответните разпоредби на Закона за потребителския кредит и Закона за кредитите за недвижими имоти на потребители и удържа такса за предплащане съобразно изискванията на закона.

Групата не търгува с деривативи върху лихвени проценти. Тази политика означава, че рискът Групата да претърпи значителни загуби дори при големи движения на пазарните лихвени нива е сравнително ограничен.

Лихвената позиция на Групата се наблюдава и управлява текущо от отдел Пазари и ликвидност и Дирекция Управление на риска и се отчита пред Комитета за управление на активите и пасивите всеки месец. Комитетът за управление на активите и пасивите оценява лихвеният риск за Групата в общия контекст на всички банкови операции и дейности. Дирекция Управление на риска осъществява независим текущ контрол на отчетите за откритата лихвена позиция, изготвяни от отдел Пазари и ликвидност, следи рисковите индикатори по отношение на лихвен дисбаланс и изготвя тримесечни отчети към ръководството.

За детайлизиране на оценките и прилагане на разширени подходи, Групата прилага методологията дефинирана в „Насоки относно управлението на лихвеният риск, произтичащ от дейности извън търговския портфейл“ издадени от ЕБО и Принципите за управление и надзор на лихвеният риск, публикувани от Базелския комитет по Банков надзор, съобразно която се изчисляват отворените лихвени позиции по времеви интервали и се измерва ефекта от промяна на лихвените нива като процент от капитала на Банката. Според този модел, Банката изчислява обща претеглена позиция за целия банков портфейл и измерва ефекта от промяна в лихвените нива като процент от капитала. БАКБ е установила вътрешен лимит от 10% за ефекта от промяна от 200 базисни пункта в лихвените нива върху капитала.

Към 31 декември 2019 г., ефектът от такава промяна в лихвените нива би бил в размер на 0.9% от капиталовата база (2018: 0.24%).

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.3.2. Лихвен риск (продължение)

Чувствителност на активите и пасивите

Групата е направила анализ на чувствителността си към евентуално изменение на лихвените проценти към 31 декември 2019 г. и към 31 декември 2018 г., Групата е изчислила ефекта върху печалбата или загубата, като е взела предвид изменение на лихвените проценти на всички лихвоносни активи и пасиви в рамките на 6 месеца и 1 година от отчетната дата. Резултатите от анализа са посочени в таблицата по долу:

2019	Чувствителност в печалбата или загубата	
	12 месечен лихвен дисбаланс	6 месечен лихвен дисбаланс
Лихвени равнища		
+ 100 б.т. паралелно движение в BGN	(1,849)	(1,128)
+ 100 б.т. паралелно движение в EUR	(268)	1,244
+ 100 б.т. паралелно движение в USD и др.валути	94	395
Общо	(2,024)	511
- 100 б.т. паралелно движение в BGN	1,849	1,128
- 100 б.т. паралелно движение в EUR	268	(1,244)
- 100 б.т. паралелно движение в USD и др.валути	(94)	(395)
Общо	2,024	(511)

2018	Чувствителност в печалбата или загубата	
	12 месечен лихвен дисбаланс	6 месечен лихвен дисбаланс
Лихвени равнища		
+ 100 б.т. паралелно движение в BGN	(1,809)	(839)
+ 100 б.т. паралелно движение в EUR	(310)	1,512
+ 100 б.т. паралелно движение в USD и др.валути	72	327
Общо	(2,047)	1,000
- 100 б.т. паралелно движение в BGN	1,809	839
- 100 б.т. паралелно движение в EUR	310	(1,512)
- 100 б.т. паралелно движение в USD и др.валути	(72)	(327)
Общо	2,047	(1,000)

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.3.2. Лихвен риск (продължение)

Чувствителност на активите и пасивите (продължение)

Информация за чувствителността към промяна на лихвените проценти по периоди е изложена в таблиците по-долу. Тя включва активите и пасивите на Групата по балансова стойност, категоризирани или по падежна дата или по дата на договорената промяна в лихвените проценти (която от двете е по ранна).

31 декември 2019 г.	На виждане / до 3м.	От 3 до 6 месеца	От 6 м. До 1г.	От 1 до 5 години	Над 5 години	Безлих вени	Общо
Парични средства в каса и по сметки в БНБ	-	-	-	-	-	263,754	263,754
Кредити и аванси на банки	147,503	-	-	-	-	2,821	150,324
Кредити и аванси на клиенти	703,497	282,263	25,674	8,523	2,069	-	1,022,026
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	13,475	107	3,402	35,569	15,139	2,016	69,708
Финансови активи по амортизирана стойност	-	10	353	21,770	-	-	22,133
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	101,102	101,102
Дълготрайни материални и нематериални активи	-	-	-	-	-	18,118	18,118
Инвестиции в съвместни дружества	-	-	-	-	-	192	192
Други финансови активи	-	-	-	-	-	1,249	1,249
Други нефинансови активи	-	-	-	-	-	29,913	29,913
Общо активи	864,475	282,380	29,429	65,862	17,208	419,165	1,678,519
Депозити на клиенти	868,074	185,091	282,897	57,248	97	17,017	1,410,424
Други привлечени средства	42,258	-	-	-	-	-	42,258
Други финансови пасиви	525	8,458	1,050	3,432	424	7,512	21,401
Други нефинансови пасиви	-	-	-	-	-	3,663	3,663
Общо пасиви	910,857	193,549	283,947	60,680	521	28,192	1,477,746
Общо разлика	(46,382)	88,831	(254,518)	5,182	16,687	390,973	200,773

Кредити и аванси на банки, представени в колона „Безлихвени“ в таблицата по-горе, са включени разплащателни сметки с лихвен процент нула.

БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД
ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е указано друго

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.3.2. Лихвен риск (продължение)

Чувствителност на активите и пасивите (продължение)

31 декември 2018 г.	На виждане / до 3м.	От 3 до 6 месеца	От 6 м. До 1г.	От 1 до 5 години	Над 5 годин и	Безлихвен и	Общо
Парични средства в каса и по сметки в БНБ	-	-	-	-	-	231,713	231,713
Кредити и аванси на банки	61,105	-	-	-	-	6,015	67,120
Кредити и аванси на клиенти	650,126	224,808	12,324	15,442	4,445	-	907,145
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	6,940	56	8	39,648	3,095	1,689	51,436
Финансови активи по амортизирана стойност	-	-	351	1,061	18,806	-	20,218
Инвестиционни имоти	-	-	-	-	-	87,159	87,159
Дълготрайни материални и нематериални активи	-	-	-	-	-	10,704	10,704
Други финансови активи	-	-	-	256	-	1,292	1,548
Други нефинансови активи	-	-	-	-	-	53,006	53,006
Общо активи	718,171	224,864	12,683	56,407	26,346	391,578	1,430,049
Депозити на банки	6,259	-	-	-	-	-	6,259
Депозити на клиенти	594,543	202,813	317,353	58,216	21	8,636	1,181,582
Други привлечени средства	36,589	-	-	-	-	-	36,589
Издадени дългови ценни книжа	3,160	-	-	-	-	-	3,160
Други финансови пасиви	-	9,592	-	-	-	5,280	14,872
Други нефинансови пасиви	-	-	-	-	-	2,271	2,271
Общо пасиви	640,551	212,405	317,353	58,216	21	16,187	1,244,733
Общо разлика	77,620	12,459	(304,670)	(1,809)	26,325	375,391	185,316

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.3.2. Лихвен риск (продължение)

Следната таблица обобщава информация за ефективния лихвен процент по финансови инструменти към 31 декември 2019 г. и 2018 г. Лихвените проценти са калкулирани на база информация за среднодневни баланси по отделните активи и пасиви за съответния период и признатия лихвен доход по тези финансови инструменти.

Активи	2019	2018
Кредити и аванси на банки	0.62%	1.03%
Кредити и аванси на клиенти	4.79%	4.94%
Дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД	1.72%	1.78%
Финансови активи по амортизирана стойност	1.37%	1.45%
Пасиви		
Депозити на банки	0.0%	0.0%
Депозити на клиенти	0.43%	0.57%
Други привлечени средства	1.58%	1.60%
Издадени дългови ценни книжа	4.09%	4.06%

32.4. Ликвиден риск

Ликвидният риск представлява опасност от липса на достатъчен паричен ресурс, в случай на теглене на средства по депозити или изпълнение на други задължения, които може да възникне от несъответствие в паричните потоци. Групата следва консервативна политика по отношение управлението на ликвидността.

Главните цели при управлението на ликвидността са осигуряването на постоянна способност на Групата да посреща паричните си задължения, осигуряване на ресурс, отговарящ на търсенето на кредити и постигане на положителни финансови резултати от управлението на собствените и привлечените парични средства. Целите и стратегията на Групата в това направление са обвързани и със създаване на устойчива структура на финансиране и адекватно изпълнение на стандартите за ликвидност. Принципите за управление на ликвидността са:

- Централизиран контрол върху ликвидността, упражняван от органа за управление на ликвидността;
- Постоянно наблюдение и оценка на необходимите парични средства по времеви диапазони в бъдеще,
- Оценка на достатъчността на ликвидните активи на Групата;
- Диверсификация на източниците на финансиране;
- Адекватно планиране на действията при извънредни обстоятелства;

Групата е приела вътрешни правила за определяне и следене на ликвидните буфери с цел поддържане на допълнителна ликвидност, незабавно достъпна за използване в случай на ликвиден шок за определен кратък времеви период. Правилата определят състава на ликвидния буфер, характеристиките и периодичността на прилаганите стрес сценарии и източниците на финансиране в сценарии действащо предприятие и сценарии ликвидна криза.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.4. Ликвиден риск (продължение)

Рамката за управление на ликвидната позиция се допълва от вътрешни лимити за осигуряване на адекватно покритие на привлечените средства с ликвидни активи, регулярно провеждане на стрес тестове за оценка на качеството и стабилността на ликвидния буфер както и индикатори, съответстващи на измененията в регулаторната рамка - ливъридж, коефициент на стабилно финансиране, коефициент на ликвидно покритие.

Отдел Пазари и ликвидност изготвя седмични отчети за ликвидната позиция на Групата и за състоянието на депозитната база. Отчетите се представят на Комитета за управление на активите и пасивите и се обсъждат ежемесечно. Дирекция Управление на риска осъществява независим текущ контрол на ликвидността, чрез наблюдение спазването на установените вътрешни и нормативни лимити и чрез провеждане на периодични стрес тестове с цел поддържане на оптимални нива на ликвидните буфери. Резултатите от извършените анализи се представят на Управителния съвет.

В управлението на ликвидната си позиция, Групата използва междубанкови депозити предимно за покриване на краткосрочен недостиг на ликвидни средства, а не за финансиране на кредити. С цел оптимизиране източниците на ликвидност и същевременно постигане на по-добра доходност, Групата инвестира в държавни ценни книжа, издадени от Република България. Инвестиции в корпоративни облигации и акции, издадени от български дружества се одобряват от Комитета по управление на активите и пасивите на индивидуална база. Ценни книжа, придобити с цел ликвидност, понастоящем се класифицират като „дългови инструменти по справедлива стойност в ДВД”.

Като част от системата за управление на ликвидния риск, Групата е въвела допълнителни вътрешни лимити за ограничаване на риска от концентрация и укрепване на ликвидните буфери. При необходимост Групата разширява източниците си на финансиране и допълнително стабилизира ликвидната си позиция чрез издаване на ипотечни облигации. Прилаганата методология за оценка задържаемостта/устойчивостта на ресурса, показва норма на предоговаряне на депозитите за от около 82% на годишна база (2018 г.: 84%), като резултатите са съпоставими с предходната година. По-голяма динамика се отбелязва в последното тримесечие във фирмения сегмент.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.4. Ликвиден риск (продължение)

Представената по-долу таблица обобщава очакваното използване или уреждане на активите и пасивите по времеви периоди, на дисконтирана база:

	На виждане/ до 3м.	От 3 до 6 месеца	От 6 м. До 1г.	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
31 декември 2019 г.						
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в БНБ	263,754	-	-	-	-	263,754
Кредити и аванси на банки	147,278	-	-	3,046	-	150,324
Кредити и аванси на клиенти	150,301	92,666	130,711	449,111	199,237	1,022,026
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	10,564	107	3,402	35,569	20,066	69,708
Финансови активи по амортизирана стойност	-	10	353	21,770	-	22,133
Инвестиционни имоти	3,256	2,480	7,838	57,462	30,066	101,102
Дълготрайни материални и нематериални активи	-	-	-	-	18,118	18,118
Инвестиции в съвместни дружества	-	-	-	-	192	192
Други финансови активи	443	91	480	235	-	1,249
Други нефинансови активи	1,864	8,360	7,277	12,379	33	29,913
Общо активи	577,460	103,714	150,061	579,572	267,712	1,678,519
Депозити на клиенти	869,483	184,713	282,712	68,656	4,860	1,410,424
Други привлечени средства	52	2,059	2,059	16,471	21,617	42,258
Задължения по договори за лизинг	525	525	1,050	3,431	424	5,955
Други финансови пасиви	5,473	8,629	961	383	0	15,446
Други нефинансови пасиви	506	1,088	1,589	303	177	3,663
Общо пасиви	876,039	197,014	288,371	89,244	27,078	1,477,746
Разлика	(298,579)	(93,300)	(138,310)	490,328	240,634	200,773
Разлика с натрупване	(298,579)	(391,879)	(530,189)	(39,861)	200,773	
Условни задължения и ангажименти						
Банкови гаранции	10,169	5,571	9,494	9,015	211	34,460
Издадени акредитиви	593	-	-	-	-	593
Неусвоени кредитни ангажименти	10,214	30,270	28,138	19,916	39	88,577
Общо	20,976	35,841	37,632	28,931	250	123,630

По-голямата разлика между краткосрочните активи и пасиви с договорен падеж до 3м. се обуславя от ниските лихвени нива на депозитния пазар. Групата измерва и наблюдава текущо темповете на подновяване/изтегляне на привлечени средства и оценява краткосрочния ликвиден риск, включително в рамките на деня. Направените оценки показват, че историческата задържаемост съществено надвишава договорените срокове в резултат на което наличната ликвидност на Групата през 2019г. значително надвишава максималното използване на ликвидност и brutния размер на извършените плащания.

БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА АД
ПОЯСНИТЕЛНИ ПРИЛОЖЕНИЯ КЪМ КОНСОЛИДИРАНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2019 г.

Всички суми са в хиляди лева, освен ако не е указано друго

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.4. Ликвиден риск (продължение)

31 декември 2018 г.	На виждане/ до 3м.	От 3 до 6 месеца	От 6 м. До 1г.	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
Парични средства в каса и по разплащателна сметка в БНБ	231,713	-	-	-	-	231,713
Кредити и аванси на банки	64,079	-	-	3,041	-	67,120
Кредити и аванси на клиенти	160,918	98,925	113,024	350,375	183,903	907,145
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	4,004	56	8	39,647	7,721	51,436
Финансови активи по амортизирана стойност	-	-	351	1,061	18,806	20,218
Инвестиционни имоти	2,453	3,998	23,888	45,181	11,639	87,159
Дълготрайни материални и нематериални активи	-	-	-	-	10,704	10,704
Други финансови активи	1,099	256	43	150	-	1,548
Други нефинансови активи	10,748	12,995	12,208	17,055	-	53,006
Общо активи	475,014	116,230	149,522	456,510	232,773	1,430,049
Депозити на банки	6,259	-	-	-	-	6,259
Депозити на клиенти	593,080	200,281	314,968	70,158	3,095	1,181,582
Други финансови пасиви	4,016	9,592	940	324	-	14,872
Други нефинансови пасиви	244	1,643	98	189	97	2,271
Други привлечени средства	45	2,059	2,059	16,470	15,956	36,589
Издадени дългови ценни книжа	1,401	-	1,759	-	-	3,160
Общо пасиви	605,045	213,575	319,824	87,141	19,148	1,244,733
Разлика	(130,031)	(97,345)	(170,302)	369,369	213,625	185,316
Разлика с натрупване	(130,031)	(227,376)	(397,678)	(28,309)	185,316	
Условни задължения и ангажименти						
Банкови гаранции	3,575	9,054	10,362	14,628	178	37,797
Неусвоени кредитни ангажименти	3,393	10,309	13,148	18,495	-	45,345
Общо	6,968	19,363	23,510	33,123	178	83,142

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.4. Ликвиден риск (продължение)

Договорени падежи на недисконтираните парични потоци на финансовите пасиви

Таблицата по-долу представя матуритетна структура на недисконтираните парични потоци на финансовите пасиви на Банката към 31 декември 2019 г. и 31 декември 2018 г.:

	На виждане/ до 3м.	От 3 до 6 месеца	От 6 м. До 1г.	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
31 декември 2019 г.						
Депозити на клиенти	869,655	185,104	284,203	69,469	4,870	1,413,301
Други привлечени средства	219	2,171	2,378	18,151	22,026	44,945
Задължения по договори за лизинг	525	525	1,050	3,431	617	6,148
Други финансови пасиви	5,473	8,881	961	383	-	15,698
Други нефинансови пасиви	506	1,088	1,589	303	177	3,663
Общо (дата на падеж заложена в договора)	<u>876,378</u>	<u>197,769</u>	<u>290,181</u>	<u>91,737</u>	<u>27,690</u>	<u>1,483,755</u>
Условни задължения						
Банкови гаранции	10,169	5,571	9,494	9,015	211	34,460
Издадени акредитиви	593	-	-	-	-	593
Неусвоени кредитни ангажименти	10,214	30,270	28,138	19,916	39	88,577
Общо	<u>20,976</u>	<u>35,841</u>	<u>37,632</u>	<u>28,931</u>	<u>250</u>	<u>123,630</u>
	На виждане/ до 3м.	От 3 до 6 месеца	От 6 м. До 1г.	От 1 до 5 години	Над 5 години	Общо
31 декември 2018 г.						
Депозити на банки	6,259	-	-	-	-	6,259
Депозити на клиенти	593,284	200,780	316,872	70,993	3,095	1,185,024
Други финансови пасиви	4,016	9,592	940	324	-	14,872
Други нефинансови пасиви	244	1,643	98	189	97	2,271
Други привлечени средства	188	2,156	2,333	17,996	16,320	38,993
Издадени дългови ценни книжа	1,431	-	1,794	-	-	3,225
Общо (дата на падеж заложена в договора)	<u>605,422</u>	<u>214,171</u>	<u>322,037</u>	<u>89,502</u>	<u>19,512</u>	<u>1,250,644</u>
Условни задължения и ангажименти						
Банкови гаранции	3,575	9,054	10,362	14,628	178	37,797
Неусвоени кредитни ангажименти	3,393	10,309	13,148	18,495	-	45,345
Общо	<u>6,968</u>	<u>19,363</u>	<u>23,510</u>	<u>33,123</u>	<u>178</u>	<u>83,142</u>

В колона „Над 5 години“, за депозити на клиенти, в таблицата по-горе, са посочени депозити с договорен матуритет до 1 година, които служат за обезпечение по кредити с падеж над 5 години и следователно ще бъдат подновени.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.4. Ликвиден риск (продължение)

Политика за обременени активи

В съответствие с Препоръка на Европейския съвет за системен риск (ЕССР/2012/2) относно финансирането на кредитните институции, Групата е разработила Политика за управление обременяването на активи с тежести, която дефинира основните принципи по отношение на източниците на финансиране, общия подход на Групата спрямо обременяването на активите с тежести и рамката за наблюдение, процедурите и механизмите за контрол, които могат да осигурят навременно идентифициране на рисковете свързани с обременяването на активи и адекватното им управление. Политиката е одобрена от УС на Групата. Съгласно политиката обременен с тежести актив е актив, който явно или неявно е заложен или е обект на споразумение за гарантиране, обезпечаване или подобряване на кредитното качество на дадена транзакция. Обременяването на активи с тежести по видове е както следва:

- Парични средства блокирани по сметки като обезпечение
- ДЦК, служещи като обезпечение по привлечени средства на бюджетни разпоредители;
- суап за ликвидност;
- репо сделки;
- вземания по кредити;
- други;

В таблицата е представена информация относно размера на активите обременени с тежести, както и за съответстващите пасиви, пораждащи обременяването, съответно към 31 декември 2019 г. и 2018 г.:

2019 г.

Активи, обременени с тежести		Съответстващи пасиви източници на обременяване	
Парични средства по сметки в БНБ	4,413	Други пасиви	4,413
Кредити и аванси на банки	546	Други пасиви	546
Кредити и аванси на банки	2,500	Номинална стойност на финансови гаранции	2,500
Кредити и аванси на клиенти	35,337	Други привлечени средства	42,258
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	15,052	Депозити на кленти	14,928
Финансови активи по амортизирана стойност	20,011	Депозити на кленти	19,847
Общо	<u>77,859</u>		<u>84,492</u>
Дял на обременени активи от общо активи	4.64%		

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.4. Ликвиден риск (продължение)

Политика за обременени активи (продължение)

2018 г.

Активи, обременени с тежести		Съответстващи пасиви източници на обременяване	
Парични средства по сметки в БНБ	3,963	Други пасиви	3,963
Кредити и аванси на банки	540	Други пасиви	540
Кредити и аванси на банки	2,500	Номинална стойност на финансови гаранции	2,500
Кредити и аванси на клиенти	4,887	Издадени дългови ценни книжа	3,160
Кредити и аванси на клиенти	26,041	Други привлечени средства	36,589
Финансови активи по справедлива стойност в ДВД	4,869	Депозити на кленти	4,860
Финансови активи по амортизирана стойност	20,218	Депозити на кленти	20,182
Общо	63,018		71,794
Дял на обременени активи от общо активи	4.41%		

32.5. Доверени активи на отговорно пазене

Групата е регистрирана като инвестиционен посредник и извършва операции за клиенти в съответствие с изисквания на Наредба 38 на КФН. Групата има одобрена политика, във връзка с доверителните си операции за клиенти, която е изготвена на база изискванията на чл.28-31 на Наредба 38 на КФН.

32.6. Управление на капитала

Групата си е поставила за цел поддържането на капиталова адекватност, която да съответства на рисковия ѝ профил като банка, фокусирана в предоставянето на кредити на МСП клиенти и кредити на дребно в една динамично развиваща се среда. Политиката за управление на капитала се стреми да осигури адекватно покритие на рисковете, възникващи в обичайния процес на банковата дейност, както и рискове от възникване на непредвидени обстоятелства.

Групата следи и анализира месечно капиталовата си позиция и изготвя тримесечни отчети за надзорни цели, които представя на БНБ, съгласно нормативните изисквания. Периодично провежданите стрес тестове разглеждат ефекта от влошаване на качеството на портфейла и/или обезценка на съществуващите обезпечения, както върху резултата така и върху капиталовата позиция на Групата. Капиталовите буфери се оценяват периодично, като се набелязват мерки за тяхното съхраняване и увеличаване.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.6. Управление на капитала (продължение)

Минималните нива на капиталова адекватност за банките в България се определят в *Регламент №575/2013*, според който институциите във всеки един момент трябва да отговарят на следните капиталови изисквания:

- съотношение на базовия собствен капитал от първи ред 4.5%;
- съотношение на капитала от първи ред 6%;
- съотношение на обща капиталова адекватност 8%;

В допълнение, Наредба №8 на БНБ за капиталовите буфери на банките определя допълнителни капиталови буфери, които банките следва да поддържат над минималните капиталови изисквания, и които към 31 декември 2019 г. са:

- предпазен капиталов буфер, равняващ се на 2,5% от сумата на общата рискова експозиция на Банката;
- буфер за глобална системно значима институция
- буфер за друга системно значима институция
- антицикличен капиталов буфер – 0,5% от сумата на общата рискова експозиция на Банката;
- буфер за системен риск – 3% от сумата на общата рискова експозиция на Банката

Капиталовата позиция на Групата зависи от много фактори, включително ръста на кредитния портфейл и доходите, регулаторните капиталови изисквания. Всяка промяна, която ограничава способността на Групата да управлява активно своя баланс и капиталови ресурси, например влошаване на качеството на кредитния портфейл, намаляване на печалбата в резултат на допълнителни провизии за обезценка, увеличение на рисково-претеглените активи, забавяне на реализацията на активи, може да доведе до намаление на капиталовите буфери и необходимост от допълнителен капитал.

Исторически, Групата поддържа капиталовата адекватност значително над нивото на регулаторните изисквания поради следваната политика на реинвестиране на печалбата и своевременното увеличаване на капитала. Въпреки високото ниво на провизии за кредитен риск през последните години, капиталовата позиция на Групата остава силна с коефициент на обща капиталова адекватност от 15.4% към 31 декември 2019 г. (2018: 16.5%).

На основание условията, поставени в чл. 19 от *Регламент (ЕС) № 575/2013* на Европейския парламент и на Съвета към 31 декември 2019 г. Групата не подлежи на пруденциална консолидация.

32 Управление на финансовите рискове (продължение)

32.6. Управление на капитала (продължение)

Таблицата по-долу представя информация за капиталовата адекватност към 31 декември 2019 г. и 2018 г.

<u>Капиталова база</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Внесен и регистриран капитал	24,691	24,691
Премийни резерви	37,050	37,050
Общи резерви	117,291	104,766
Нереализирани печалби / (загуби) от финансови активи по справедлива стойност в ДВД	2,135	1,786
Минус: Нематериални активи	(1,533)	(889)
Минус: Елементи на / или приспадания от базовия собствен капитал от първи ред - други	(613)	(600)
Други преходни корекции на базовия собствен капитал от първи ред	3,964	4,380
Общо капиталова база	<u>182,985</u>	<u>171,184</u>
Общ размер на рисковите активи	<u>1,188,730</u>	<u>1,039,541</u>
<u>Капиталови изисквания</u>	<u>2019</u>	<u>2018</u>
Капиталови изисквания за кредитен риск	90,264	79,249
Капиталови изисквания за позиционен риск	-	-
Капиталови изисквания за валутен и стоков риск	-	-
Капиталови изисквания за операционен риск	4,834	3,914
Общо капиталови изисквания - Стандартизиран подход	<u>95,098</u>	<u>83,163</u>
<u>Коефициенти</u>		
Обща капиталова адекватност (%)	15.4%	16.5%
Адекватност на капитала от първи ред (%)	15.4%	16.5%

32. Управление на финансовите рискове (продължение)

32.7. Операционен риск

Операционният риск е рискът от загуба, произтичащ от системен проблем, човешка грешка, измама или външни събития. Когато контролите не работят ефективно, операционните рискове може да доведат до накърняване на репутацията, да имат законови или регулаторни последици, или да доведат до финансова загуба. Групата не може да очаква да бъдат премахнати всички операционни рискове, но се стреми да ги управлява чрез система за вътрешен контрол и наблюдение, отговаряща на потенциалните рискове. Контролите включват ефективно разделение на задълженията, достъпи, разрешения и процедури за равнение, обучение на персонала и процеси за оценка, такива като използването на вътрешния одит.

Групата е приела вътрешни правила за управление на операционния риск, които регулират процеса на управление и контрол на този риск. Организационният модел за управление на операционния риск се базира на принципа на разделение на отговорности между управлението и контрол на риска и включва три основни стълба:

- идентификация и управление на рисковете от страна на отделните бизнес линии;
- независим преглед, оценка и отчитане на риска от страна на функцията по управление на операционния риск;
- независима верификация на контролите, процесите и системите използвани за управление на операционния риск от страна на вътрешни и/или външни одитори.

33. Допълнителна информация

Информация за оповестяване, съгласно изискванията на чл.70 ал.6 от ЗКИ.

Предоставените данни за Банката и дъщерните ѝ дружества са към 31 декември 2019 г. и не включват консолидационни елиминации:

<u>Наименование</u>	<u>Българо-Американска Кредитна Банка АД</u>	<u>БАКБ Файненс ЕАД дъщерно дружество</u>	<u>БАКБ Трейд ЕАД дъщерно дружество</u>	<u>ПЕЙТЕХ ООД дъщерно дружество</u>
Описание на дейността	Банката притежава лиценз за предлагане и извършване на пълния набор от банкови услуги и операции, разрешени от ЗКИ	Финансови услуги като финансов лизинг, търговско и потребителско кредитиране, като използва собствени средства или финансиране от БАКБ	Финансово-консултантска дейност, търговска дейност и всяка друга дейност, която не е забранена от действащото законодателство	Разработка, поддръжка и управление на софтуер, търговия със софтуерни продукти, технически услуги по предоставяне на платежни услуги, други консултантски услуги
Седалище	София	София	София	София
Размер на оборота*	60,106	941	11,160	0
Брой служители	329	1	1	1
Печалба/(загуба)преди данъци	14,853	811	183	(381)
Начислен данък	536	44	12	-
Доходност на активите	0.9%	10.6%	1.9%	-
Получени държавни субсидии	няма	няма	няма	няма

* За финансови институции в размер на оборота се включват брутен приход от лихви, брутен приход от оперативен и финансов лизинг, брутен приход от такси и комисионни и брутна сума на други оперативни доходи.

34. Събития след отчетния период

След датата, към която е съставен годишният консолидиран финансов отчет за 2019 г., не са настъпили събития, които да окажат съществено влияние върху бъдещото развитие на Групата.

Пандемията по коронавируса (COVID-19) беше потвърден от Световната здравна организация в началото на 2020 и се разпространи от Китай из целия свят, причинявайки нарушения на обичайната дейност на бизнеса. На 8 март 2020 г. бяха оповестени първите положителни проби на COVID-19 в България. На 13 март 2020 г., Народното събрание на Република България обяви извънредно положение в страната заради коронавируса и бяха въведени засилени протиепидемични мерки и ограничения.

34. Събития след отчетния период (продължение)

Разпространението на COVID-19 вече се оценява като събитие със значително влияние върху глобалното търсене и предлагане на стопански и финансови ресурси, като съществува значителна несигурност в икономическата активност на множество бизнеси и стопански субекти. За целите на консолидирания финансов отчет за 2019 година, ръководството го оценява като некоригиращо събитие, настъпило след датата на баланса. На този етап на разпространение на коронавируса и динамиката, с която се развива, практически е невъзможно да се направи надеждна преценка и измерване на възможните ефекти на пандемията върху дейността, активите и икономическото развитие на Банката и нейните дъщерни дружества.

В съответствие с мерките, предприети от правителството на страната и насоките на Управителния съвет на Българска народна банка, ръководството на Банката е започнало вече осъществило редица действия за ограничаване на потенциалните бъдещи негативни последици и ефекти: а) активиран е план за работа в извънредни условия, б) определени са критичните функции и обхвата на служителите по тях за осигуряване на тяхната непрекъсваемост, в) осигурена е защитена среда и дистанционен режим на работа, г) провежда се активно наблюдение и управление на входящите и изходящите потоци, като приоритетно се осъществява дистанционна ежедневно комуникация с кредитополучатели. Извършва се извънреден мониторинг и оценка на евентуалните затруднения в хоризонт 3 – 6 месеца на всички кредитополучатели със значими експозиции.